Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Super secunda parte Digesti veteris

Albericus <de Rosate>

[Pavia], 18. März 1499

[Liber xvij.] Incipit Rubrica Mandati vel contra

urn:nbn:de:bsz:31-298570

Visual Library

¶ Incipit Rubrica Mādati vel ꝯ.

¶ Super rubrica vide Azo. in ſumma ⁊ Rofre.c.ii. Et conti-nua quia ſupradictum eſt de obligatione que re cōtrahitur hic de his qui conſenſu. ⁊ ſunt quattuor de iure ciuili. ſ. emptio. locatio. ſo cietas ⁊ mandatum. quintus de iure pretorio. ſ. pignus. ff. de pac. l. ſi tibi. ⁊. §. de pignore. ⁊ dixi ſupra de pigno. act. l. i. Iaco. bu. ¶ Super glo. rubrice defendendo Placen. dic ꝙ intellexit de mandato effectuali ⁊ ꝙ cōmuniter fit per amicum. j. l. i. ⁊ dici po-teſt quo ad hoc quilibet amicus qui ſuſcipit ⁊ implet mandatum. ⁊ vide Azo. in ſūma de nego. geſt. §. item rogatio. ⁊. j. de preſcript. ver. l. ſi tibi rem vendendam.

o **Obligatio.** ¶ Que ſolo conſenſu ꝯtrahun-tur poſſunt fieri inter abſentes me-diāte nuncio vel epiſtola ſicut eſt mandatū pōt etiā fieri ſub conditione ⁊ dꝫ eſſe gratuitum. hoc dicit. Ibi amicitia facit pro diffinitione Placen. poſita ſuper rubrica in fi. ſi tale factum locari cōſueuit alias non. j. de pre. ver. l. natura lis. §. at cum do. ¶ Et nota glo. que ponit plures circūſtantias mandati. item quid differat mandatum ⁊ iuſſus no. ff. quod iuſſu l. i. §. ſi ego. ¶ Differentia inter preceptum ⁊ mandatum habe-tur. xiiij. q. i. c. quod precipitur. ⁊ ibi vide pulchram glo. ad iſtaꝫ ma teriam. ⁊ quod dixi. C. manda. l. mandatum. an per verbum ho-tamur fiat mandatum vide. ff. de his qui no. infa. l. ob hec verba. ⁊ vide quod ibi dixi. ⁊. iij. diſtin. c. vltimo. §. fi. ij. q. vij. c. ſicut in-quit ⁊ ſupra de offi. preſi. l. ſepe. ¶ Item verbum rogo quādoqꝫ importat preceptum. xi. q. iij. c. rogo. ⁊ de predictis dictionibꝰ vi-de in alphabeto. ⁊ de verbo rogo vide. xxij. queſtione, tertia. Salicetus.

Mandatum. ¶ Quinqꝫ modis contrahitur man-datum ⁊ ſextus per glo. addijcitur ibi ⁊ ob id exꝯ. colligit glo. ⁊ hoc ꝙ ex contractu oritur obligatio. ¶ Expedio glo. primo querendo ſi mando tibi vt geras nego-cia mea vnde naſcatur actio. ⁊ dic vt glo. item quid veniat in mā-dato dicit vt ipſa. ¶ Item quid ſi mando tibi vt pecuniam mi-hi mutues dic ꝙ teneat. ff. ſi certum pe. l. ſi tibi. ¶ Oppo. ꝙ quā-do mando geras negocia alterius ꝙ non teneat mandatum ꝗ cuꝫ mea non intereſt. ſo. duobus modis vt glo. ¶ Item oppo. de l. cum poſt. §. gener. j. de iure do. ⁊. l. quintus. ff. ti. pro. ſo. vt glo. quia mandatum fuit de certo fundo emendo vel etiam de incer-to teneret mandatum vt infra. ⁊. l. preterea. ¶ Item opponitur ꝯ l. prima de vſuris. l. cum quidam. §. ſi pupillo ſol. vt glo. vel meli-us dic qui queritur de vſuris que veniunt ex ſtipulatione ⁊ ille nō veniunt ex contumacia imo ex conuentione vt ſupra ſi certuꝫ pe. l. lecta. in fi. ⁊ ideo ſunt vt hic. Sed ille que veniunt ex mora vel cō tumacia non ſoluentis cenſentur pena contumacie non lucrum. ⁊ ſic eſt argumentum quod hodie quod ſi heredes mariti ſunt in mora reſtituendi dotem quod vſure peti non poſſunt. de quo dic vt no. ⁊ dixi. C. de rei vxo. actio. l. vnica. §. exactio. quia non veni-unt ex conuentione ſed ex contumacia. ¶ Item opponitur quod conſilium ſit obligatorium vt ſupra ad. l. aquil. l. liber homo. dicit glo. quod eſt ſpeciale in dic aut queritur an conſilium ſit obligato rium inter me ⁊ eum cui mandaui vel conſului. ⁊ dic ꝙ nō regu lariter vt hic ⁊. l. conſilij. de regulis iuris vbi de hoc ⁊ plenius ꝑ Di. ⁊ alios eodem titulo. c. nullus ex conſilio libro ſexto. Fallit infra proſonetis. l. ij. ¶ Item quando non erat alias facturus. vt infra. ⁊. l. ſi remunerandi. §. plane. ¶ Item quando conſilium eſt fraudulentum ⁊ ſuſcipiens fuit ignotꝰ vt ſupra de dolo. l. qđ ſi cum ſciret. aut queritur an conſiliarius obligetur illi in cuius dampnum ⁊ preiudicium datum eſt conſilium vel mandatū tunc aut ex conſilio deuenitur in proprium nomen delicti mediate vel immediate ⁊ poteſt agi contra conſiliarium vt ſupra de fuo cor-rupto. l. prima. §. perſuadere. ⁊ no. inſtitu. de obliga. ex delicto na ſcuntur. §. ac vbi o. ⁊. vbi de hoc bene nota. aut non venit ex mā-dato immediate. ſed mediante alio delicto tūc aut delictū nō ē ꝯſu matū ⁊ nō tenetur vt. j. de fur. l. ſiqꝫ vxori. §. neqꝫ verbo. ⁊ de iniur. l. item apud labeonem. §. ſi curauerit. ¶ Idem ſi de facto et non de iure cōſumatꝰ de furtis. l. is qui rē. ſecꝰ ſi ex mero facto dice retur cōſumatum. ff. de iuriſdi. om. iudi. l. ſi quis id qđ. ſi aūt deli-ctum fuit cōſumatū. tunc aut erat alias facturus. ⁊ non tenetꝰ cōſu lens. alias ſic. ff. ad. l. aquil. l. liber homo. ⁊ de iniurijs. l. non ſoluꝫ. §. poculus. ⁊. §. ſi mandato. ⁊ ad ſil. l. ⁊ ſi percuſſor. ⁊ hoc verum quādo orta eſt obligatio cōtra facientem. ſi vero ꝯtra facientē nul la eſt orta obligatio etiam naturalis vt ſi cōſului ſeruo ꝙ fugeret ⁊ fugit. nec eſt aliquo apprehenſus ⁊ ſic ex fuga non tenetꝰ ſeruus domino etiam naturaliter vt. ff. de peculio. l. ſed ſi dām m. §. ſed ſi ipſe ſeruus. nec tunc dator cōſilij tenetꝰ. j. de furtis. l. qui ſeruo. ⁊. l. is qui. §. ſi in titium. ſecus ſi fugiens de quo premiſi fuit ab aliquo apprehenſus. nam tunc dator cōſilij opem dediſſe vr̄ illi qui per apprehenſionē furtum fecit vt dicta. l. qui ſeruo. j. reſponſo. Re-ſpondeo ⁊ de iſta materia no. ⁊ dixi. j. de ver. ſig. l. ſepe. extra ꝯ ho micidio. c. ſicut dignū. c. ſignificaſti. ⁊ bene ꝑ Inno. c. ai. c. ad audi-entiam. ⁊ vide etiam qđ dixi. C. de accuſationibꝰ. l. non ideo minꝰ. ⁊ de hoc etiam no. in glo. extra de ſen. exꝯ. c. nuper in ſcđa glo. ⁊ ꝯ penis. c. felicis. li. vi. ¶ Quādoqꝫ tamen plus punitꝰ cōſiliarius ꝙ delinquens. lxxxvi. di. c. tanta. ⁊ ibi in glo. ⁊ per Archid. vide. j. ad. l. pompo. de paricidis. l. vtrum. ⁊ ſunt predicta in ar. ꝙ iudex non teneatꝰ ſequi ꝯſilium cōſultoꝝ. de quo dixi. C. de legi. l. huma num. ff. de exercitor. l. i. §. ſi plures. ⁊ in alphabeto dictione conſi-lij ꝙ videas. ⁊ de reg. iur. l. cōſilij. ⁊ de his que in teſta. delen. l. ꝓ-xi. circa fi. ver. remotus. niſi forte aſſumptus eſſet cōſiliarꝰ. partiuꝫ voluntate. ar. j. de re iudi. l. ſi conuenit. ⁊ de offi. dele. c. ſuper que ſtionum. ¶ Sed an aduocatus teneatꝰ de malo cōſilio dato cli entulo hic eſt ar. ꝙ non niſi ſit doloſum. ¶ In cōtrarium eſt. ff. ꝙ quiſqꝫ iur. l. ij. diſtingui poſſet an receperit mercedem ⁊ tunc te neatur de dolo lata culpa ⁊ leui. alias ſolum de lata culpa ⁊ hoc eſtimabit iudex. an ſiunt in dolo vel culpa ex qualitate cauſe eſſet dubia vel non. Mar. ſili. ¶ Sed quero quomō dicatꝰ quis alte ri dare cōſilium ex predictis remiſſionibus ſatis pōt haberi. Sed quātuꝫ ad pñs dic ꝙ quādoqꝫ cōſilium datur ſolo facto vt ſi cō cedo ſcalas ad furtum faciendum vt colligitur inſti. de oblig. ōne ex delicto. §. ope ⁊ cōſilio. ¶ Quandoqꝫ verbo vt ſi dico ali-cui vade ſecure ad faciēdum tale furtum vt. j. de furtis. l. ſi qđ fur. §. i. ⁊ dꝫ cōſilium ſiue bonum ſiue malū. j. de furtis. l. in furti. §. vlti. ¶ Sed quid ſi quis dedit alicui cōſilium ꝙ alium vi deiceret ꝯ poſſeſſione nūquid tenebitꝰ interdicto vnde vi. dic vt optime no. per Inno. extra de elec. c. querelam. ⁊ vide etiam Cōpoſt. ¶ Vl timo quero. xxvij. qđam pileꝰ. Si aliquis volebat mihi donare cē tum ⁊ titius conſuluit ſibi ꝙ mihi non donaret. an teneatur poſt multa allegata tenet ꝙ ſi ſimpliciter cōſulendo non teneatꝰ. ſi autē in damnū meuꝫ tunc ſic. ar. ff. de le. ij. l. lutius. §. ſempronia. ⁊ i aut. vt cūꝯ ap. cog. §. ſi ꝯtentia. ⁊ ſupra qđ luzius titius. ¶ In glo. ex hoc in fi. videtꝰ non obligari poſt cōſumatum mādatū vt. j. ⁊. l. ſi remunerādi. §. plane. ⁊. l. idē qꝫ. §. fi. an vr̄ obligari per hanc. l. ⁊. j. ⁊. l. ſi fundum. ⁊ de ver. obli. l. ſi penā. ⁊. §. ſi hi quorū allegatꝰ ꝑ gl. nihil facit qꝛ ibi mandabatꝰ tale quid qđ fieri non poterat. l. ēptio rei ſue. vt. j. de cōtrahē. emp. l. ſue rei. vnde dic ſm Andre. ꝙ incer ta oritur obligatio ex mandato vt hic. ver. tua ⁊ mea. ſed ſecus in mutuo vbi ceſſat actio mandati. vt. j. ⁊. l. idē qꝫ. §. ſi quis titio. ¶ In glo. mirabiliter. ibi. §. ſi quis mādauerit. ſed dic ꝙ hic mā dator mandatum ſuſcepit de his faciendis vt. ff. ⁊. l. ſi ꝓcurator. §. i. ¶ In glo. no. regulam. ibi ſed dic immo dic vt ſupra dixi in fi. adde quod no. per Azo. in ſumma. inſtitu. de obligatꝰ. que ex de licto naſcuntur.

p **Reterea.** ¶ Qui facit omnino aliud non videtur mandatum implere etiā ſi meliorem faciat cōditionem mandātꝰ. ſecus ſi nō omnino aliud. nam forma mandati ſeruanda ē. hoc dicit cum duabus. ll. ſequen. Ibi in cauſa mandati ideſt in lite que oritur ex mandato. ibi etiam illud non ſoluꝫ illud qđ dictum eſt in precedenti. l. ibi vertitur conſiderandum. ibi fieri poſſit per man-datarium omnino aliud faciente ꝙ̄ mandatum eſt. ⁊ de hoc po nit exemplum in. l. diligenter. circa principiū. Ibi interdum meli-or quando non facit omnino aliud ibi actio naſcitur mihi ad rem ⁊ tibi ad precium. ibi ꝙ ſi precium hic fecit aliud quo ad quid ⁊ quo ad quid non. ibi cum illo ideſt tecum. ibi ſi noliſ ſcilicet remit-tere quod excedit. ibi ſi velis ſcilicet remittere. ¶ Et inducit Ia. butriga. hanc. l. ꝙ ſi ſtatuto caueatur ꝙ debitum aſcendens ſum-

mam.xxv.ibi.non poſſit petinisi inde ſit factum inſtrumentum ⁊ quidam mutuauit vtra dictam ſummam ⁊ vult petere ſolum .xx. ⁊ ſuperfluum remittere vt ſtatum non obſtet ꝙ poſſit per banc.l. cum ſe. ¶ In glo. mutat perſonas. ibi ad voluntatem meam eo qḋ emere omiſi in fi.glo.⁊ ſm hoc dicitur ſi noluit. tunc agere cō⸗tra ipſum ꝙ eſt eo ipſo ꝙ reſiduū non remittat ⁊ ꝙ ſubijcit ibi no. ſi velit mecum eſſe ſubaudi ⁊ mihi contra eum quaſi dicat hoc eo tum vt cōmitti peāt aduerſarij mei quod eſt abſurdū.vi.ff.ſi iur. om.iudi.l.ſi idē cū codi. In glo. Jo.ſubaudi ibi plus expendere cum non poſſit pro tanto habere.

c **Ed proculus.** ¶ Queſtio glo.eo⸗dē mō no.⁊ ſoluī. C. de neg.ge.l.ſi

d **Iligenter.** ¶ Forma mandati ſeruanda eſt.hoc dicit ⁊ ad hoc ſepe alle gatur.ad hoc concor.infra ad municipa.l.conſtitu⸗tionibus.C.de iure fiſci.l.certa forma.li.x.de reſcri⸗ptis.c.cum dilecta.⁊ ibi in glo.⁊ de offi.deleg.c.venerabili.⁊ infra e.l.ſi quis pro eo.⁊ ibi dici ⁊ forma cōmiſſionis extra de iudicijs c.exhibita.⁊ pro hoc infra de rebus eorum.l.ſi pupillorum.§.ſi pre tor.⁊ de preben.c.cui de non ſacerdotali. lib.vi.⁊ ad hoc bene de loco publico fruendo.l.prima in fi.⁊ pares ſunt iſte clauſule niſi formam mandati excedat vel niſi excedat vel niſi formam reſcri⸗pti excedat no.per Inno.extra de offi.deleg.c.ſuper queſtionum. ⁊ concor.etiam ad predicta ſupra de nego.ge.l. qui aliena. §.pri⸗mo.Sed contra predicta opponit glo.⁊ non ſoluit de hoc.ff.quē admo.ſeruitu.amit.l.is cui.Sed ſol.ſm Jaco.de bel.ꝙ hic loqui tur quando exceditur mandatum.ibi quando exceditur ſeruitus. ⁊ eſt ratio quia ibi agitur de iure queſito conſeruando. hic vero de preiudicio mandati generando.argu. C.de acquiren.poſſeſ.l. fi.⁊ de preſcrip.xxx.annorum.l.ſicut.⁊.l.cum notiſſimus.in princi. ⁊ de regu.iur.l.non debet alteri. vel dic aut quis excedit ⁊ facit plus ſuo nomine vel nomine alterius primo caſu videtur facere illud quod eſt faciendum vt ibi ſecundo caſu.aut facit plus man dato precedente.⁊ tunc aliud ⁊ non idem facere videtur vt hic. aut non precedente mandato.⁊ tunc dic vt ſupra de negocijs ge⸗ſtis.l.ſed an vltro.§.i.⁊.l.ſi negocia.vbi de hoc vel ſolue vt no.ſu pra ſi ex noxali cauſa agatur.l.penulti.in fi.⁊ hec ſolu.ſatis bene ꝓ batur hic quia in eadem forma licitum eſt facere meliorem vt hac l.§.fi.ſed in alia forma non eſt licitum facere meliorem nec dete⸗riorem.vt ſupra.l.proxi.⁊.l.preterea in fi.⁊ infra proxi.§.⁊. §.ſequē. ⁊ facit quod no.infra.⁊.l.ſi quis alicui. §.penulti. Jaco.de bel.
¶ Concludit ergo ſm Jaco.butriga.aut mandatum habꝫ cau ſam indeterminatam ⁊ tunc poſſum facere meliorem bona fide. vt ſupra.⁊.l.preterea.ver.⁊ quidem.aut habet determinatam cau⸗ſam ⁊ formam.⁊ tunc aut facio omnino aliud ⁊ non poſſum fa⸗cere etiam meliorem cauſam vt hac.l.verſi.itaqꝫ. aut facit illud idem ſed deterius.⁊ tunc catenus ago quatenus bene feci ⁊ non vltra.⁊.l.preterea.in fine.⁊.l.ſequen.aut facio illud idem ⁊ bene.⁊ tunc ago in totum. ¶ Circa quod dic ꝙ aliquando facio aliud vt ſi emo vnam rem pro alia aliquando facio aliud ſed non om⸗nino vt ſi emo rem maiori precio ꝙ̄ mandaueris.⁊ tunc aut con⸗ſideratur illud quod eſt intra mandatum ⁊ non videor feciſſe ali ud.aut conſideratur ipſum totale factum. ⁊ tunc videatur aliter factum de hoc ſupra de procura.l.ad rem.⁊.l.ad legatum.vbi de hoc.⁊ infra iudi.ſol.l.tertia.§.in hac. Ibi quaſi iuxta mandatum. vbi etiam de hoc dixi. ¶ Et ad iſtam materiam vide duas pul chras.⁊ vtiles glo.quarum vna eſt extra de offi.⁊ pote.iudi.de le. c.cum olim. ab hac que incipit ex hoc videtur. ⁊ alia eſt viij.queſtione prima.c.licet.que incipit argumen.eſt hic ⁊ de for ma mandati ſeruanda vide per Archidia.xcij.diſtinctio.quorū⸗dam.⁊.lxxvi.diſt.ſiquid ex predictis. ¶ Poſſunt decidi plu⸗res queſtiones. Prima eſt ſi aliqua ſocietas miſit vnum ex ſoci⸗js ad emendum zinziberem.⁊ ipſe emit piper quod erat maius lu⸗crum ſocietatis quod non poſſit agere contra ſocietatem quia fe⸗cit omnino aliud vt dictum eſt. ¶ Sed quid ſi mandatarius ex cedit fines mandati preſente vel ſciente domino ⁊ nō contradicē te vide quid agit mandati. Guido de ſuza.tenet ꝙ ſic quia vide tur approbare eo quod non contradicit.j.e.l.ꝙ patiſ.ff.ad macedo.l. ſi filius ⁊.j.de dona.inter vi.um ⁊ vxorem.l.ſi ſeruus. ⁊ hoc no⸗tat in lectura ſua.C.e.l.ſi ꝓcurator. de hoc vide per Ber. dicta glo.que eſt dicto.c.cum olim magiſter ꝓ ⁊ contra poſſunt indu ci notata ſupra de pigno.ac.l.gaius. ¶ Sed quid ſi mandaui vt emeres rem ꝓ decem tu emiſti pro.xx. ⁊ bene valet.xx. nunquid agens repellatur niſi det.xx.dic aut emptor fuit in culpa quia eā poterat habere ꝓ decem ⁊ dedit.xx.⁊ tunc tenetur dare ꝓ decem nec damnum ſentire videtur quia culpa ſua infra de regu.iuris.l. damnum.aut non fuit in culpa ⁊ tunc non tenetur. ſupra de cōdi. inde.l.nam hec natura. ¶ Si procurator qui miſit pecuniam ꝑ nūcium domino quem prohibuerat dominus teneat mandati ſi pecunia pereat dic vt dixi ſupra ad.l.rodiam de iactu.l.ſi vehenda. ⁊ eſt ſeptima queſtio Pile. ¶ Item quere.ix.queſtionem eiuſ⸗dem Pilei que incipit lucius ticius cum eſſet abſens manda⸗uit tribus amicis ſuis ꝙ quedam predia ſua venderent. duo ven⸗diderunt abſente tertio.queritur an venditio valeat vel reuocari poſſit quaſi ſit facta contra mandatum determinat ꝙ valeat ⁊ re uocari non poſſit quaſi videatur cuilibet mandaſſe per.l. falſa.§. fi.de condi.⁊ demon de lega.iij.l.qui concubinam.§.ſi ſticus de mili.teſta.l.ſi ita fuerit.de heredi.inſti.l.hoc articulo.C.de condi. inſertis.l.ſi plures. ⁊ vide ad hoc. C.xxviij.queſtione que inci⸗pit arnaldus.vbi diſtinguunt an mandatum fuerit omnibus ſi⸗mul vel cuilibet ſingulariter.hinc accedit quedam queſtio vicina diſputata per Albertum Odofredi que incipit queſtio talis eſt ti⸗tius paterfami.de parte lambertatorum exiſtens padue in confi⸗nibus mandauit filio ſuo minori.xxv.annis ⁊ vxori ⁊ cuidā ami co ſuo nomine franciſco ꝙ pro ſoluendis collectis ſibi impoſitis venderent de predijs ſuis que habebat bayemaſte filius requiſita vxore vendidit dicto franciſco.queritur an venditio valeat videt ꝙ non per banc.l.quia non ſunt ſeruati fines mandati diſtinguen do ſoluit aut mandauit omnibus coniunctim ita ꝙ vnus non face ret ſine alijs ⁊ tunc non valeret venditio vt hic. ⁊ quia ſiendum amplius non valet ſi fiat ab vno de arbi.l.item ſi vnus.§.ſi plu⸗res.⁊.l.ſi inter eos cum ſimilibus. Si mādauit ꝙ quilibet poſſet va⸗let venditio in dubio dicit preſumi eſſe mandatum cuilibet vt res potius valeat ꝙ̄ pereat.⁊ ne locupletetur cum iactura emptoris. Ad hoc poſſunt adduci notata ſupra de ꝓcurato.l. pluribus.
¶ Item quero aliam queſtionem diſputatam per do. Mar.ſil. Quidam mandauit ticio ꝙ venderet rem ſuam iſte vēdidit ⁊ adhibuit fidem de precio receptis pignoribus ab emptore ꝓ pre⸗cio ſoluendo ad certum terminum ⁊ aufugit cum ipſis pignori⸗bus.iſte mandans petit precium ab emptore ⁊ ille petit reſtitutionē pignorum.queritur quid iuris. ⁊ ꝙ poſſit agere ad precium videt per banc.l. quia ille mandatarius exceſſit fines mandati poſt ali⸗qua allegata ſoluit diſtinguendo aut mandans ſciebat manda⸗tarium eſſe talis conditionis aut non primo caſu imputet ſibi ꝙ talem elegit.item aut agit aut conuenitur.ſi agit patitur compen⸗ſatē pignorum ſi conuenitur non.argu.ff.de compenſat.l.ſi cum filio. ¶ Item an mandatarius eſt preſens ⁊ ſoluendo an nō pri⸗mo caſu non patiatur compenſationē ſecūdo ſic.argu.in auct. de fid.iuſſo.§.i. ¶ Item an ex dolo huius ꝓcuratoris peruenit ali quid ad dominum vt in eo teneatur alias non.l.que in frau.credi. l.ait pretor.§.ait pretor. ⁊ ſupra quod metus cauſa.l.illud. ¶ Et an ꝓcurator poſſit adhibere fidem de precio vide quod notaui ⁊ dixi.C.de rei ven.l.in ciuile.⁊ per Ci.⁊.ff.de tributo.l. ꝓcuratoris §.ſi mercem. ¶ Vltimo quero aliam queſtionem diſputatā ꝑ dominum Guil.de cu.dum rex hen.filius imperatoris ſecūdi Fe derici dum veniret ad deſtruct.ciuitatis Bononie quidam Bo nonienſis ſcripſit cuidam amico ſuo qui erat cum dicto rege ꝙ defenderet domum ſuam quam habebat in tali loco ⁊ dedit ei ſi gnum ꝙ ſuper hoſtio ipſius domus erat vnus clipeus cum cam po azuro ⁊ leone deaurato. nuncius qui portauit literas accepit dictum ſcutum ⁊ poſuit ſuper hoſtio domus ſue ita ꝙ domus ſua erat defenſata per illum nobilem ⁊ domus illius qui mandauit li teras fuit combuſta. queritur an ille nūcius teneatur. poſt multa allegata ꝓ ⁊ contra ſoluit ꝙ nūcius teneatur actione mandati ad intereſſe quia infideliter executus fuit mandatum. Nam ⁊ nun cius ꝓcurator dicitur.ff.de ꝓcurato.l.i.§.primo.de hoc plenꝰ ha bes in qōne predicta ad quam recurratur.⁊ eſt.M.cccc.xliij.in q̄

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

ſtonibus diſputatis bononie ⁊ incip. cū rex hencius.

J remunerandi. ℭ Ea que dantur remuneratōis cauſa non cadunt in mercedem nec faciunt deſinere eſſe mandatum hoc dicit textus ⁊ gl. ex hoc patet ꝙ ſi in inſtrumento ꝓcurationis ꝓmiſi certum ſalarium ꝓcuratori ꝙ per hoc non impeditur mandatum imo etiam ſi eſſem merces. ⁊ ideo dic ꝙ quidam habent voluntatē domini vt ꝓcur. ſub ſpecie domini. quidam habent ſub ſpecie mercedis vterqȝ tamen voluntatem domini habet. ⁊ ideo agere poteſt quilibet ꝓ domino lȝ vno caſu teneatur mādati alio locati. ⁊ in hoc non eſt ius. ſ. de nego. geſt. l. ſi pupilli. §. videamus. ⁊ de admi. tu. l. quoties. §. item ſi principali. Ja. b.

Si cui. ℭ Illa ꝓprie dicitur cauſa rei per cuius poſitionē ponitur res. ⁊ per cuius āmotionē āmouet res ⁊ eius effectus hoc dicit. Et dic ſi cui qui poteſt obligari directa. ſecus inutili. ſ. de neg. ge. l. ac qui natura. §. ſi libero. ibi cū eo agetur. vn̄ rofre. in fine. huius ti. Ibi nō geſſiſſet. quod dic vt. j. e. l. ſi ꝓcura. §. mandaui.

Si paſſus. ℭ Licet regulariter paciencia teneat medium inter conſenſum ⁊ ꝯtradictionem hic habetur pro conſenſu. ratio eſt. quia fit ad cōmodum patientis. De quo dixi ſupra de pigno. actio. l. gaius. ⁊ facit. j. de fideiuſ. tuto. l. cum oſtēdimus. §. fi. ibi negocium ſuum gereus vt quia fideiuſſit in rem ſuam pro ſuo procuratore adde ⁊ alium caſum ſupra ſ. de viuſfr. earū rerū que vſu ꝯſu. l. tribus. ⁊ quod ibi no.

Rei turpis. ℭ Turpe mandatum nō eſt obligatorium. hoc dicit ⁊ in mandato generali nō veniunt turpia nec inhoneſta. j. ad municipa. l. lucius. §. idem reſpondit. ſ. de conditio. indebi. l. ſi procurator. ⁊ infra que in frau. credito. l. ſi pater. vbi de hoc. ℭ Item nec ſocietas eſt rei turpis infra pro ſocio. l. nec pretermittendum. ⁊ ad hoc. j. de fideiuſſo. l. penul. §. fi. in fi. Item nec pactum. ſ. de pactis. l. iurigen. §. penul. ⁊ l. ſi vnus. §. pacta. nec ſacramen. C. de legibus. l. nō dubiū. extra de iureiur. c. quintauallis. ⁊ c. cum nos de regu. iur. c. nō ē obligatorium lib. vi. ⁊ ibi per Di. ⁊ alios ⁊ turpis conditio remittitur ⁊ ꝓ non appoſita habetur. C. de inſti. ⁊ ſubſti. l. reprehendēda. ⁊ ad hoc facit. j. de fideiuſſo. l. generaliter. ℭ Sed quid ſi aliquis rogauit ⁊ inuitauit amicos ſuos ad preliū ⁊ iſti perdiderūt arma ⁊ equos nūquid tenebitur eis ad emēdatiam. iſte. §. facit ꝙ nō. de hoc vide quod plene no. per Inno. de iureiur. c. fi.

Si tibi mandauero. Etiā alias facturo ſm gl. Ibi ꝙ mea non intererat nec tua ſed tertij. ibi credas gratis. ibi mandati actio que licet ſit mihi inutilis vt. j. e. l. ſi ꝓcur. §. mandati. et ⁊ tamen vtilis ei cui credam quia eius intereſt vt. C. de iure do. l. fi. in princi. ſm Jaco. de are. licet glo. aliter ſentiat. ℭ Ibi ſum obligatus expleto mandato. ℭ In verbo plane. ibi tua intererat glo. ſubaudit tantū ⁊ male quia tunc nō bene ſequeretur exceptio que ſtatim ſequitur in verſi. niſi quoqȝ. ⁊ ideo lege ſimpliciter ⁊ nil ſubaudias. Ja. buti. Ibi nulla erat mandati actio mihi contra te actio cōpetit. ibi niſi ego mandaſſem quo caſu tibi competit actio contra me. ibi actio mādati mihi contra te non expleto mandato tibi cōtra me eo expleto ſm Jaco. de are. in glo. ſtatim vel nil ſubaudias vt dixi in expoſitiōe tex. vel ſubaudi. ⁊ alterius tertij. puta vt ticio feneres. vt inſti. e. §. tua in fi. Jaco. de are.

Apud iul. ℭ Speciale mādatum non comprehendat debitum preteritum vel futurum generale nō comprehendit vtrunqȝ. hoc dicit. Ibi procuratorem ſuum ſpālē ad hoc negocium vel ſimile. Ibi ſi mere de ſua pecunia domini ibi accepiſſe. ⁊ ideo tenetur tāquā principalis ex mutuo non tanquā acceſſorius ex mandato. Ibi mādati quoque non ſolū ex mutuo. Ibi eum teneri. ſi ei imputo id quod a ſe non exegit. Ibi debitorante mandatum. ⁊ no. ex hoc. §. quod quādo mādatum ꝑcedens cōtinet alium cōtractum. tunc aut ille alius cōtractus ē cōſumatus ⁊ habet oīa ſubſtātialia ⁊ naturalia expirat ꝯtractus ꝑcedens mādati vt hic. lȝ quādo ille cōtractus nō habet cōſumata omnia ſua ſubſtantialia vel naturalia ⁊ tunc durat vterqȝ contractus ⁊ facit. j. e. l. idemqȝ. §. ſi quis titio. ⁊ quod ibi dicet. ℭ Et aduerte ꝙ glo. dicit ꝙ periculum pecunie ſit ꝓcuratoris eſt ex vi pacti. Sȝ tu dic ꝙ nec ex vi pacti nec ex natura cōmodati ſed ex vi ⁊ natura cōtractꝰ in quē tranſit. ſ. mutuū quod eſt periculo debitoris vt C. ſi cer. pe. l. incēdium. Ja. bu. ℭ Ad aliud quod dicit glo. vtrū accedens ad vnum negocium gerendū teneatur a ſe exigere dic vt no. ſ. de neg. ge. l. ſi pupilli. §. vi.

Maurus paulus. ℭ Pactum de quota litis improbatum ē ⁊ obligationē non parit. hoc dicit. ℭ Et vide qḋ no. ⁊ dixi. C. de poſtulan. l. ſi qui aduocatorū. ⁊ ſ. de penis. l. ſumptus. Ibi fideiuſſerat pro dānide. ꝓprium eſt. ⁊ iſte dānides cōuentus erat ab aliquo rei ven. coram ſaturnino pretore vt. j. patet. ⁊ ideo ſatiſdederat iudicatum ſolui ſm hec iura. hodie enim proprio nomine cōuentus non ſatiſdaret vt inſti. de ſatiſda. §. ſed hodie. ſed dic vt no. ⁊ dixi. ſ. qui ſatiſda. co. l. iul. ⁊ de procura. l. ſi ꝓcur. §. fi. Ny. ℭ Ibi ſub nomine alterius. i. interpoſuit alium qui hoc fecit ſuo nomine. ibi certā quantitatem. i. certam partem litis. ⁊ ſic ponitur quātitas ꝓ quantitate. ibi dari pro aduocatione ⁊ quod dicit ex euentu litis dic. ſi obtineret in lite. ibi hic maurus qui fideiuſſerat pro dānide iudicatur ſolui ⁊ qui erat eius procurator ſeu aduocatus. ibi pretore cognoſcente de cauſa predicta tāquam pro cur. ⁊ exactus tāquā fideiuſſor. ad quod vide quod no. ⁊ dixi. C. de vſur. rei iudi. l. fi. §. fi. ibi mercede illicita. ibi marcellus. glo. legit hunc ver. duobꝰ modis. ſcḋa vera vt ſtatim ſequit. ibi accepta tantum ꝓ fideiuſſione nō aūt de quota litis pactus fuit ſicut fecerat in caſu ꝑcedenti. ibi vtilis actio. ſ. mandati. Albe.

Salarium. ℭ Salarium certū non de quota parte litis a procuratore peti pōt. hoc dicit. ⁊ dic caſum in genere vt ceſſent cōtraria cōſtitutio ꝓcur. ⁊ ei cōſtitui ſalariū erat tamē alias facturus alias eſſet locatio ⁊ fuit cōſtitutum ſalarium ex interuallo poſt mandatū alias ageret mandati informata ⁊ nudo pacto. alias ageret ex pacto veſti. ⁊ vide qḋ dixi. ſ. e. l. ſi remunerandi. in prin. ⁊ C. e. l. ſalarium. que videt ꝯtra ſed ibi erat incertum omni interim dicit hic certum. ⁊ vide etiam quod no. ⁊ dixi C. e. l. ⁊ de ſuffragio. l. vnica. ⁊ quod no. inſti. e. §. fi. per Rofre. de offi. iudicis quo petit ſalarium ⁊ in ſpeculo de ſalarijs. ⁊ j. de var. cog. l. i. Ibi ꝯſiderandum erit per iudicem cuius officium imploratur. ibi remunerare voluerit ꝓmittendo certum ſalarium ⁊ licitum in fi. quo caſu ꝓcur. agere ꝓhibetur. vt. ſ. §. ꝓxi. ⁊ no. ꝙ dictio extra ponitur. i. officio iudicis ſic. ſ. ſi cer. pe. l. eum filius. ⁊ ibi dixi. In glo. que incipit. i. ꝑ officiū. ibi tunc officio iudicis quādoqȝ vero vt in. §. in honorarijs in glo. allegato. quādoqȝ mercenario. vt. C. de iudicijs. l. properandū. §. honorarijs. ℭ Sed quare non diſtinguitur in aduocato ſicut in ꝓcur. erat alias facturus vel non vt ſic non cadat in locatione dic quia procur. dicitur ⁊ pōt locare operas ſuas ſed aduocatus non vt dicto. §. in honorarijs. ⁊ ⁊ dixi dicta. l. vnica. C. de ſuffragio. Ibi ⁊ cum do informata ex illo mandato ꝙ reprobant vltramontani dicentes ꝙ facta relatiōe pacti ad pactum non eſt dare cōtractum inominatū quod nō reprobat Ja. bu. q̄ eſt facio vt des vt ſuſcipio mādatū vt des mihi pecuniā. ⁊ de hoc no. ſ. de pactis. l. iurigē. §. quinimmo ibi. §. aduocatos. ⁊ dic vt ibi.

J procuratorem. ℭ Procurator litis tribꝰ caſibus cōuenitur. Primo ſi hȝ inſtra ⁊ non reddit. Scḋo qñ colluſit. Tertio quādo litem ſuſceptā nō exequitur. ⁊ ſic hȝ tres ptes. prima vſqȝ ad ver. ſed ſi ꝑ colluſionē ibi ſcḋa vſqȝ ad ver. ſed ⁊ de lite. ibi tertia vſqȝ ad. §. ſi quis mādauerit. ibi ex hac cā. i. q̄ non reddit inſtra. ⁊ facit ꝙ aduocati ⁊ ꝓcur. nō poſſunt retinere inſtrumēta pro ſuo ſalario de quo dixi. ſ. de cōdi. inde. l. ſi non ſorem. §. ſi centum. ibi initium ſpectā ē cōtra C. ad macedo. l. iij. ⁊ quod ibi notaui ⁊ dixi. ⁊ vide in ſumma Azo. de do. inter virū ⁊ vxo. in medio tertie colūne. ibi ⁊ que regule viciātur. e. ſ. depoſiti. l. i. §. ſi ſeruus depoſui. ⁊ bene in ſpeculo de ſolu. ver. de huiuſmodi aūt matiōe euidentior eſt ⁊ quod dixi. ſ. de origine iur. l. i. ⁊ ignorātis principijs neceſſe eſt ignorare ſequentia ſm philoſophū. ⁊ in auten. de non alienā. §. ſi vnus. ⁊ ex

initio perpēdiť ſinis in auct.de cōſan.ꝛ verſiculo fratribus in prin. nec ob.C.de nup.l.ꝛ ſi ꝯtra.vt ibi no.ibi cōtineri.ſ.ꝓcuratorē. ibi de dolo actorē ad expenſas ꝛ cetera dāna de quo dixi.C.ď ꝓcur.l.ſi ꝓcur.ad vnam ſpecie.ibi ſed ꝛ de lite.hic eſt tertius caſus in quo procurator litem ſuſceptam non exequebať.ꝛ ideo mādati tenetur.

Siquis mandauerit. ¶ Ibi ad agēdum eum vel ad defendendum in iudicio ſecus ſi ad negocia licet quidam contra ꝛ male vt extra ď ꝓcur.c.i.in fi.li.vi.ꝛ hic in glo.ꝛ vide quod no.ā.de officio procura.ceſaris.l.i.in qbus.ver.iij.C.de ꝓcura.l.qď quis.ꝛ l.ꝓcuratoribus. ¶ Sed nūquid ꝓcur.ad negocia pōt agere ꝛ experiri in iudicio pro negocijs ſibi cōmiſſis.dic ꝙ ſic vt extra de ꝓcur. c.qui generaliter.li.vi. ¶ Sed nūquid ꝓcurator ad matrimoniū ꝯtrahendū pōt alium ꝓcuratorē cōſtituere.videť ꝙ ſic.per hunc §.cum ſit cōſtitutus ad negocia non ad iudicia. Sed dic contra vt extra de ꝓcur.c.vltimo.lib.vi. ¶ Sed an ꝓcurator datus ad impetrandū lrās ꝛ reſcripta potuit ad hoc cōſtituere alium procuratorem ante litem cōteſtatam.ꝛ dic ꝙ ſic per hunc.§.ꝛ.ď.de nego.ge.l.ſi quis mandato.ꝛ ita no.extra de reſcriptis.c.ex parte decani in glo.ver.que incipit.ꝛ ita idem eſt.ꝛ ad hanc materiā vide qď no.in ſpeculo de ꝓcur.§.i.verſi.ſed nūquid procur.ꝛ p Arch.i.c.i.c.non indiſcrete.li.vi. ¶ Cuius etatis debeat eſſe ꝓcurator ad iudicia ꝛ ad negocia.vide.ā.de ꝓcur.l.ſi minor.extra de ꝓcur.c.fi. ¶ Item mulier pōt eē ꝓcuratrix ad negocia ꝛ ad iudicia nō.ā.de neg.ge.l.ait pretor.§.i.ꝛ mutus ꝛ ſurdus.ā.de ꝓcura. l.mutus.

Si tutores. ¶ Ibi incid.ſ.pupillo. In glo.ſi cū tutoribus. Ibi pupilli forēt vt.C.arbi.tute.l.qd quid.in.c.glo.in fi.ar.j.l.idemq̃.§.ſi mādauero.

Si liber homo. ¶ Procurator actionē ſibi queſitā occaſiōe mādati cedere tenetur ꝛ vbi pecuniā ſoluta precij nomine nō fit accipientis ꝛ res tradita emptoř ceſſant actiones hincinde.ꝛ hoc dicit. Ibi mandauerit tibi extraneo.ibi redimereť a bone fidei poſſeſſore ꝛ ab ipſo ēptore manumittereť.ibi manumiſſeris de facto.ibi habere eū manumiſſum de facto.ibi a quo cōparauit dic vt no.j.e.l.cum ſeruus.§. fi.ibi pertinēt puta queſito ex re ꝛ opera vt.ā.de peculio.l.huic ģ. titur.§.i.ibi nullas habet ꝛ ſine culpa ſua cedere non pōt ꝛ ē multū notabilis iſte tex.ad materiam exceptōis cedendarum actionū ꝙ hic vř expſſius ꝙ creditori nō obſtat exceptio cendarū actionū niſi dolo vel culpa ſua factum ſit quo minus cedere poſſit.ꝛ hoc ſatis innuere videť.j.de ſolu.l.ſtictum.§.penul.qui incipit ſi creditor.vbi de hoc plene dixi. Ibi ſuos nūmos ſcilicet venditoris. ibi preſtare ꝛ ſic hincinde facta compenſatiōe nulla ꝯdēnatio ſequiť.

Mandati actio. ¶ Actio mādati dať ad intereſſe ꝛ ceſſante intereſſe ceſſat.hoc dicit. Ibi mādaui tibi qui mandatum ſuſcepiſti.ibi emeres ꝛ nō emiſti. ibi neq̃ intereſt ſubaudi nec interfuit aliquo tpe.ꝛ hoc tollit ꝯtrarium.ibi mandati actio.nec ob.ā.hac.e.l.§.ſi tutores.ꝛ l.ij.§.alienas.ꝛ j.e.l.ſi tibi mandauero.§.ſi tibi.ꝛ.C.e.l.in re mādata.vt in eis no. Et ad cōtrarium ꝙ glo.ſignat ꝛ non ſoluit.l.qui autem.§.i.ā.ſi ſeq. cau.dic vt ibi no.ꝛ dixi.ꝛ ā.de ꝯdi.fur.l.ſi ſeruus. ¶ Mandaui tibi ibi gereres ꝛ non geſſiſti ꝛ eſt de materia precedētis.§.

Si ignorantes. ¶ Fideiuſſor qui ignorāter ſoluit indebitum agēdo ꝛ excipiendo eē ſoluitur.ibi nō tenebiť mādati ꝓ pecunia debitoris ſoluta ꝯſulit ergo ſibi excipiēdo vt hic ꝛ agēdo vt ſequiť.ibi ꝙ ꝛ ad actōe.ſ.mādati.ibi fideiuſſor ꝙ ſoluit de ſuo ꝓprio.ibi dolo verſati ſunt preſumptiōe iur.vt.j.§.pri.ibi nō ꝓmiſit puta facere ſumpť i appellatione quā in ſcriptis facere tenebať ſm formā.l.i.ꝛ cū ſeq.j.ď app. ꝛ dixi.C.de ꝓcur.l.nouiť.ibi teſtatio.coxā teſtib ꝛ ꝙ ſeqť ꝯuenerūt debitorē dic.i.denūciauerūt debitori vt appellaret ſi vellet ad hoc.j.e.l.idēq̃.§.generaliť.ꝛ aduerte ad prin.huiꝰ.§.qui notabiliſſimus ē ꝛ expreſſe dicit ꝙ fideiuſſor pōt ponere manū ad pecuniā ꝛ bona principalis debitoris ꝛ ſatiſfacere creditori nec ꝓ hoc teneť mandati.ꝓ quo ē bene facit.C.vbi de crimine agi oportet.auct. qua in ꝓuincia.ver.eo aūt abſente.vbi de hoc tetigi. Ri.deinde notat ꝙ paupertas excuſat fideiuſſorē ab appellādo ſed qđo cum viua voce poſſet appellare vt.C.de appel.l.litigatoribus.ſed poſ

ſes dicere quod iſte nollebat conſulere ſapiēs.an eſſet appellandum vel non ꝛ non habebat vnde ſolueret ſapiēti pro conſilio habēdo. Ri.vel forte abſens erat ipe ſententie late ita qď habebat neceſſe in ſcriptis appellare vt dixi in expoſitione textus. ꝛ nota.dicta.l.ſi litigatoribus.ꝛ de hoc etiam dixi.C.mandati.l.ſi pro ea.§.primo. ¶ Item colligit glo.quod procurator habet neceſſe appellare quod verum eſt ſed non per hūc.§.quia non loquitur in procuratore ſed in fideiuſſore.ſed hoc bene ꝓbāt leges in glo.allegate.ꝛ.C.de procurato.l.ita demum.vbi de hoc. ¶ Sed contra hoc arguit glo.ꝛ non ſoluit de.l.ꝓpter veneni.j. ad ſil.Sed ſol.vt ibi no. ¶ Item colligit glo.ꝙ paupertas prodeſt.ꝛ allegat.C.de epiſco.ꝛ cleri.l.ſiquis ad declinādam.vbi de hoc notaui ꝛ ſatis dixi.contra hoc oppo glo.ꝛ non ſoluit de.l.palam.§.non eſt.j.de ritu nup.ſed dic quod ibi delinquit vt ibi deliquit vt ibi patet. Et dic aut tractatur de onere aut de honore primo caſu aut onus cauſatur a paupertate ꝛ non excuſat imo nocet ꝛ ſuſpitionem inducit.j.de penile.creditorū.l.creditores.ꝛ que in frau.cred.l.ꝛ mnes.§.lucius.ꝛ ā.qui ſatiſda.cog.l.ſi fideiuſſor.§. vltimo.aut cauſatur a diuitijs.ꝛ ſic paupertas ꝓdeſt.Sed quid vt C.de alluuionibus.l.ij.aut a neutro cauſatur ꝛ tunc aut agiť de ſide adhibēda.ꝛ tunc paupertas nocet ꝛ minus fidei adhibeť pauperi qz diuiti.j.de teſti.l.iij.ꝛ in auct.de teſti.§.ſi vero ignobi. aut agitur de his que reſpiciunt cōmodum vel incōmodum burſale ꝛ tunc ꝓdeſt infra de incendio rui.nau.l.pedius.ꝛ de mino.ꝛ ho. l.cura.§.inopes. ¶ Secūdo caſu principali quādo agitur de honore tunc cauſať a paupertate ꝛ ꝓdeſt vt dicta.l.ſiquis ad declinādam.aut a diuitijs ꝛ tunc paupertas nocet.vt.C.de epiſco.audi. l.decreationibus.ꝛ in auct.de defen.ciui.§.interim.aut agiť de remiſſione pene pecuniarie.tunc aut eſt multa ꝛ ꝓdeſt paupertas vt ā.de officio preſidis.l.illicitas.§.fi.aut eſt pena ordinaria ꝛ nocet paupertas qz ꝙ non poteſt pecunia luit corpore vt.ā.de iur.omn. iudi.l.ſi quis id qď ſi de remiſſione ſatiſdatōis ꝓdeſt paupertas.j.ſi cui pluſquam per.l.fal.l.cum non facile. Pe.tamen intelligit.l.illam etiam in diuite qui non poteſt ſatiſdare ſi de excuſatione tutele prodeſt j.de excu.tuto.l.paupertas.alias priuilegia ac incōmoda paupertatis no.dicta.l.ſi quis ad declinādam.de epiſco.ꝛ cle. ¶ Circa appellationem an quis cogať appellare dic aut ē cius cauſa principaliter ꝛ ſecūdario vt ꝙ eſt debitor principalis ꝛ ſi cogitur appellare nec proſequi.vt.C.de appella.l.ſiquis libellos. aut cauſa ad eum pertinet principaliter ꝛ ad alium ſecūdario vt in fideiuſſore ꝯdemnato qui habet regreſſum contra principalem vel in emptore qui hz regreſſum ꝯtra venditorem.tunc aut certum eſt ꝙ hz bonam cām ꝛ debeo appellare ꝛ ꝓſequi.ſi malam vero i dubio ſi appello preſumor crediđiſſe habere bonam cām ꝛ teneor ꝓſequi ſi nō appello preſumor crediđiſſe habere malam cām ꝛ excuſor ꝓpter ſententiam vt.j.de euictio.l.herēnius.§.ſcia. ¶ Aut nec principaliter nec ſecūdario cā ad me pertinet vt ꝙ ꝓcurator tunc teneor appellare ſed non ꝓſequi.C.de ꝓcurato.l.nouius.ꝛ ď appel.l.ſi actor fallit ſi ē pauper ꝛ principali deficeret vt hic.

Dolo procur. ¶ Procurator de dolo teneť ꝛ videť eſſe in dolo vel lata culpa ſi emittit id quod eſt ex bona fide.i.vt reſtituat domino quicquid conſequutus eſt occaſione mādati.hoc dicit vſq̃ ad.l.idemq̃.§.ſi procurator.ꝛ vide quod plene dixi.ā.depoſiti.l.ꝙ nerua.ver.item eſt ſciendum ꝛ per totum.ibi qui.ſ.ꝓcur.vel quilibz mādatarius.ibi emeres meo nomine.ꝛ ſic nō ob.ā.e.l.§.ſi tutores.in ver.aut ſi lata.ibi teneberis mihi ad eſtimationē ſerui in fi.ꝛ vide quod notaui.j.de act.empt.l.iul.§.ſi ꝓcur.ꝛ eſt bene notabilis iſte tex.ꝙ optime exemplificat dolum ꝛ latā culpā.vt.j.e.l.dolus. ¶ Odof.ſic diffinit dolū.C.de neg.ge.l.tutor.dolus ē fraudulenta machinatio in gerēdo.ā.de dolo.l.i.§.i.ꝛ de pac.l.iurigē.§.ſed ſi ſ.audanda lata culpa eſt ignorare id quod omnes intelligūt puta diuitie re equum in paſcuis vel ſimilia.j.de verbo.ſigni.l.late.ꝛ de iur.ꝛ fac.igno.l.nec ſupina.leuis culpa eſt que ex negligentia peruenit. C.arbi.tute.l.quicquid.§.ꝯtra.l.ſi vt certo.§.nunc videndum.leuiſſima eſt que per diligentiſſimum hominem potuiſſet prouideri.vt colligitur dicto.§.nūc vidēdum.ꝛ.§.ſeq.ꝛ de reg.iur.l.contrarius caſus fortuitus eſt q humano ꝯſilio ꝓuideri non poteſt.j.ď admini.ꝛ ad ciui.ꝑti.l.ij.§.eo tempore.ꝛ.C.de pigno.act.l.que fortuitis.ꝛ de hoc vide quod dixi.j.de act.ꝛ obl.l.i.§.is quoq̃.ꝛ ple

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

niſſime dicta.l.quod nerua.ſupra depo. Item colligit glo.hic do lum preſumi.quod intellige verum eſſe quotiens aliquis ſcit vel ſcire dʒ ſe facere debere. vbi autem iſta ceſſat ceſſat etiam preſū ptio doli ⁊ pbari dʒ.vt.C.de dolo.l.dolum.vbi plene dixi.⁊ tan gitur per Di.de regu.iur.ſemper in dubijs. ℂ Ultimo ex fi.no. ꝙ ille qui cedit iura tenetur facere ceſſionarium ꝑcuratorem in rem ſuam.ꝑ hoc.ſ.de mino.l.quod ſi minor.in prin.⁊ fami.her. l.plane.⁊ de iſta materia ceſſionis actionum vide in ſpeculo ī ceſ ſione actionum vt in margarita galeoti de ꝑcura. in rem ſuam. ⁊ quod dixi.C.de here.vel act.vendi.ſuper rubricam.⁊.l.ēptor.

d **Et tuo.** ℂ Etiam facto no. verba que ſepe apponuntur in cōtractibus ꝙ quis con uenit defendere rem ſuo facto tantum ad quod cō cor.ſ.de noxa.l.ſiquis a multis in fi.j.de here.ven. l.ij.primo reſponſo.⁊ de ver.ſig.l.ſi cū fundū.

i **Demqʒ** ℂ Ibi q̄ʒ bona fide quam deſide rat natura cōtractus.vel quam ex bona fide ⁊ equitate,cōtractus cōuenit eum preſta re.Ibi procuratori qui emit.ibi condemnabitur qꝺ cedat actiones domino.

Si ex fundo ℂ Ibi officio iudicis deſeruiente actio ni mandati.ibi ponet etiam ante moram vt.j.de vſu.l.videamus.§.actionem.ar.j.§.pxi.

Si procur. ℂ Debet ꝑcurator vſuras ex pecunia do mini ex mora ⁊ quaſi mora.h.d.ibi cū pſta re niſi illas reſtituerit illis quibus extorſit cū hodie ſint indebite vt dixi.C.de vſur.ſup rubrica.⁊ aut.ad hec.ibi nō exercuerit pecu niā.l.nō fenerauerit ꝑcur.pecuniā domini.ibi vſuras cū pſtare iſta littera bene facit ꝙ ſi fideiuſſor ſoluat vſuras ꝙ eas recuperare poſ ſit in principali ſicut ⁊ ſortem. ℂ In cōtrariū facit.ſ.de rei vend. l.emptor.de hoc plene dixi.C.de dolo.l.i.⁊ de ſumma tri.l.i.ver. circa hūc materiā.⁊ no.extra de fideiuſ.c.puenit. ℂ Quid ſi iſte ꝑcur.pecuniā domini ſuo ꝑprio nomine ⁊ ſuo pꝛiculo feneraui. an reſtituet vſuras receptas domino videtur ꝙ ſic per hūc.§.ibi ſiue ei mādat ſiue nō ad idem.ſ.de pigno.act.l.quāuis.§.fi. de ne go.ge.l.at qui natura.§.pe.⁊ de ꝑcu.l.qui ꝑprio.§.vt in ceteris. In cōtrariū facit.ſ.de rei ven.l.ſi nauco.⁊ ibi in glo. que videtur decidere q̄ōnem.⁊ ad hoc.j.n.ꝑxi.l.ſi vnus.§.itē ſi vnus nō ob. iſte.§.ꝙ hic mutuauit ⁊ feneraui nomine domini ex mādato pre cedēte lʒ mādatū nō ꝯtineret de vſur.⁊ hoc indicat glo. que eſt ſu per verbo ſiue nō. Nō ob.l.quāuis.§.fi.ꝙ ibi nō loquit̄ de vſuris ꝑceptis ſʒ debitis ſm moꝛē regionis ex eo ꝙ vſus ē pꝛciū.⁊ hoc indicat ſm reſponſū euſdē.§.nō ob.l.at qui natura.§.pe.ꝙ ⁊ ibi feneraui nomine illius cuius negocia gerebat.⁊ in.§.vt in ceteris ſimiliter fecit nomine domini.ad hoc vide quod notaui ⁊ dixi. C.de admi.tu.aut.nouiſſime ſignata ſup rubrica. ℂ In glo.que eſt in bone fidei in fi.⁊ quod ibi dicit̄ tutele negocia expone.i.tute laria negocia vt ibi no.

Si titio ℂ Quādo vnus ꝯtractus deducit̄ in mādatū ſi ille ꝯtractus recipiat ſubſtātialia ⁊ naturalia agendū ē ex illo cōtractu non ex mādato.ſecus ſi nō recepiſſet ſubſtātia lia.h.d.⁊ ꝑ hoc.j.de act.emp.l.ſi heres.ibi acciperet ⁊ accepit.ibi nō actuꝛū.vide.C.ſi ſeruus extero.l.i.in quarta q̄ōne.ibi hʒ obliga tum tanquam principalem. Nec obſtat.j.e.l.qui patitur.vt ibi no.

Idem pap. ℂ Qui fideiuber in cām inſtitoꝛ.agit mā dati ꝯ dominū quaſi inſtitoria.h.d.ibi fide iuſſit ꝑ ꝑcuratore.ibi acciperet ⁊ accepit.ibi dandā ꝯ dominum. ibi prepoſuiſſe eū.ſ.ꝑcu.ibi videat̄.ſ.dominus. ſed que ē rō ꝙ nō hʒ locū ꝑprie inſtitoria.reſpōdeo ꝙ īſtic locū hʒ cū plura negocia cōmittunt̄ gerenda.vt.ſ.de inſtitoria.l.cuicūqʒ.ſʒ hic erat ꝑpoſit᷒ vni negocio tamū.ſ.pecuniā mutuo ſumendā que nō eſt ꝑprie ne gociatio.ſʒ dare mutuo ⁊ recipere ſic ſm Mar.ſil.

Si cui mandauero ℂ Qui hʒ actōem queſi tam ſicut ꝑcur.meus de ea dʒ facere quod mihi placet.hoc dicit.ibi ſtipulet̄ ⁊ ipſe fecit.ibi vel ſi cui alij voluero iſta littera bene facit ad id quod vidi dubitari. videlicet ſi fideiuſſor cui cedi debent iura per creditorem velit ea alij cedi. An creditor hoc facere teneatur ⁊ videt̄ ꝙ ſic per hanc.

l.ſiam.⁊ pro hoc ſiquis alteri vel ſibi.l.cū eos.⁊ maxime quia cre ditori non nocet.j.de eui ctōibus.l.in creditore. ℂ Ibi mandan te filia ⁊ ſic eius nomine.ar.j.ſo.ma.l.poſt dotem.cum ibi notatis ⁊ ſic non ob.C.de rei vx.ac.l.vnica.§.accedit.ibi ſtipulata ſit ſibi matri.nam ſi ipſi filie de equitate daretur ei vtilis actio ſine ceſſio ne.argu.j.ſo.ma.l.gaius.⁊ quod ibi no.ibi teneri filie ⁊ ſic facit ad id quod dictum eſt.ſ.§.pxi. ℂ Et diſtingue quia aliquando adhi beo aliquem ad ſtipulan.vt ꝑcur.⁊ debet facere velle meū vt hic aliquando volens ei donare ⁊ tunc aut cā mortis ⁊ poſſum peni tere.aut inter viuos ⁊ non poſſum. Et ſi dubitatur an inter viuos an cauſa mortis.aut in donatōe fuit habita mentio mortis ⁊ pre ſumitur cā mortis aut non ⁊ preſumit̄ inter viuos.j.de do.cā mor. l.ſeia.⁊ de leg.ij.l.ſi quis decedens.§.nuptura.⁊ ibi per Dy. Et ſi non appareat voluerit donare vel non pſumitur ꝙ non.arg.j.de pba.l.cum de indebito.ſo.ma.l.que dotis.⁊ de iure do.l.ij.⁊ non facit iſte.§.ꝑ Ja.de are.in eo qꝺ dixi.ſ.ſi cer.pe.l.certi cōd.tio.§. ſi nūmos.Ja.bu. Et vide in q̄ōnibus Py.cxij.q̄ōne que incipit lutius titius gaio ſe.⁊.cxliij.que incipit gallus preſſius.⁊.clx.que ſtiōe que faciunt ad hanc materiā.

Si quis ℂ Admonitio vel ꝯſilium non inducūt man datum.hoc dicit. Ibi pecuniam domini credi ta ſit de ꝯſilio ſempronij.ibi interuenit nec ob.ſ.e.l.i.in princi.vt ibi no. ℂ Pro declaratōe quere an iſte cuius cōſilium peti debe bat teneatur actionem mandati.dic ꝙ aut erat particeps officij ⁊ teneri dʒ.ſ.de exercito.l.i.§.ſi plures.vbi hanc materiam pleniſſi me explicaui. Aut non erat particeps ſed ſimplex cōſiliarius ⁊ nō obligatur vt hic niſi doloſe ꝯſuluerit vt plene dixi.ſ.e.l.ij. ℂ Se cundo quere an ille qui dʒ ꝯſilium petere teneatur illud ſequi ⁊ dic aut erat particeps officij ⁊ colliga teneatur petere conſilium ⁊ ſe qui alias non valeat quod agitur vt dicto.§.ſi plures. ℂ Si ve ro erat particeps officij vel eſſe non poterat. tunc de vrbānitate peti dʒ eius ꝯſilium ſed non ſequi.vt.j.de admi.tu.l.quidam de cedens.§.pap.vbi etiam de hoc ſatis dixi. ℂ Si vero non erat ꝑticeps officij eſſe tamen poterat.tunc ſi dictum erat ꝙ fieret de eius cōſilio peti debet ⁊ ſequi ſi cum cōſilio petere tenet̄ ſʒ non ſe qui de neceſſitate.j.de admi.tu.l.titium ⁊ meuium vbi de hoc ra tio prepoſitio de ⁊ ex denotant cām naturalem vt.j.de incen.rui. nau.l.i.§.ex incendio.⁊ augeſ vt.ſ.depo.l.i.§.i. Sed preſuppoſi tiorum denotat quoddam accidens.⁊ ideo petere tenet̄.ſed non ſequi ꝙ facit ſi ſtatuto caueatur ꝙ nullus poſſit de aliena iniuria accuſare ſine cōſenſu iniuriati q̄ūo debeat dicere in accuſatōe. Nā aut delictum eſt publicum ⁊ non dʒ dicere cōſenſu.quia preſuppo neret cauſam agendi fore cōſenſū.⁊ ſic vt ꝑcur.videret̄ qui non pōt interuenire in publicis criminibus.C.qui accu.non poſſunt.l. ij.⁊ de pub.iudi.l.penul.§.ad crimē.⁊ ideo dʒ dicere cū cōſenſu ſʒ ſi crimen ſit priuatum pōt dicere q̄ūo vult. Sed vt omnis tollat̄ dubitatio dʒ dicere habēs ꝯſenſum talis. Nam poſſit dubitari ī crimine quādoqʒ an ſit publicū vel priuatū. ℂ Quid cum ſi ſta tutum imponeret penam pecuniariā homicide non vr̄ publicum cum non ꝯtineat penā corpalem. Ho ꝯtrium vr̄ quia delictum diiu dicatur maxime ex atrocitate q̄ ex pene impoſitōe vt.l.ſi quis.⁊ hic gemus.C.de epiſ.⁊ cle. Ja.bu.licet ꝯ faciat.j.de penis.l.quod ad ſtatum vbi de hoc.

Si mandauero. ℂ Dʒ hēre cōmodū vſurariū q periculū mutui ſuſtinet.hoc dicit.⁊ vide qꝺ dixi.ſ.§.ſi ꝑcur. In glo.hec actio in fi.ꝙ ibi ſocius cre didit ꝯ voluntatem ſocij.vnde dic hunc ver.quāuis loqui quando dominus non mandauerat aliter pecuniam mutuari ſed ꝓhibue rat.ꝑcur.vero nihilomin᷒ mutuauit.vnde pꝛiculo ſuo eſt hoc no men.nec ob.prin.ꝙ ibi non mutuauit ꝯ domini voluntatē ſed eius mādato vnde nō eſt pꝛiculo ſuo.lʒ vſuras ꝯ volūtatē domini fue rit ſtipulatus. Ja.de ra. Ja.bu.⁊ Ray.

Idem labeo. ℂ Hic incipit tractare de ꝯtra manda ti. Ibi reputatōes.expenſarum quas fe cit ꝑcurator in re domini neceſſario vel vtiliter.⁊ cō cor.j.de an. le.l.ſete.§.fi.⁊ vide quod no.per Archi.xvi.q.i.c.nos aūt.ibi ad mitteret actionē mandati ꝯtrariam vt.j.e.l.ſi vero nō re.§.ſi mihi. ibi fructus ꝑceptos ex re domini.ibi ſumptus fecit in re domini. ibi niſi ſalarium no.hunc tex.ꝙ ſi abaſſiatores cōis expendunt vltra ſalariū eis ſtatutum ꝙ nō recupant actiom. Et no.q̄ōnem

que ſit in fi.glo.que bene facit ad materiā ɔdēnnat.expenſarū.de quo dixi.ſ.de iudi.l.pperandū.§.finali alteruter.ſi iuiſ equo cū cōſueuerit ire pedes an expenſe equi debeant reſtitui. In glo.dos ſumpius ibi a tuto.§.ſi.⁊ melius de tuc.⁊ ra.diſtra.l.prima.§.ſi pupillus.

Fideiuſſores. ℂ Ibi ⁊ ſi ſine iudicio ⁊ ſic ſponte ⁊ ſine controuerſia. ibi ſoluerint creditori de ſuo.

Generaliter. ℂ Exceptiōes ɔpetentes ſoli fideiuſſori pōt fideiuſſor omittere ⁊ agere mandati ⁊ competēſ.ſoli reo ſi eidem denunciet ꝙ opponat.h.d. Ibi vt non potuit ex ſua pſona ſed fideiuſſor ſic puta ꝙ factū erat pactum ne ab eo peteref ſi aliquid inhoneſtū vel indecens faceret.ibi quā reus ex ſua pſona ibi vel ,pcuratoris nomine ⁊ in eius defenſionē.alā exceptionē opponat.nec ob.ſ.de pactis.l.⁊ hidi.§.nos aūt ꝙ hic defenſor in rem ſuam ibi non.ar.j.rem ra.ha.l.pcur.ad exhiben.§.i. Itē non ob.j.de fideiuſſ.l.marcellus.vt ibi per Dy. dic ergo aut exceptio cōpetit ſibi fideiuſſori ⁊ loquif prin.huiꝰ.§. ſi ſoli reo.tunc ſcōs pars vt no.j.eo.l.ſi fideiuſſor.ſi vtrīqꝫ.tunc loquif dicta.l.ſi fideiuſſor.

Si fideiuſſori. Creditor volēs remunerare fideiuſſorem liberat eum p acceptilationē p ɔſequens liberaf reus ⁊ agit fideiuſſor mandati.hoc dicit. Ibi a creditore ⁊ p cōſequens reus liberaf vt dicit gl.⁊ nihil allegat.ſed allegat.j.de acceptil.l.⁊ p iuſiuf.§.qui ita.vt ibi no.in fi.idē ſi creditor.fideiuſſor heredē inſtituit.⁊ hoc ſequif in.l.que ſequif ⁊ cōtinuatur vo.ex prima parte huius.§.ꝙ obligatio quia quis tenetur ad antidota nō facit deſinere donat.⁊ id quod daf remunerandi.cā ly.l.dicat talem remunerationē eſſe quoddā genus pmutationis.ſ.de peti.here.l.ſed ⁊ ſi lege co.§.cōſuluit.⁊ ꝙ ſit donatio pbaf etiam.j.e.l.ſi vero nō remu.§.idem pap.⁊ vt plene habeas huius.§.materiā.⁊.l.ſequētium que cōtinuentf dico aliquando qꝫ non filius vel ſeruus ē fideiuſſor ⁊ liberaf.⁊ tunc dic aut creditor volens remunerare eum liberauit vel ei legauit. ⁊ tunc fideiuſſor agit mandati vt hic.§.aliquādo.creditor voluit principaliter donare fideiuſſori ⁊ eū liberauit tūc ñ agit fideiuſſor.vt.j.e.l.ſi vero non remunerandi.in princi. ℂ Aliquādo quidam tertius volens donare fideiuſſori ſoluit p fideiuſſore creditori ⁊ tunc agit fideiuſſor mandati.vt.e.l.ſi vero.v.marcellus.⁊.j.e.l.inter cās.§.ſi is q. ⁊ aſſigna rōnem glo. ℂ Et ɔ hoc op.duobus modis.primo qꝫ ſicut quādo voluit remunerare fideiuſſor tollitur naturalis quā creditor ei ad antidota tenebaf.⁊ p hoc vr̄ ei abeſſe ſic ⁊ quando creditor voluit ei principaliter donare obligaf fideiuſſor de antidota ⁊ ſic vr̄ ei abeſſe ergo vtroqꝫ caſu idem iuſ eſt ⁊ dꝫ fideiuſſor agere mādati ɔ reum quod negaf in prin.l.ſi vero. Reſpondeo quādo dominꝰ voluit remunerare fideiuſſorē.⁊ ſic vr̄ ei abeſſe non vr̄ pprie nec pfecte donatio.vt.d.l.lꝫ ⁊ ſi lege.§.ɔſuluit. de peti.here.Sꝫ quādo voluit donare lꝫ fideiuſſor obligef ad antidota nō tamē tenef ſibi aliqd cū ex illa obligōe ɔueniri nō poſſit.⁊ iō nō vr̄ ſibi abeſſe.⁊ iō tunc non agit mādati. ℂ Itē op.ſi cuius que hꝫ locū in pluribus pſonis dꝫ hēre locū in vna.ſ.ſi cer.pe.l.ſingularia.ſicut ergo quādo alius volens donare fideiuſſori ſoluit p fideiuſſore fingif pecuniā ad fideiuſſorē puenisse ⁊ ipſum ſoluiſſe ⁊ iō agit ɔ pncipalē.ita ⁊ quādo creditor liberat cū animo donādi.vr̄ pecunia pueniſſe ad ipm fideiuſſorē ⁊ poſtea ſoluiſſe. ⁊ ſic vtroqꝫ caſu dꝫ agere ɔ principalē.Sꝫ dic ꝙ creditor nō vr̄ ſoluiſſe pecuniā donare ſꝫ liberationē.⁊ iō nō cadit in illa fictio.ſi vero filius vel ſeruus fideiuſſerūt.tūc dic ꝙ ſi ſoluat filiꝰ vel ſeruus hꝫ locū.l.ſi vero.ver.plane.ij.ꝙ aut intereat domini vel pris ꝙ ſoluit de peculio ⁊ ſic intereſt ſua agi ꝙ ab eis exegit ⁊ agit paf vel dominꝰ.ſi vero nō intereſt qui nō ſoluit ⁊ diſtingue ꝙ tūc ex pſona ſua nō agit pr̄ ſꝫ ex pſona filij agit mandati. ⁊ dominus ex pſona ſerui mādati nō agit ꝙ nō tenuit fideiuſſor ſed repetit ſolutū p ɔditionē indebiti.⁊ in hoc ē dīa inter ſeruū ⁊ filiū aut aliꝰ ſoluit p filio vel ſeruo ⁊ hꝫ locū ver.plane.prio in.l.ſi vero.quia aut ſoluēs voluit donare pr̄i vel domino.tūc non agit pr̄ vel dominꝰ ſuo nomine ſi nō voluit donare pr̄i vel domino tūc nō agit pr̄ vel dominꝰ ex pſona ppria ſed ex pſona filij agit pr̄ ⁊ ex pſona ſui agit dn̄s vt pdixi. Ja.bu. In gl.tātū eiꝫ in fi.vel dic vt in.l.ſi vo.in fi.gl. magne.

r **Si ei** ℂ Caue a fine glo.quia male dicit imo ē hoc verum indiſtincte.vt.j.de euic.l.ſi ei.§.ſi is qui fundum. Ryꝫ.

r **Si vero non remunerandi.**

ℂ Ibi donādo inter viuos.ibi non acturum. quia ſibi non abeſt ⁊ creditori nō adeſt.nec ob.j.e.l.iul. vt ibi no.ibi ſiquis donaturus inter viuos.ibi mandati actionem.ꝙ per alium creditori ſoluiſſe videtur in verbo plane.ibi ſoluero creditori.ibi nō acturus ſuo nomine.ibi donatum voluit vere nec ficte.quia cum fingar donare filio non poſſum fingi donare patri. quia vna diſpoſitio non reſpicit duplicem fictionem.vt.j.de iure do.l.cum poſt.§.gener.⁊ ſic non ob.ſequens verſi.plane.⁊.§.ſi filio.quia ibi eſt ſolū vna fictio qua pater vel dominus ſoluiſſe videtur.ibi qui ſoluit quare nec per ſe nec per alium ſoluiſſe videtur in ver.plane.ibi ſoluit de pecunia ſibi data.ibi mandati acturū adverſus eū pro quo ſeruus fideiuſſit. ℂ In ver.idē marcellus.ibi fideiuſſerit ⁊ condemnatus ſit pater vel filius.alias nec ſi eſſet in peculio ageret niſi vt dicit ſequens glo.ſ.vt liberetur.item ceſſat mandati actio nomine proprio patri competens ⁊c.ſi ɔdemnatꝰ ſit filius vel dio in obligatione ſiery cum patris pecuniariter non interſit ſed ex perſona cuius intereſt etiam ceſſante iuſſu.⁊ nihil in peculio exiſtente competere credo. Ja.de are. In glo.imo ⁊ tunc. ⁊ tunc diuide hanc glo.in duas partes.quarum prima exponit ſu ci.l.⁊ ver.marcellus.⁊.§.ſi is qui.j.e.l.inter cauſas. Scda exponit ver.plane.⁊ in fi.reddit ad.l.idemqꝫ in fi.ibi ſed hul.cōtra in hoc quia dicit filiuſfami.hanc actionem intendere poſſe ⁊ forte bene de equitate vt.ſ.ſi certum pe.l.ſi ⁊ me ⁊ titium. Ral.⁊ Nico.

ℂ In glo.ipſe met.ibi alij dicunt iſte ver.deberet iungi ad gl.magnam ibi.ſed Bul.contra in hoc. ℂ Ultimo.Andr.inducit hāc l.ſi conduxi aduocatum vt mecum veniret ad aliquam ciuitatem ⁊ pmiſi ſibi facere expenſas vltra ſalarium aduocationis ⁊ inuenit ibi amicum ſuum qui fecit ſibi expenſas ꝙ a me repetere non poſſit.Gui.de ſuꝫ.⁊ Specu.ti.de expen.diſtinguūt ſicut hanc.§. quia aut ille amicus fecit animo remunerandi ⁊ petet aut animo ſimpliciter donandi ⁊ non petet.ſed ipſe dicit ꝙ hec lex nihil facit quia hic debitori principali adeſt.ſed in queſtione de clientulo nihil adeſt.vnde dicit ꝙ clientulus indiſtincte non tenef ar.j.locati. l.ꝙ ſi domus in fi.Sed ſi dices imo illa eſt contra.ꝙ ibi remittif penſio.ſed iō remittif ꝙ domū nō habitauit.

Si filio ℂ Ibi ueratius ait non ob.ſ.ver.plane inquitꝰ vt ibi dixi.⁊ vide de ver.ob.l.cū ſeruus.

Si filio. ℂ Filio dandam ⁊ non patri. Ibi habere non ſi liam.ar.gu.eius quod dixi ſupra in ver.plane inquit in glo.in duobus. Ibi alia actione quia vbi preceſſit mandatum agit mandati vbi ñ agit neg.ge.ibi ex equitate.pia tutior.

Contrario. ℂ Uide.ſ.de his qui no.infa.l.furti.§.mandati.⁊ Roffre.de contraria actōe mādati. ℂ Idem pap.vna donatio inducit preſumptionē alterius.⁊ remuneratio non tollit nomen donationis.hoc dicit.ibi beſſem.i.octo vncias.⁊ ſic duas partes.vt inſti.de here.inſti.§.hereditas Ibi tradi ex donatione.ibi reſiduum precij.i.tertiam partē.ibi trientis precium.i.tertiam partem precij.ibi percepit forte a colonis dicti predij.ibi ꝙ ſi donationem dicti predij.ibi donaſſe.⁊ ſic ſi agit ad dictam tertiam partem precij per eum ſoluta. ℂ In glo.ſic ergo ibi.§.ſi oliuam.⁊ de hoc no.ſ.ad velleia.l.ſi ego.⁊ ſoluto ma.l.que dotis. ℂ In ea.glo.in fi.ſolū.in precedentibus erat cāe preſumptionis donationis in iſtis non.vel dic quod regula eſt quod quis non preſumif donare vt dicta.l.non ignorans.quia nemo p̄ſumitur iactare.vt.j.de pba.l.cum de indebito.⁊ de donatio.l.filiuſfamilias.in contrarijs eſt ſpeciale.⁊ ratio ſpecialitatis patet in omnibus.

Si mihi mandaueris. ℂ Qui impedit agit de eo quod impedit.⁊ viſuris eius.hoc dicit. Ibi mandati actionem contraria. Ibi quis ſuſceptor mandati.ibi ⁊ ſoluit ⁊ ab eis debitorem liberauit.ibi arbitrabitur an autem iſte viſure debeantur iure canonico.dicam iſta ti.pr.l.l.ſocium qui in principio. In glo.non ſolum in fine quia ibi eſt veritas. Albe.de roſate

Dedi. ¶ Concor. j. de donatio. l. ſi tibi rem. et non fuit do vt des. qꝛ nõ tranſtuli dominium.

Si Adoleſcentes. ¶ Quis ſit adoleſceſcens et adoleſcẽtia. vide per Archi. xij. q. i. c. i. et dicitur adoleſcens tripliciter. vt no. per eum. xxvi. q. vij. c. allegant. et vide in alphabeto dictione adoleſcentia. et dicit adoleſcens etiã, et ſi ſit minor. xxv. annis. vt infra de lega. iij. l. non aliter. §. i. in fi. et ad hoc de cura. furio. l. ſi furioſo in prin. ¶ Ibi ꝓbatur luxurioſus conſecutiue et cõmuniter accidentibus. ſi inuenis ergo luxurioſos. ibi actione per in integrũ reſtit. in quoſdam tn̄ dic ipſo iure ſm Jaco. de are. et Rai. et vide Azo. in ſumma huius ti. §. contrahitur mandatũ. et §. ſeq. et l. pro emptore. l. ſiquis cum ſciret. et quod dixi. j. de ver. ob. l. his cui bonis. et ſ. de mino.

Cum quidam. ¶ Pulcher eſt iſte. §. et cõtinue occurrẽs et dicit qꝛ epiſtola recõmendatoria non obligat ſcribẽtem. et ad hoc bene C. de fideiuſ. l. iber. l. ex verbo cõmẽdo. et ibi in glo. et vide in alphabeto dictione ꝯmendamus.

Si quis mãdauerit. ¶ Ibi pr̃ tenet vt i caſib9 inſti. qꝛ dñi eo in fi. Ibi bene credis nota verba.

Si post creditam. ¶ Mandatum debet obligationem ꝑcedere et non ſequi niſi in caſu qui ſequitur. hoc dicit nõ ob. ſ. qui ſatiſda. cog. l. inl. vt ibi colligitur. ibi expectare ꝑa creditor. ibi pertinere. et ſic tenetur act. mandati. ¶ Sed querit Andre. heres debitorem cuius bona capi feceram. dicit amicus meus dimitte hec bona et ego ꝓmitto qꝛ ſoluam tibi debitum tali die lapſa die peto ab amico mihi debitum et lite ꝯteſtata ſumus i prolatione ſentẽtie. dicit ille non ꝓmiſſi per ſtipulatõem. Item dicit quod conueniam primo pncipalem. queritur quid iuris. Hec queſtio diſputata fuit bononie et terminatum qꝛ eſſet hic caſus in ver. plane. et quod iſte teneretur mãdati nec requireretur ſtipulatio cum ſolo conſenſu mãdati cõtrahatur et quod nõ requiritur primo cõueniri principalem quaſi videatur exceptioni renũciaſſe dic promittendo Tho. formag. et Andre. et vide quod no. in auct. ſ. fideiuſſo. §. primo. ¶ Item glo. hic dicit qꝛ fideiuſſor poteſt capi a(n)te et poſt contrarium no. j. de fideiuſſo. ſuper rubrica. ſed dic vt ibi dixi. ¶ Item ait ibi quid fecerat de pecunia pupilli. ibi i pupilo nec adulto.

Si mandauero. ¶ Mandatum ſoluitur ſi reuocetur re integra. hoc dicit. Ibi mutauero re integra. et vide quod dixi C. e. l. mandatum. In glo. in fi. preterea. ibi iuſta ignorantia hic nõ et ſic nõ ex vi mãdati liberatur vt hic dicitur. ſed ex iuſta ignorantia vt ibi. Ja. but.

Idem marcellus. ¶ Hic agit heres mandãtis vt mãdatꝭ agere vt expliceet mandatum quãtum ſuſcepit. ibi illum vero hic agit mãdatarius. ibi mãdati contraria. ibi ſua pecunia mandatarij cui certum ſalarium pro hoc erat conſtitutum ar. ſ. e. l. idemqꝫ. §. labeo ſm Ja. de are. licet glo. aliter exponat.

¶ In glo. contra herede. ibi fieri debuit quia poſt mortem nihil habet ſuum. Jaco. de are. in glo. ſed qualiter. ibi videtur qꝛ poſſit hoc impugnat Marti. ſil. per l. ſ. de relig. l. ſiquis ſepulchrum. §. hoc edictum. ſed dic aut mando tibi quod mihi facias monumẽtum et re integra me penitet et reuocare poſſum vt hac glo. qꝛ nũc non adeſt fauor ſepulchrorum. aut ego mandaui et heres me9 vult reuocare et non poteſt vt dicta. l. ſiquis ſepulchrum. ¶ Si queris an morte mandantis finiatur mandatum. aut mando aliquid fieri in vita et cuius effectus finitur in vita. et tunc mandatum morte finitur. vt. C. mandati. l. mandatum. aut mando aliquid fiendum poſt mortem et non finitur morte vt hic. et de ſo. l. ſi. aut mando aliquid cuius effectus incipit poſt mortem. et tunc capitur media via ſ. qꝛ ſi mãdatarius ignorat de morte nõ videt reuocatũ alias ſic. de le. ij. l. cũ pater. §. morio. Ja. bu. Et ꝓdcã allegabãt qꝛ ſtatuto cauebat qꝛ teſtamẽtũ nõ valeret niſi regiſtratũ foret in regiſtro cõis et aliqs fecerat teſtm̃ et ꝯſtituerat ꝓcur. ad faciẽdũ regiſtrari dubitabat an poſt mortẽ teſtõris ꝓcur. poſſet facere regiſtrari determinatũ fuit qꝛ ſic. qꝛ effectus teſti capit vires ꝑ morteꝫ ec. et ita iſtud mãdatũ videt collatũ etiã ꝑ mortem. et ꝑ hoc. j. l. pri.

i **Demest.** Qꝛ ibi tenet ꝯria mãdati. et agũt directa. nec ob. ſ. fa. her. l. q erat i prin. vt ibi no. In gl. ibi actũ fuit tacite qꝛ collatũ fuit poſt morteꝫ in fi. melius dic vt. d. l. ſi. et plenius ſ. do

dona. cã mortis. l. mõrtis cã. §. ſiria. ſed videt alicui. ſed ibi non eſt ꝯtrus mãdati ſꝫ innominatus. ſꝫ do vt facias vt ibi no.

b **Eredem.** ¶ Heres fideiuſſoris ſoluens actionẽ mandati. emptor vero ſi ſoluit non agit mandati. ſꝫ agit ꝯ hedem libera tamẽ vt ſibi cedat act. mandati. hoc dicit. Ibi iccirco heredem ꝑdictũ fideiuſſoris. ibi ꝑſtare et liberat eum cedẽdo. vt. ſ. de peculio. l. qꝺ debet. In glo. ſ. mandati in fi. ad hoc vide quod no. ſ. de peti. here. l. nec vllã. §. penul. qui incipit. item ſi quis alias ẽ ſub. l. ab herede. et qꝺ plene dixi dicta. l. emptor. circa. C. ſ. hẽ. vel ac. vẽ. ¶ Si fideiuſſori. Ibi emerit hẽditatem pro ſua parte. In glo. i. ex ſtip. in fi. et infra de here. vel act. ven. l. venditor. §. ex hereditate.

r **I mandassem.** ¶ Juſta ignorantia reuocatiõis mandati non nocet ꝓcuratori exequenti mandatũ. hoc dicit. Ibi emeres quid aũt ſi mandaui vt vẽderes fundũ meum. dic vt9 dicaꝫ. j. de ꝯben. ẽp. l. i. in fi. et no. ꝑ Pe. C. mandati. l. mãdatũ. ibi eo qꝛ talis ꝯtrus ſine mea volũtate poterat9 explicari ſm Pe. et vide qꝺ no. ſ. de offi. ꝓcur. ceſa. l. i. ver. quãto querit. et ſ. ſi cer. pe. l. is qui in ꝓuincia. et ſ. qꝺ iuſſu. l. i. §. ſi ego. et de ma. vin. l. ſi pater. et. C. de ſatiſdando. l. i.

I quis mihi mandauerit. ¶ Etiam in re mandantis et mandatarij conſiſtit. hoc dicit cum. l. ſi mandauero. §. interdum. et §. ſi hi quorũ. j. e. No. qꝛ rauẽna eſt antiqua ciuitas qꝛ hic ſit mentio de ea. Item qꝛ eſt ſana qꝛ iſte aurelius infirmus illuc ierat vt ſanaret. ſed forte erat inde originarius et in ea fuit recuperatum ſtudium et libri iuris ciuilis qui erant perditi. no. j. ſo. ma. in prima glo. et vide in alphabeto dictõe rauẽna. ¶ Rome etiã eſt ſanum morari ſm glo. vij. q. i. c. qualiter qꝛ non vt mihi. nec ẽt de rauẽna audiui in glo. locus amenus in fi. et vide de lega. iij. l. ligni appellatõe. §. ligni9. vel ſm Mar. ſil. ẽ domus vndiqꝫ clauſa ita qꝛ ventus intrare non poſſet ſed extra ſtat quaſi dicat ventus foras ſtans et hipocauſta eſt locus clauſus ita qꝛ beſtie intrare non poſſunt vt dĩ hẽre ab huguciõe in libro deriuationũ.

r **I** mãdauero tibi vt a. titio. ¶ Si ſuperueniat mors pendente iudicio ex cã de preterito ſit cõdemnatio. hoc dicit. De hoc plene dixi. ſ. de iudi. l. non põt et de pig. act. l. ſi rem. §. ſi.

q **Ai** patitur. ¶ Patientia hẽtur pro cõſenſu in his que reſpiciunt ꝯmodũ patientis. hoc dicit in fi. et iõ mandati tenet regula ẽ qꝛ tacere ẽ mediũ inter cõſenſum et ꝯdictionẽ de re. iur. l. q tacet. et ẽt e. c. q tacet. et ibi ꝑ Dy. et alios fallit ſi reſpicit ꝯmodũ patiẽtis qꝛ tũc habet ꝑ cõſenſu vt hic. et ſ. e. l. ſi remunerãdi. §. ſi paſſus. i dem ſi potuit ꝯdicere et nõ ꝯdixit. j. de pig. l. ſi fideiuſſor. Iteꝫ rõe affect. j. de dona. inter vi. et vxo. l. ſi ſeruus. Sꝫ ibi poterat ꝓhibere ſicut et ſ. de nox. l. i. et j. et de hoc vide qꝺ plene no. et dixi. ſ. de ꝓcur. l. ſi. ſa. §. inuitus. et de pig. act. l. gaius.

r **I seruus.** ¶ Mirabile qꝛ hic claudicat ꝯtrus ſed ſubeſt iuſta rõ et ex cõtractu domini non tenet ẽt de peculio. ibi redimat et mandatarius cum redemit. ibi venditorẽ mandati ꝯria. ibi recipiat et vĩ qꝛ ſic ꝑ rõnem que ſequit. ibi vltro citroqꝫ. vt. j. de ver. ſig. l. labeo. ſcdo. vbi ſunt hec eadem verba. et dic. j. directa mandati et ꝯria. ergo hic idem vĩ cũ ex perſona ſerui directa domino queratur. ſed tamen ſecus eſt vt ſequitur et dic plene vt. j. e. l. cum ſeruus.

c **X mandato.** ¶ Procurator lucrum ſentire non dꝫ. h. d. tex. et gl.
¶ Fideiuſſori in fine tacitum vel expreſſum.

c **Az mandato.** ¶ Mandati actio cõſiſtit inter mandantem et mandatariũ non cum eo qui exequit mandatum ab alio ſuſceptum. hoc dicit. Ibi fideiuſſorẽ cõtempla

tione mandantis iſti.ibi intuitus.l.tantū.ſed que eſt rō ꝙ ſi vtriuſ⸗qꝫ mandatum reſpexit agis mecum mandati.cum egonon māda uerim. Reſpondeo quia cum mando primo videor mandare ꝙ expliceri per ſe vel per alium.⁊ ꝑ cōſequens videor mādare illi cui explicandū mandat.ff.de exercito.l.ij.Ja.bu.

J mandauero tibi. ¶ Qui exce⸗dit fines man⸗dati.de eo ꝙ excedit actionē non hꝫ.hoc dicit.⁊ in primo exceſſit mandatum in duobus.ſ.in fideiuben⸗do ⁊ ſoluendo vſqꝫ ibi item tractatum.ibi exceſſit ſolum in vno ſcilꝫ in ſoluendo.ibi mandati act.cum effectu.⁊ ſic non ob.j.e.l.g mandatū vt ibi dicam. Ibi quidam putant ⁊ male.ibi ſolutū fuiſ⸗ſe.⁊ ſic deducto interuſurio medij temporis.ibi dic in hoc caſu ⁊ i primo.ibi agi poſſe cum effectu.ibi quādo ibi ſoluem.non ob.C. de cōdi.ex lege.l.j.quia ibi ſpeciale vt ibi patet in glo.qui nihil de⸗beam.ſ.nunc in gl.que incipit vt hic.ibi interuſuriū.preterea ibi hꝫ a lege ⁊.l.pōt faciliter auferre dilationē ⁊ dare ei cōmodū inter⸗uſurij medij temporis vt.C.qui po.in pig.ha.l.aſſiduis.hic erat dilatio cōuentōalis in qua non pōt.l.tamē.non ergo aufert dila⸗tionem lꝫ cōmodum medij temporis auferat in fi.ſed ibi ab ini⸗tio mulier fuit ſubtracta.vnde ibi cuēt⁹ ꝯditōis nihil opabit̄ hic ſic ꝑꝑ cōmodū medij temporis. vt ibi dixi.

Interdum. ¶ Ibi gerā mandato alieno. ibi delegat animo nouandi.ibi expetiar ⁊ ſic interceſ⸗ſit mandatū inter creditorem ⁊ fideiuſſorē.⁊ hoc tollit primū cō⸗trarium.ibi ſeruauero a cōuentio principali.ibi actione a fideiuſſo⸗re in glo.ſ.mandans.ibi ſed nomine hoc mandatū factum a fide⸗iuſſore. ¶ Et caue ꝙ ſm ꝙ ſoluitur ꝯtrium predictū de.l.lꝫ.§.ea obligatio.de ꝓcura.non videt̄ ꝓcedere iſte oppōnes.ſed nōne ſufficit prima obligatio ⁊ non eſt opus ſcda. Reſpondeo ſcda eſt vtilis vt ſequit̄ in glo.⁊ eodem mō potes reſpondere ad.l.g his. nam hic ſcda actio eſt bone fidei in qua veniunt vſure ⁊ alia que non veniunt in prima que eſt ſtricti iuris ⁊ ad.l.qui his. potes etiaꝫ aliter reſpondere vt ibi notatur.nec hic etiaꝫ dicitur ꝙ his exigat̄.

Si hi quorum. ¶ Hic lꝫ mandatum in re ꝓpria. ⁊ eſt mirabile niſi intelligas ꝙ non lꝫ ab initio ſed ſi exequat̄ poſtea lꝫ vel hic vendit̄ per eum qui hꝫ ius vendēdi puta per creditorē.ibi intelligit̄ nō ob.C.ſi ſeru⁹ exte⸗ro.l.i.vt ibi no.⁊ facit qđ no.ff.de pactis.l.epiſtola.§.i.ibi ad merā ſ.ſtrictā.ibi emas ꝙ hic ꝑ alium feciſſe videris.

Jul. ¶ Hec eſt mādatum in re mandatarij.⁊ primo ponit qōem ⁊ ſoluit vſqꝫ ibi.⁊ ſane.ibi ponit vtilitatem actiōis mandati.ibi mandati actione directa.ibi nec obligat mandati cō⸗traria ꝙ hic vt infra.e.l.qui negocia.§.fina.ibi non addixerit.i. vendiderit.

Js cuius ¶ Pone caſum in nube.ibi publicata fūt ſpe⸗cialiter ex titulo ne ſine iuſſu principis.l.i.nō aūt fuit deportatus ſm Ray.ibi bonis ante queſitis.ibi fiſcū. non ob.j.de iure fiſci.l.metallum.vt ibi no.⁊ de iſta publicatōe bonorū dic vt pleniſſime dixi.C.de bonis ꝓſcriptorum.auctē.bona dāna⸗torum. ¶ Op.ꝙ bona quādocūqꝫ queſita.vt.C.de bonis ꝓſcri⸗ptorum.l.deportati ſi tres.ſunt ſolutōes.⁊ quelibet vera ſm Ja.bu. ⁊ dic aut bona iſtius erant publicata ex ꝯcto ⁊ tunc poſtea queſita retinet ⁊ hec eſt vna lectura aut per relegationē ⁊ pōt etiam poſtea acquirere ⁊ hec ē ſcda.aut ē deportatus ⁊ tunc ex ꝯcto quod eſt iuris gentium.pōt poſtea acquirere ⁊ eſt tertia lectura hec tamē poſt mortem eius fiſcus habebit vt.ꝺ.l.deportati ſed per teſtamētū vel iudiciū nō poſſꝫ acquirere cum hec acquiſitio ſit iuris ciuilis.C. de here.inſti.l.i.⁊ ſi dicas quid ꝓdeſt ſibi talis acquiſitio iuris gen. cū actio mādati ⁊ alie actiōes ſint iuris ciuilis vt.ff.de ori.iur.l.ij. §.omniū.⁊.§.deinde. Reſpondeo lꝫ ꝑdat ea que ſunt iur̄ ciuilis vt j.de leg.iij.l.ſi deportati.tamen eo ipſo ꝙ retinet ea que ſunt iur̄ gentiū.⁊ ſic poſſit querere obligōnem ex neceſſaria cōſequentia. habet̄ etiam actiōem ꝙ cui ꝓcedit̄ antecedēs ⁊ cōſequēs neceſſa⸗rio ꝯſequuntur ad illud.ff.de ꝓcur.l.ad rē.⁊.l.ad legatū.⁊ de iuriſ⸗di.om.iu.l.ij.⁊ hoc lꝫ Ri.vel ſm Ja.b lꝫ hēat actionē nō habebit exequutōeꝫ vt dixi.ff.de inſti.⁊ iur̄.l.ex hoc iure. Cōtrariū vr̄ ſenti⸗re. Jaco.de are.qui hic dicit no.confiſcatum agere.⁊ in iudicio eſſe ſecus in bānito cui eſſe in foro ⁊ agere denegatur. ad hoc.j.

de bonis dā.l.ſed ſi alia. Sed ibi fore ſpeciale ſm Andre. ⁊ vide quod dixi.C.de here.inſti.l.i.⁊ de his qui ad eccle.confu.l.ſi ſer⸗uus vltra ꝑīn. Ray.tenet ꝙ hic non loquatur in deportato vt di⸗xi in expōne littere.⁊ hanc etiam ſequitur Odof. Sed ꝙ in de⸗portato loqui poſſit facit.d.l.ſi deportati ſeruo.de lega.iij.⁊ de te⸗ſta.l.eius qui ſecūdo reſponſo. ¶ In glo.imo videtur ibi retinet ꝓpria queſita poſt confiſcationem. Jaco.de arc. In glo.i.efficax imo dicit ꝓpie cū ex equitate dat̄ vt ibi.Ja.

qui edem. ¶ Rei turpis mandatum non eſt obligato⸗rium.hoc dicit.ibi iudicio ꝯtra. ⁊ facit qđ no. C.ad.l.iul.de vi.l.quoniā multa facinora.

Si tibi centum. ¶ Duas habet partes. In prima non trāſfe⸗rt dominū in accipientem. In ſecūda ſic.ſecunda ibi.ac ſi ita.⁊ prima pars expeditur in glo. Ibi ſi vero. ſecūda expedit̄ in principio glo.ibi cōſumpſeris in tuos vſus vel aliter.ibi cui velles ſubaudit Ray.⁊ glo.de agnatis vel cognatis meis de quibus tu eras. Vel plane legas ſub conditōe. In fi.non ob.ff.de condi.⁊ indebi.l.qui heredi.§.vlti. Et ibi colligitur ⁊ dixi. ⁊ iſte.§.allegat̄ ad duo.primo ꝙ ſi electio eſt cōmiſſa alicui vel aliquibus ꝙ nō poſſunt eligere ſeipſos.hoc no.⁊ dixi ſupra ꝙ cuiuſqꝫ vniuerſita⸗tis.l.plane.ꝑ hoc.C.de ſacroſan.eccle.auct. quibuſcūqꝫ.j.quādo appel.ſit.l.i.⁊.ff.de offi.preto.l.fi.⁊ vide quod ibi dixi. ⁊ de hoc extra de ele.c.cum inferiorius. Item facit ꝙ ſi guardianus mino⸗rum eſt datus executor in teſtamēto ⁊ data eſt ſibi poteſtas diſtri⸗buendi eſſe de bonis teſtatoris cui voluerit ꝙ non poſſit ea ſibi re⸗tinere nec diſtribuere inter fratres cōuentus ſui nec eius agnatos vel cognatos.de hoc tetigi.ff.de cōdi.cā data.l.ſi heres. ⁊ plen⁹ C.de epiſco.⁊ cleri.l.nulli. Sed ꝙ ibi retinere poſſit facit de pe⸗di.l.⁊.medicamentum.⁊.C.de ſerui.l.preſes.in glo. quidam ha⸗bent.hi ſi is cui ⁊c.⁊ dic vt ibi.vel dic ꝙ aliud in ſtipu.vt in.§.al⸗teri.aliud ſi trado rem meam ſub aliquo modo vt hic quia ſem⸗per videtur intereſſe mea.ar.inſtitu.de act.§.preterea. Ja.de are. in fi.⁊ ſic ambe dantur ad improbādum factum accipientis. nec factum ꝓprium potuit improbare vt hic.ibi poterat factum alte⸗rius approbare vel improbare. Ja.bu.

Si mandaueriſ ſeruo. ¶ Qui nō explet mā⸗datum non agit māda⸗ti.nec liberatur quis ſoluendo pecuniam creditoris hoc dicit. ibi ſeruo tuo creditoris mei.ibi vt nomine meo dare ſed vt in pecu⸗lio haberet.ibi non liberari me quia dominium nō fuit mihi queſi⸗tum.ibi nec te mandati cōtraria.ibi mecum actuꝝ. hic continua ver.nec referre.⁊ omitte verſi.ꝙ ſi ſit.ibi mutuatus ſit ſeruus. Ibi meo nomine dare ⁊ dedit mutuum vel ſeruus tanquam ꝓcura⸗tor meus.argu.de acquir.poſ.l.ſi me in vacuam.§.fi.ibi cōtra eſſe quia a te liberatus ſum.quia pecuniā meā acceperis.arg.ff.ad ma⸗cedo.l.ſed ſi pater.§.i.⁊.j.de dona.l.qui mihi donatum ⁊ ego te⸗neor cōtraria mādati.quia mādato meo ſeruus ꝯtractum celebra⸗uit ex quo es de peculio obligatus.ibi alius qui.ſ.ꝓcurator tuus. vel in nomine meo.ibi ipſe ſeruus tuus exiſtēs ꝓcur. alias ſecus. vt.ff.de compenſa.l.debeor.ibi ⁊ hec verius quod in ſecūdo caſu dictum eſt.⁊ in primo vbi dictum eſt nec non liberari quoniā quo⸗tiens ⁊c.ibi creditor ignorās.⁊ hoc tollit ꝯtrium.

Fugitiuus. ſ.ſeruus. ¶ Et breuiter dicit ſolutio inde hic facta inducit repetitionē.ibi acquiſiuit ⁊ ſic mihi domino acquiſita eſt rōne ꝓprietatis non furi. ibi eos ꝙ ticius quidam tertius vel forte fur ſm Odo.ibi ticio quaſi do⸗mino ſerui vel quaſi ꝓcur.vel nūcio vel miniſtro ⁊ ſic per eū do⸗mino queri voluit ſm Odof.ibi hec fecerit.non ob.j.de here.inſti. l.quidam cum filium vt ibi no.ibi ꝙ ſi ſine de ſignificato hu⁹ di⸗ctōis ſine vide quod dixi.C.de ꝓcurato.auct.quod ius ſtabi.ꝙ eſt ſignata ſuper.l.vlt.⁊ in alphabeto dictione ſine.ibi titio tradi⸗derit ꝓprio nomine ⁊ nō domino ſerui ſed ſibi queratur ſꝫ Odo. ibi per condi.inde.⁊ per hunc.§.ponit Odof.caſum.ff.ſi cer.pe. l.cum fundus.§.ſeruum tuū imprudens in glo.videt̄ hec illatio ꝓ⸗cedat a cōtrario ſenſu littere ꝙ ſi ſine ⁊c. Nico.ergo ibi. imo nec liberatur melius dic vt ibi ꝙ iuſta ignorātia eum excuſat vt ff.ſi cer.pe.l.cum fundus.§.i. Jaco.bu.vel dic ꝙ dicit glo. eſt verum in ſecūdo dicto hmōi.§.in primo liberat̄ ⁊ ſic eſt contra.ſed dic ꝙ hic accepit titius tāquam nūcius ſerui volens querere domi⸗no ſui ibi non.⁊ hic in ſecūdo caſu volens ſibi querere ſm Odo.

⁊ Di.in.l.contraria. Rai. vel forte hic. ⁊ ibi mandati habeo actionem ſi ratū habeo ⁊ tunc liberat̃ venditor alias nec mandati ago nec liberam. Rico. ¶ Ibi nec liberatus cum voluntate ſerui tradit.

Si curator. ¶ Negocium poteſt ad me pertinere ratihabitione ſi meo nomine geſtum eſt alias non. hoc dicit. ibi bonorum debitoris vendēdorū ſi.n. eis adminiſtrādis nō diſtraheret niſi tempore piura. vt.j.de admini. tuto.l.inter.ibi his creditoribus.ibi actionē eſſe ſi curator vēdidit contemplatōe abſentium ⁊ ipſi ratum habēt.ſecus ſi ꝯtemplatiōe preſentium tantū vt ſequit̃. ¶ Dominus Mar.ſili. dicit ꝙ hic nō erat ſimpliciter curator datus bonis q̄ illic nihil expēdit niſi ex neceſſitate vt.j.de admi.tuto.l.inter tutores. aut ergo geſſit omnium cōtemplatōe ⁊ ꝯuenit̃ act.nego.geſto. ab abſentibus. ſi aūt contemplāt preſentium tātum aut mādauerūt etiam contemplatione abſentium ⁊ abſentes agunt act.neg.geſt.contra mandātes nō contra curatorem.aut curator non habuit reſpectum ad abſentes ⁊ tunc agūt abſentes act.in factum vt hic.ibi id egit nulla habita ꝯtemplatione ad abſentes.ibi non eſt cōtra curatorem. nec ob.C. mādati.l.ſi mandatum vt ibi no.ſ; ꝯtra creditores preſentes ſic. vt ſequit̃. ¶ Ibi eſtimarēt pſētes.ibi dāda eſt ꝯtra curatorem. aut nulla vt.j.de cura.bo.da.l.ſi. Ja.de are. In glo. imo neg. ge. ibi vt ibi ⁊ verius.nec ob.e.ti.l.liberto.§.inter vt ibi no.in fi.melius ſol.vt ibi. Rai.

Sicut ¶ Mandatum ſuſceptum aut d; explicari aut tempeſtiue renūciari.h.d.e.ti.l.ſiquis alicui.§.qui mādatum.j.e.ibi non ſuſcipe etiam ſi eſſet vaſallus cui dominus mādaret vt no. Rofre.hoc ti.ibi oportet non ob.C. de ꝓcur.l.inuitus. vt ibi colligitur. ¶ Ibi renūciatum ſit per mādatarium ⁊ exponit verbum renūciari non tamē puto ꝙ ſit in libero arbitrio mandatarij ex quo ſuſcepit renūciare niſi ex iuſta cā.⁊ tunc tempeſtiue ⁊ ꝯgruo tempore renūciet. Ja.bu. ¶ S; an poſtq̄ renunciauit poſſit penitere ⁊ iterum reaſſumere no.extra de ꝓcur.c.ij.libro.vi. ⁊ vide in clementinis.e.ti.c.i.ibi aut ſi non hic renūciat mādatori ſibi ⁊ ꝙ hic exemplificat preſentem.§.e. hic nō renūciauit nec ꝯſumauit.ibi hoc amplius hic exemplificat ſm reſponſum. renūciari autem ⁊c. ⁊ hic renūciauit mandatarius ſed in tempeſtiue.aut ergo poſſum explicare mandatum ⁊ facere debeo aut non poſſum ⁊ debeo tempeſtiue renūciare alias teneor ad intereſſe niſi iuſta cā fuerim impeditus vt optime ꝓbat̃.d.l.ſiquis alicui.§.qui mandatum.j.e. Ja.bu.⁊ continua leges ſequentes.⁊ vide in alphabeto dictione renūciare.

Eu ob inanes. ¶ Ita habuit gl. ſ; Jaco.d are.⁊ ego habeo ob inanes ⁊ exponit ꝙ actio ſup qua exequenda erat mandatum inanis erat. Ja.

Nter cauſas. ¶ Mādatū morte mādātis ⁊ mādatarij finit̃. durat tamē quādoq; oblig.ō h.d. tertius. ⁊ gl. adeo quod iure canonico ēt negocia cepta ⁊ ſuper quib⁹ ē lite ꝯteſtatus finire nō pōt vt in clemētinis de ꝓcu.c.vlt. Inno. ſentiret ꝯtrū de fo.ꝯpe.c.dilecti de iure ciuili.ſecus ē vt.C.de ꝓcura.l.nulla.⁊ vide ad hāc materiā ꝙ plene dixi.C.e.l. mādatū.⁊.ſ. e.l.ſi vero nō ⁊c.§.fi.nec ob.ſ.de ꝓcu.l.ſi defunctus.e.l.ſiquis cū ꝓcura.in prin.vt ibi no.⁊ dixi.ibi cōpetere actōem ꝓcuratori exequenti.ibi durare non ob.j.l.pe.§.morte.e.ſ.ſi cer.pe.l.eius qui in ꝓuinciam.ver.quas non vt ibi dixi. ¶ Siquis debitori. hūc.§. intellige ſm determinatiōe.l.cū quis.§.i.j.de ſo.

Abeſſe ¶ Fideiuſſor agit mandati.ſi aliqd ſibi abeſt.h.d.ibi qui admittit ſciēs ⁊ ſuo ꝑiculo alias ſecus.vt j.e.l.ſi mādato meo.§.fi.que videt̃ ꝯ ⁊ no. verba illa ꝙ bonū nomē ⁊c. Jo gl.eo ipſo.§.ſi a debitore. Cōtrariū no.⁊ male.j. de fideiuſ.l.ij.vt ibi ꝑ Di.ibi ad macedo.l.fi.illad ꝯtingit ꝓp impedimētū iuris ꝙ ē ꝑpetuū hic ē impedimētum facti qđ nō ē ꝑpetuū. ⁊ idō nō impedit fieri nomē bonū ꝙ poterit fieri ſoluēdo. vel ibi fuit ignorās hic ſciens.vnde dic ꝙ cū quis recipit nomē mi⁹ idoneū ſi ignorās ſibi nō ꝑiudicat. ⁊ hoc ē verū l; quidā dicāt ſpāle in dote vt ēt mulier ſciēs ſibi nō ꝑiudicet ꝙ nō puto verū. Jaco.

bu.ibi fuit decepta vt ibi p; in litterā nō ob.C.ad velleia.l.antiquas vt ibi colligitur.

Si is qui ¶ Ubi ſola eſt fideiuſſoris vera vel ficta debitor liberat̃ agit fideiuſſor mandati.hoc dicit. Ibi cūq;.l.debitorem ſuum eundemq; creditorem fideiuſſorē in fi.quia eum propter fideiuſſorem liberauit ⁊ liberationis ꝯmodum ad eum peruenit.

Preterea ¶ Fideiuſſor agit ꝓ eo quod ſoluit vere vel interpretatiue non in plus niſi acceſſionum nomie.hoc dicit tex.⁊ glo.

Mandato ¶ Fideiuſſor agit mandati ſi reus per eius ſolutionē liberat̃ non alias.hoc dicit in fi. non aūt agam actione mandati ꝯ te.nec ob.j.e.l.ſi fideiuſſor.§.q̄dam.vt ibi no.⁊ quidam habet corruptam primā glo.paruam ſed d; dicere.l.procuranti.

Non omnia ¶ Rigoroſus eſt iſte.§.⁊ ꝯ equitatem ſed equitas non eſt ſcripta.⁊ ſic nō ob. C.de iudi.l.placuit.ibi non fuit ſi non ſuſcepiſſet mandatū ⁊ caue a fi.glo.que dicit ꝙ de curialitate non d; ſeruari qđ hic dī ꝙ doctores tenent ꝙ de iure debēt ſeruari cum talis equitas ſcripta nō ſit vt dixi in prin.⁊ ita tenet Odo.C.de legib⁹.l.i.circa mediū lecture ſue quod facit expreſſe ꝯ eum conſules villarū ⁊ alios ſimiles puta qui vadunt ad exercitum ꝓ cōi loci cum bobus ⁊ plauſtris ſi capiant̃ debebent dum vadunt ꝓ cōi ꝙ non habēt regreſſum cōtra cōe. ¶ S; querit And.quid de ambaſiatorib⁹ ⁊ videt̃ idem qđ hic dicit̃ in ꝓcuratore quia vt ꝙ recipit ſalariū de ꝓcur.p;.ſ.e.l.id qđ.§.idem labeo de ambaſſiator.p;.j.de mu.⁊ ho. l.i.§.i.⁊.l.fi.§.delegati.⁊.§.defenſores.ergo ⁊ ꝑicula ſuſtinere debentis ad.l.ro.de iac.l.ij.§.ſi cōſeruatis. In ꝯtrium eſt ꝙ officium eſt publicū ⁊ notorium vt.d.l.i.§.i.⁊.l.fi.§.legati.⁊.§.defenſores.ꝓ curator autem eſt volūtarium ⁊ potuit ſibi ꝓuidere renunciando non ſic in ambaſſiator quia cogunt̃ ambaſſiatā ſuſcipere vt no.in glo.C.de cur.l.ſi quis decurio.li.x. Ray.vt hic tenere ꝙ aut ambaſſiatores ſponte iuerunt.⁊ habeat locum iſte.§.aut coacti ⁊ tūc non.ar.ſ.ex qui.cau.ma.l.⁊ qui dati.⁊.l.vt. de hoc vide bene ꝑ Jon.extra de iureiurā.c.ſicut.⁊ per Azo.in ſumma hoc.c.ti.vltra mediū.ver.qđ aūt.ꝓcur.amiſſerat ⁊ ꝑ ſocio.§.ꝓcur.⁊ in ſpeculo de iudi.le.quarto.§.ſpeciali.a.ver.illud aūt queritur.⁊ plene dixi.j. de furtis.l.ſi ſeruus cōis.§.qđ no.forte non inepte dici poſſet cōſuli eis ꝑ actionem in factum ſubſidiariam vel iudicis officio.

¶ Sed querit Ubertus de bobio quidam fideiuſſit ꝓ me in.x. ꝯdemnatus fuit ⁊ iudex exequendo ſententiam rem eius valētem xx.vendidit ꝓ.x. vult a me petere.xx.ſicut res ſua diſtracta ꝑ iudicem valebat.queritur an poſſit.hic eſt ar.ꝙ non ſ;et.j.e.l.ſi mandato meo.§.ſi fideiuſſor.dicat̃ ꝙ ſi fideiuſſor multiplicauerit ſummam ex iuſta cā ꝙ recuperare pōt.tamen iſta non vr̃ iuſta cauſa ſupponit̃ enim ꝙ vendita fuit per iudicem meliori precio.ſed tunc ſunt parata remedia ꝯtra iudicem vendētem.non ſeruata ſolēnitate debita de qua habet̃.C.ſi ꝓpter publicas ꝑ.ſitat̃.l.penulti.j.de emi.l.ſi pignora per appertiō. ¶ Item habeo rei vendi.ad rem recuperandā.vt no.C.de rei ven.l.ſi quos.⁊ facit quod no.ſ.de neg.ge.l.ait pretor.§.ſi executor. ¶ In ꝯtrium vr̃ ꝙ mora principalis non ſoluentis vendita eſt res. ⁊ ſic tenet̃ ad dānum fideiuſſori ſarciendum.determinat ꝙ fideiuſſor petere non poſſit niſi decem quia iudex exequendo ſentētiam fecit ei iniuriā minoris vendende que nocere non d; principali vt.j.de ꝑiculo ⁊ cōmo.rei vē.l.lectos.vel dicit diſtinguendū vt ſi dolo vel culpa fideiuſſoris hoc contingit non agat alias ſic.infra de fideiuſſo.l.excepi.⁊ ꝓ hoc infra loca.l.ſi merces.§.culpa.⁊ ſolu.matri.l.in his. Ubert. vel dicit vt in ſimili qōne.dicta.l.ſi mandato meo.§.ſi fideiuſſor.

Sed cum ſeruus. ¶ In hoc.§.mandauit dominus de incerto emendo ⁊ h; duas partes.in prima ceſſabat omniu; culpa vſq; ibi ꝙ ſi ego. ibi fuit culpa mandantis.ibi mandato meo facto in genere.⁊ hoc tollit contrarium.ibi acciderit ⁊ ego furem ignorant vel ſciui ⁊ te certiorare non potui.ibi ꝙ ſi ego mandans ceſſante culpa mandatarij in emendo.ibi predixiſſem cum potuerim.ibi oportet nec liberor eum dādo ꝓ nox. In glo.ibi non teneat̃ domin⁹ vt hic a ꝯtrario ſenſu. Ibi teneat̃ inſolidū in fi.ſ.inſolidum.ſed nox.aliter tenetur. vt ſubijcit. Ray.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

Faber. ℭ Culpa ꝓcur. releuat dominū niſi eam approbet. hoc dicit. Ibi ſoluere mandator. Ibi ceperit ſeruus. ſecus ſi talis erat tempore emptionis ⁊ ſic faber cōmiſſit culpam in emendo. ⁊ ideo non agit niſi cum docuit iuſſu domini. ⁊ hoc ſequitur.

r **Si quis alicui.** ℭ Ex mandato meo tenetor reſtituē ꝙ tibi obeſt hoc dicit.

Si ſeruum. ℭ Ibi tradidero. i. dedero faciēdo te dominum. ⁊ hoc tollit contrarium. ibi velim nec ob. j. de dona. l. ariſto. in prin. vt ibi no. in glo. ſ. vltro in fi. melius. j. de ma. l. ſi cōſentiente. ⁊ l. nepos. in glo. que locum habet in fi. melius dic vt no. ⁊ dixi dicta. l. ſicut. ⁊. ſ. de condi. cauſa da. l. ſi pecuniam in pecuniam. in prin. ℭ Qui mandatum in princi. potuit explicare mandatum in ver. ſi vero non. ſed intempeſtiue renunciat in verſi. ꝙ ſi cum renunciauit intempeſtiue. Sed ex iuſta cauſa que ſunt. ſ. e. l. ſi tibi mandauero. §. fi. ⁊ l. ſequenti.

Morte. ℭ In glo. fi. hec vltima vera vt in re. aut qui in alterius. Ray. vel poſſes dicere ꝙ ſuccurratur ei officio iudicis. argu. j. de ali. le. l. ſeruos. ⁊. C. de neceſſarijs ſeruis l. penul. §. illa vz. Ri3.

Impendia. ℭ Impenſas bona fide factas repetit ꝓcur. l3 dominus minori expenſa potuiſſ3 explicare. hoc dicit. Ibi facta ſunt a ꝓcur. ibi reſtitui. ibi mandante. ibi debent etiam ſi cōtrarius exitus ſit ſequutus. j. e. l. qui mutuam §. fi. in glo. non inſpicitur ibi in fundo hic geſſit mandato domini ibi non in fi. ſo. hic cōſtat ꝙ procur. in principali ſeruauit formam mandati. ibi dubitatur vnde dic cum quis facit aliquid in re aliena aut cum mandato aut non. primo caſu ſi ſeruat formam mandati in principali ⁊ eſt certum non inſpicitur in acceſſorio quid eēt facturus dominus vt hic ſi non ſeruat formam. ⁊ eſt certum dic vt. ſ. e. l. preterea. ⁊ l. diligēter. ſi eſt dubium ſpectari debet conſuetudo dominij. vt. l. in fundo. ⁊ l. vel vniuerſorum. ⁊ de nego. ge. l. ſi negocia ℭ Si mandato. Ibi ero. i. remanebo quia glo. exponit male. nam vere in totum ſum obligatus cum mandato meo credis. ſecus ſi promitto quanto minus a debitore conſequi poteris. quia tunc pro eo ꝙ ab ipſo conſequeris dico in obligationem nō incidere ⁊ ſic loquitur. l. decem. quam glo. allegat. ſupra ſi cer. petat. l. vlti.

p **Papinianus** ℭ Ibi ipſo iure l3 p excepti. ſic ar. ſ. de iudi. l. de qua re. §. fi. ⁊ j. qui. mo. pig. vel hipo. ſol. l. ſicut. §. fi. Ja de are. ⁊ Ray. ibi non liberare ſe auť. ſic. j. d ſolu. l. quod. que videtur contra. ibi ſuo nomine. ſoluit eī3 interdum ſuo nomine interdum nomine debitoris. j. de fideiuſſoribus. l. inter eos. §. l. ibi ideoq3. quia adhuc creditor ſalue ſunt actiones. ibi cedi debere etiam ex interuallo quaſi ſolum perſona ſua ſit exempta ab obligatione non autem obligatio extincta. vt. j. de duobus reis. l. vltimo. ⁊ de fideiuſſo. l. vranius. ⁊ fiet ceſſio per officium iudicis vt no. ⁊ dixi. j. de ſolut. l. modeſtinus. ℭ Et no. ꝙ vbi quis poteſt aliquid facere ſuo nomine ⁊ alieno in dubio videtur facere ſuo vt hic. ⁊ no. j. de acquir. here. l. pro herede. In glo. ſi hoc fecit. ibi ageret contra reum ⁊ ſibi non obſtabit exceptio. ⁊ ſic habebit actionem efficacem quam cedens habebat inefficacem. Jac. butrig. ⁊ facit ꝙ actio ceſſa per bāditum ſit efficax. licet penes eum eſſet inefficax ⁊ quicquid dicat glo. que male dicit in eo qđ dicit ceſſionē fideiuſſori non poſſe fieri ex interuallo. dic aut ſoluēs ſoluit tāquam precium cedendarum actionū vel vt ſe ſolum eximat ab obligatione ⁊ hoc conſtat ⁊ tunc quādocq3 poteſt fieri ceſſio. aut conſtat ꝙ animo perimendi totam obligationem ⁊ tunc nūquam fit ceſſio ⁊ diſtinctio glo. fiat ex interuallo vel non locum habet in contrarium. In fideiuſſore dic ꝙ ſi ſoluat nomine debitoris non fit ſibi ceſſio quia extincta eſt actio niſi pactum de ceſſione interceſſiſſet quia tunc videtur ineſſe vt. l. lecta. ſupra ſi cer. peta. ſi vero nomine ſuo. ⁊ vt ſe eximat ab obligatione ꝙ in dubio preſumitur vt dixi. tunc etiam ex interuallo poteſt fieri ſibi ceſſio. vt nota. infra de ſolutio. l. ſtichum. §. ſi mandato. nec obſtat. l. modeſtinus vt ibi plene dixi. nec. l. cum his de fideiuſſo. vbi etiam de hoc teligi ⁊ ratiō diuerſitatis inter reos ⁊ fideiuſſo. ē quia p ſolutionem factam per fideiuſſorem ſuo nomine nō liberatur principalis vt hic. ſed per ſolutionem factam ab vno ꝓmotus alij liberantur ipſo iure. ⁊ ideo actione ſublata nō poteſt fieri ceſſio niſi in ipſa ſolutione fiat ſed aget ſoluens contra alios act. nego. geſt. vt no. C. de duobus reis. l. i. ⁊ de iſta materia recurre ad dictam legē modeſtinus. ⁊ ea que ibi no. ⁊ dixi. ⁊ ad. l. cum alter. C. de fideiuſſoribus.

r **Si fideiuſſor.** ℭ Fideiuſſor omiſſa exceptionem peremptoriam ſibi ⁊ reo competentem ſciens non repetit ſolutum. hoc dicit. Et diuide quia in prima pte loquitur quando fideiuſſor omiſit exceptionem ꝑemptoriam ſibi ⁊ reo competentem vſq3 ad. §. quedam cauſam. ibi omiſit exceptionē declinatoriam vſq3 ad. §. in omnibus. ibi reaſſumit primū caſum vt aliqd addat vſq3 ad. §. fideiuſſor. ibi omiſit ſibi ſoli competentē vſque in fi. ibi cōuentus a creditore putatiuo penes quem interceſſerat. ibi vel doli. poteſt poni p eodem quia vbicūq3 habet locum exceptio non numerate pecunie habet locum exceptio doli. vel dic ꝙ nō numerata pecunia habet locum quādo ſpe future numerationis ꝓmiſit ſed doli quādo ex cauſa de preterito confeſſus fuit vel ſi ſtipulatio interuenit. vt. C. de non nume. pecu. l. cum vltra. Jaco. bu. ℭ Ibi dolo verſari non ob. j. de fideiuſſo. l. vranius. §. penul. vt ibi no. in glo. ⁊ per Jaco. de are. ℭ Item non ob. j. de tute. ⁊ ra. diſtra. l. i. §. nunc tractemus. ꝙ ibi ꝓtutor tenebatur cū efficeretur. hic debitor non. Item non ob. ſ. de nego. geſt. l. nam ⁊ ſerius. in prin. vt ibi no. ibi ignorauit ignorantia facti non iuris vt. j. §. nō male. ⁊ no. in. §. quedam. ℭ In glo. que eſt lata culpa alios caſus ē notaui. d. l. ꝙ nerua. vbi de materia doli ⁊ culpe pleniſſime dixi in glo. facti. j. ibi in venditione. §. fi. ⁊ melius. eo. ti. l. ⁊ ſi cōtenſum. §. primo.

Non male. ℭ Quia ſupra de ignorantia fideiuſſoris poſuit indiſtincte hic reaſſumit vt diſtinguat. Jaco. bu. Ibi inutiliter in vtilitate ꝓueniente ex inutili obligatione rei principalis ſm Jaco. de are. ⁊ ita ſentit hic gl. que incipit. puta ignorauit. ⁊ pro hoc. j. de fideiuſſo. l. ſi quis poſtquā. vel poſſes exemplificare per. l. j. de verbo. obliga. l. prima. §. ſi quis igitur. ⁊. C. eo. ti. l. ſi is cui bonis alias incipit is cui. Ri. Nico. dicit quod exempla glo. que incipit puta ignorauit ꝓcedūt quādo obligatio fideiuſſoria facta eſt inutilis ex poſt facto. ⁊ ſm hoc plane ꝓcedit littera. Sed vltima glo. videtur intelligere vbi obligatio fideiuſſoris fuit inutilis a prin. Sed non videtur glo. exemplum bonum qꝛ etiā ꝓ obligato naturaliter tantū pōt interuenire fideiuſſor. nec habet exceptionem inſti. de fideiuſſo. §. primo. ⁊. j. de fideiuſſo. l. i. ⁊ ſic nihil faceret ad hunc. §. Nico. Sed videtur ꝙ exempla glo. prime non procedunt. ⁊ quod iſte fideiuſſor agat etiā ſi ſciens omiſerit excep. pacti ante fideiuſſionem nec principali facti quia ſi eam poſuiſſet nihil ſibi ꝓfuiſſet cum ciuili obligationi tantum poſſit fideiuſſor accedere vt. j. de fideiuſſoribus. l. fideiuſſor obligari. §. fideiuſſor. ⁊ ſic videretur compelli de iure apicibus diſputare contra §. quedam. j. e. Reſpondeo non eſt verum ꝙ ſi eā oppoſuiſſet ſibi non ꝓfuiſſet. Nam licet ciuili obligatiōi poſſit accedere ⁊ obligatur tantum tutus eſt exceptione vt no. dicto. §. fideiuſſor. ⁊. C. de non nu. pecu. l. ſi cui. ⁊ idem poteſt dici in naturali obligatiōne tantum. Oldr. In glo. da exemplum in fine dic vt infra in. §. in omnibus. ℭ Vltimo allegatur iſte. §. ꝙ quis non cogitur diuinare. ad hoc. ſ. ad. l. aquil. l. ſi putator. de hoc vide ⁊ de iſtis diuinatoribus an ſit ars licita. C. de malefi. ⁊ mathe. l. nemo. ⁊ l. nemo. ⁊ de triplici diuinatione vide Archi. extra de here. c. accuſatus. li. vi. ⁊ in alphabeto.

Si cum debitor. ℭ Si reus ſoluit imputatur ei ſi fideiuſſor nō certificet. h. d. Ibi ſi vero diuinauit nota quod quia non cogitur diuinare ꝙ ſepe allegatur. allegatur iſte. §. ⁊ concor. ſunt in glo. ⁊ vide in alphabeto dictione diuinatio. Ibi ſed cum poſſet. Si vero non poſſet aget ad ſolidum intereſſe vt. ſ. e. l. ſi mandauero tibi. ⁊ leg. duo ſequentibus. Ibi repelli a preſtatione intereſſe ſed non acceſſione ꝯditionis indebiti vt in fi. §.

quedam tamen. ¶ Declinatoriam exceptionē poteſt fideiuſſor ſcienter omittere, et nihilominus agit mandati. hoc dicit. et dic quedam vt ea que pertinent ad declinatoriam iudicij vt tu non potes eſſe procuratorem, vel quia tu non habes mandatum, vt. ſ. e. l. inter cās. §. mandato. Jaco. bu. ibi caret fraude et culpa et ideo agit mandati. ibi ſiue ignarus. vide. C. vt lite pen. l. ubi apicibus. i. ſubtilitatibus a iure ciuili inductis deficiente rōne naturali vt infra de re iudi. l. et ſi fideiuſſor. et quid ſit apex vide per Archi. in proemio libro. vi. ſuper verbo apicem. et per Jo. an. in clementinis de iureiurando. c. i. et in alphabeto dictione apex. et quid poſſit imputari fideiuſſori ſi non oppoſuit et quid non vide in ſumma. e. ti. §. item. et nullo modo agit fideiuſſor et in add. ad Odof. ibi poſita. et. C. e. l. ſi pro ea. §. i. in glo. et per ipſum Odoff. Nec obſtat. C. de legibus l. leges ſacratiſſime quia ibi de legibus que delicta puniunt hic de his que ſolemnitatem ſolam inducunt nec conferunt ad effectum rei de qua agitur. alias ſecus. vt. ſ. §. non male. et arg. ſ. de ventre inſp. l. i. §. fi. Ja. de ra. et except. excōmunicationis et bāni ſi fideiuſſor eam non oppoſuit an ſibi imputetur videt ꝙ non per hanc. §. cum ſit dilatoria et de apicibus iuris. ¶ Item quero queſtionem diſputatam per dominum Albertum de Odo. creditor habebat obligatum ticium et me ad. x. ex cauſa mutui petit inſtrumentū excetioni mandari contra ticium. ticius oppoſuit exceptionem doli dicēs inſtrumētum fuiſſe ſimulatum lite pendete inter creditorem et ticium ſoluo creditori et ipſe cedit mihi iura contra ticium et feci capi ipſum ticium auctoritate cuiuſdam ſtatuti quo cauetur ꝙ quicūqꝫ pro alio obligatus ſoluerit poſſit facere detineri illum pro quo ſoluit donec ſibi ſatiſfaciat queritur an ticius debuerit detineri. et videtur ꝙ ſic ar. hu. ius. §. in principio. finis tamē facit contra. ¶ Item ꝙ capi potuerit faciunt verba ſtatuti generalia quicūqꝫ pro alio obligatus. nam ex inſtrumēto apparet me pro eo obligatum cui inſtrumēto ſtatur. C. de probationibus. l. cum precibus et a verbis ſtatuti non eſt recedi. ſ. de exercito. l. i. §. ſi is qui nauem. ver. igitur in re dubia. pro hoc eſt quia mihi nō denūciauit illas exceptiōes ſibi competere. vt. ſ. e. l. in princi. et. §. primo. ¶ In contrarium videtur ꝙ ceſſio non tenuerit de actione litigioſa ſeu dubitata. C. de litig. l. ij. et fi. et ne. liceat poten. l. ij. et ibi de hoc notaui et dixi. ¶ Item quia ego omiſi exceptionem peremptoriam. ſ. e. l. ſi procurator. §. ſi ignorantes. et l. idemqꝫ. §. generaliter. Item executio non fit niſi debito liquidato. j. de re iudi. l. a diuo pio. §. ſed utrum. ſoluendo determinat ꝙ ſi certum erat excep. doli competere ꝙ potuerit detineri ſi dubium erat relaxari quia licuit ſibi bonam fidem agnoſcere et nō litigare, debet tamen cauere de ſe preſentādo ſi apparuerit exceptiones veras non eſſe. ſ. de iudi. l. in omnibus. et qui ſatiſda. cog. l. inter omnes. et incipit queſtio creditor quidam. In glo. ꝙ non diſputabat ibi. §. generaliter. vel dic vt ibi. et que ſubtilitas ſit admittēda vel non. vide per Archi. xij. q. vi. et quod dixi. C. ſi ab her. ſit obſti. l. i.

In omnibus. ¶ Solutum per ſententiam nō repetitur conditione indebi. hoc dicit. et ad hoc ſepe allegatur. Ibi competit ſoluenti ignorāter nō ſcienter. ſ. de cōdi. indebi. l. i. ibi rei iudicate cui victus eſt acquieſcere ex quo non appellauit. vt. C. de poſtu. l. a. et. j. de pig. l. ſi fundus. §. ſi plures. et quod ibi no. ibi ceſſat non ob. de appel. cum ex cā vt ibi no. nec de colluſione detegēda. l. cum non iuſto vt ibi dixi. ibi ipſe victor ſciens. ¶ Querit glo. an repeti poſſit per conditionem ſine cauſa tenet ꝙ ſic. idem tenet. j. rem ra. ha. l. ſi ſine. §. ꝙ ſi procurator pro iudicem. et Azo. in ſumma de condi. ſine cā. Jac. de are. et Riz. tenēt contrarium. et dicunt ꝙ nullo modo repetitur quia multotiens veniret in compenſationē. Sed lex dicit taliter ſolutum nō cōpenſare. C. de compenſat. l. ex cauſa. ergo nullo modo repeti poteſt. Ja. de are. et Riz. et pro hoc bene. ſ. de edē. l. argētarius. §. fi. idē tꝫ hic Ra. et dicit ꝙ non ob. ſ. de cōdi. ſine cā. l. ſi fullo. ꝙ hic repetens cōtradicit ſententie. ibi non de hoc ēt no. et dixi. C. de condi. inde. l. i. et bene per Inno. extra de depoſito. c. i. in vltima glo. et tetigi etiam. ſ. ſa. her. l. cum putarem. dic ſm Ja. bu. Si ſoluo per ſententiam et volo repetere aut quia dico non fuiſſe debitum et nō poſſum. ꝙ venio directo cōtra ſniam que pro veritate habet vt hic et dixi. ſ. de cōdi. inde. l. iul. et. d. l. cū putarem niſi dicam ſniam nullā vel reſcindendam quia forte lata pretextu falſorū inſtrōrum vt. ſ. de iudi. l. ſi pretor. §. marcellus. vbi de hoc quo caſu repetit quia nō remanet debitum ex ſentētia que eſt nulla vel reſciſa. Si aūt repeto non tāquam ſit debitū. Sed ꝙ dico cām redactam ad non cām. tunc aut ſolui ex cōtractu et repetit per actionem ex eo cōtractu vel cōdi. ſine cā vt. ſ. cōmo. l. in cōmodato. §. fi. et. l. rem mihi. et. C. de re iudi. l. i. Sed ſi preter cōtractum ē ſolutum repetit rei ven. ſ. de rei ven. l. ſi culpa. et. l. is qui dolo. Ja. bu. Item facit finis huius. §. ad qōeꝫ que fuit padue vbi eſt ſtatutum ꝙ ſi popularis iurat poſſeſſionem ſibi detineri per nobilem ꝙ ſtetur eius ſacramento. et ſibi reſtituat poſſeſſio. aliquis iurauit et falſo ſibi poſſeſſionē retineri p nobilem. et ſibi reſtituta fuit ꝙ lꝫ poſſeſſio non poſſit per nobilem recuperari propter ſtatutum et iuramentū poſſit tamen accuſare iurantem de periurio vt hic. vt. j. de crimine ſtelli. et. j. ſ. periurio. Azo. In glo. imo non in omnibus in fi. de hoc vide quod no. ſ. de cōdi. cā da. l. ꝙ ſe debere. in prin. In glo. pro cōdic. vbi dolus aduerſarij intellige ſi fuit dolus talis ꝙ faceret ſententiam ipſo iure nullam vt quia venalis. tunc enim petitur pro cōditionē ſine cā. ſed ſi eſſet aliqua vt quia precibus vel gratia tunc per reſtitutionē in integrū vt. l. ſi pretor. §. marcellus. et ſic intellige hanc glo. And.

Fideiuſſor. ¶ Exceptionē ſoli fideiuſſori cōpetentem pōt omittere et ſoluere et mandati agere. h. dicit in glo. i. in fi. Cōtrarium no. et melius. j. de ſo. l. cū quis. §. penul. nec ob. l. cōtra. ꝙ alijs caſibus loquitur. Nā prima in perſonali et hypothecaria. ſcda in duobus cōreis pariter obligatis.

In hominem ¶ Generalis procurator non reuocat factum domini niſi ex iuſta cā ex qua ſi dominus preſens fuiſſet ipſe reuocaſſet. hoc dicit. et ſic vides ꝙ cōtractum innominatum factum a domino niſi ex iuſta cā. eſt enim hic cōtractus innominatus vt dixi. ſ. e. l. ſi quis alicui. §. ſi ſeruum. domin' autem pōt in cōtractu innominato penitere quod notaui. et dixi. ſ. de cōdic. ob cām. l. ſi pecuniam. et per hanc. l. fuit dictum ꝙ ſi procura. vellet facere pactū de nō petēdo debitori cōtra quē domin' iura ceſſerat ꝙ nō poterat ꝙ hoc reuocaret factū domini cōtra. l. iſtā in glo. ar. denūciationem in fi. dic vt ibi et plene dixi. C. de rei ven. l. ſi fundum.

In negotia. ¶ Aliud debitum etiā penale deducatur in actione mandati. hoc dicit et dic negocia plura. ſecus ſi vnum vt. ſ. e. l. ſi remunerandi. §. apud iul. et ibi no. Ibi in ſua perſona exigendo a ſe debitum ſicut ab alijs etiā ſi debitū principale eēt penale ꝙ cōuertitur in act. mandati vt hic.

In hereditatem. ¶ Ubi abeſt contemplatione mandati vel damnū ſentit procurator agit act. mandati. hoc dicit. Et diuide in tres partes. Primo ponit vnum dictum vſqꝫ ibi. ſi quis autem. ibi ponit aliud vſqꝫ ibi. nam legatum. ibi aſſignat rōnem differentie inter caſum et caſum. ibi hereditatem mihi delatam. ibi repleret alias eo ipſo vr agnoſcere vt. j. de ſolut. l. ratum. et ibi dixi. ibi mandauerit periculo ſuo. ibi dānoſa eſſe. facit qd no. C. de cura. furi. l. vlti. §. legatis. ibi quicūqꝫ contractus. no. ꝙ vbicūqꝫ pōt accedere fideiuſſor pōt interuenire mādator. Ibi obligari poſſet hoc autem caſu fideiuſſor accipi pōt pro eo quod debet debitoribus hereditarijs ſed nō pro eo quod debet creditoribus hereditarijs. ſ. ad velle. l. tutor. in prin. mādator autē tenet pro eo qd vltra vires debet in fi. l. ibi preterea. quaſi dicat non ſolum vbi interuenit fideiuſſor et mādator ſed etiam in alio exēplo vt ſequitur. ¶ Ibi mādato creditorū quorūdam hereditariorū. ibi adiri ab heredibus. ibi quos creditores qui mādauerint. Ja. de are. No. ꝙ hereditas pōt eē damnoſa legatum nō. et ad hoc ſepe allegatur. Cōtra hoc op. ꝙ etiam legatum pōt eē damnoſum de leg. ij. l. ſi opera. §. i. glo. aſſentit oppoſitiōi et dicit ꝙ forte ibi haberet locū. tu dic ꝙ ibi legatum nō fuit dānoſum ſed fatuitas legatarij fuit ſibi dānoſa vt ibi patꝫ. quia dedit rem ſuam plus valētem qꝫ ſibi legatum eēt. ¶ Item op. ꝙ hic nō ſit mādatum ſed potius cōſilium vt. ſ. e. l. i. in fi. niſi dolo feciſſet vt. ſ. de dolo. l. qd ſi cum ſcires. ſꝫ dic ꝙ hic nō erat alias aditurus vel accepturus legatum vt. ſ. e. l. ſi remunerandi. §. ſic mādatario. et idem pōt dici in legato qd in here

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

dictate quando legatum poteſt eſſe damnoſum. vt dicto. §. prio in. l. imperator. Ri3.

r **Ogatus.** ¶ Maiori ſumme ineſt minor. nõ ecõtra. hoc dicit. ibi fideiuſſit in certã ſummã ibi ei eſt id v. ro qḋ excedit aget actiõe neg. ge. ſ. de neg. geſt. l. ſoluẽdo. Alber.

q **Ai negocia.** ¶ Ubi pecunia eſt parata vel deſtinata ſolutõi poteſt ex vna cã deduci in aliam alias nõ erit vinculũ ſtipulatõis. hoc dicit. Ibi pcurabat cum mãdati. ſ. de pcur. l. i. ibi exegiſſet ⁊ cõſumpſiſſet. ⁊ hoc tollit contrariũ. Dz Ja. de bel. intelligit ꝙ ptes erãt abſentes ꝙ indicat epiſtola miſſa. vnde dato ꝙ pecunia eſſet parata ſolutõi nõ fit tranſfuſio quia ſicut vere nõ poſſet tranſcendere abſens in abſentem ſic nec ficte. Ja. de bel. Ibi ad cum miſit ⁊ dominꝰ cõſenſit alias nõ cẽt dubium pecuniã traditam eẽ. ibi queſitum eſt pma qõ. ibi peti poſſit. ⁊ reſpondet ꝙ nõ. ibi an ⁊ vſure. ſcḋa qõ. ibi peti poſſunt. ⁊ reſpõdet ꝙ ſic in fi. l. p actionem mãdati in mutuum. ⁊ hoc ideo ꝙ pecunia erat per pcurat. cõſumpta. alias poſſet tranſire de vna cã in aliam vt ſequit. nec ob. j. de dona. inter vi. ⁊ vxo. l. ea que. vt ibi notatur vel ſi nõ erat pecunia p pcur. ↄſumpta. dic ꝙ factum erat pcur. nõ domini. tamẽ nõ eſſet actum domino dominiũ q̄ri j. de furti. l. falſus. ar. ſ. j. de dona. l. qui id qḋ. Ja. de are. Ibi cũ fuerit hic ſecus quia cõſumpſerant vel nõ erãt domini vt. ſ. dixi ibi accipere pecuniam volens tibi mutuare. ibi excepi. eſt quia hic erat pecunia ipe mutui. ſed ſupius erat cõſumpta vel non erat domini. In his argu. hic pbat pmũ caſum. ibi dediſſet non vt ſtatim mutuo haberet accipiens ⁊ hoc tollit ↄ̄rium. ¶ Ibi petituri ex pte mutui ſm diſtinctionẽ. l. rogaſti. ſ. ſi cer. pe. ibi fore. l. remanere non ex mutuo quia tunc vſure non debent̃ ↄ̄ vinculũ ſtipulationis vt. C. de vſuris. l. quãuis. ibi te nũmi fuerint quia ↄſumpſit vel in quãtitate eſt obligatus. ibi cõuenerit nudo pacto. ⁊ hec ẽ ſolutio ſecũde qõnis. ¶ Op. ad principium ꝙ pecunia ex vna cã debita, cõuertat̃ in aliam vt in ver. nec huic. ⁊. ſ. ſi cer. pe. l. ſingularia. So. in pñ. erat cõſumpta vt dixi in expõne lre. ¶ In cõtrarijs extabat quia aut dz tranſire vera mano in aliam. aut ficta que fictio adaptari non põt niſi extet pecunia parata ſolutõi vel niſi interueniat ſtipulatio animo nouãdi actionẽ vt dicta. l. ſingularia. ⁊. C. ſi cer. pe. l. ſi ex pretio. ⁊. l. ſi non ſingul. ¶ Ite3 op. de. l. rogaſti. ſi cer. pe. ſo. vt in glo. ¶ Item op. ꝙ vſure non veniũt cum ſit nudum pactum. ſo. vt glo. vel melius dic ſm Ja. bu. ꝙ veniũt vſure que in regione frequentant̃ de quibus ↄuenerat in genere ↄ̄ vſuris preſtãdis nõ de certis. nã cõuenire non cõuenium ſ3 h. Sz ↄ̄ hoc eſt lra que dicit cũ vſuris ſemiſſibus. ¶ Uel dic ꝙ veniũt citra vinculum ſtipulatõis in actione mãdati que eſt bone fidei ex mora. limitate tamẽ ex cõuentione ꝙ cõuenit in ſuos vſus. vt ſ. e. l. vtercꝫ. §. pcur. ⁊ hoc t3 hic Guido de ſuz. ⁊ p hoc. ſ. depo. l. lucius. ꝙ veniant vſure nõ ex ↄ̄ctu mutui ſed ex ↄ̄ctu mandati q eſt bone fidei. inſti. de ac. §. actionũ. ⁊ in ↄ̄ctibus bone fidei etiam nudo pacto veniunt vſure vt. C. de pactis. inter emptorẽ ⁊ vẽdirem. l. in initio. ⁊. j. de vſur. l. cum quidã. §. ex locato. ¶ Sz quare tranſit piculum pecunie in iſtũ pcur. tamen caſus fortuiti nõ veniunt in acti bone fidei. ſ. cõmo. l. ſi vt certo. §. ꝙ nec ſenectute. ⁊ C. de pi. ac. ⁊. l. que fortuitis. Reſpondeo hoc iḋ quia voluit eam habere mutuã vt appet ex pñ. l. ⁊ in mutuo trãſit periculum in debitorem. C. ſi cer. pe. l. incẽdiũ. l3 ergo non ſit vere mutuũ nec certi ↄdictio ex mutuo teneat̃ ſ3 actione mãdati. tamẽ iſta actio mãdati quo ad piculũ ſortit naturã actõis de mutuo ſicut ⁊. j. §. primo aſſumit naturã actõis ex empto. Gui. ¶ Cõclude ſm Jaco. de are. cũ debitor rogat creditorẽ ſibi mutuo cõcedere id qḋ dz. aut pecunia ẽ domini eiuſdẽ creditoris. ⁊ tunc ex quo ↄſentit ꝙ ſit mutua efficit̃ mutua. ſ. ſi cer. pe. l. certi cõdictio. §. ſi. ⁊ hac. l. ver. nec huic. aut eſt pecunia debitoris ⁊ tunc aut interuenit ſtipulatio animo nouãdi ⁊ nouat̃ prima cã ⁊ trãſit in mutuũ vt. C. ſi cer. pe. l. ſi ex ꝓ̄cio. aut nõ. ⁊ tũc aut pecunia quam rogat mutuã eſſe parata ſolutioni ⁊ fit mutua vt dicta. l. ſingularia. ſ. ſi cer. pe. aut nõ. ⁊ tunc nõ vt hic. ⁊. d. l. ſi ex ꝓ̄tio. In gl. quedã libri hñt in fi. ꝓxima verior vel male ſtarẽt in lra verba ⁊ tamẽ ⁊ verbum ⁊ in ꝓpoſito. Od.

Cum hered. ¶ Primo ponitur thema ⁊ queſtio p parte ⁊ ſoluitur vſque ibi ꝙ quidem. ibi ponit que ſit vtilitas queſtõis vſcꝫ in fi. ⁊ breuiter dicit ſi mãdo tibi vt rem cõmunem tibi ⁊ alijs mihi emas p partibus ſociorum t3 mãdatum t3 ⁊ emptio ſub cõditõe tamẽ ſi aliorum partes empte fuerunt ⁊ morte mea finitur mãdatum emptor nõ põt vitare ſi partes ſociorum empte fuerũt. ⁊ ſic eſt purificata ↄditio tue partis. ibi preiudicium hereditarium totum. ibi inter nos ⁊ nõ extꝛo. ibi necꝫ. ſm Jaco. de are. ibi p parte. ſ. mã. ibi ſubcumbes que cum extiterit ex empto an poterit. ibi queri. pertinet vt ſciamus qñ ex empto precium cohered. valeat. ibi alij vẽd. deris partem tuam Jo. heneticanis, cum partes cohereð. emeres. ibi poteſt agi ex empto ſm glo. vel mãdati ſm Jaco. de are. ⁊ ra. ibi agendum ſit p hac tua parte vt coherede meo licet emeris illuꝫ fundum. ibi ſed ſi mãdati ꝓpter predicta expedit queri non autem ꝓpter preſtationes vel ſm alios hic ſoluit̃ queſtio. an mandati an ex empto agatur. ⁊ ſi agatur mãdati veniant ea que in actõe ex empto. quod veruꝫ eſt vbi non eſſet extinctum mãdatum antequam expleatur. Jac. de are. ibi agendum ſit. l. agi poſſit non ponitur in queſtiõe ꝑmiſſa. ¶ In glo. ſi partes tue in fi. ⁊ hoc caſu ex empto ageretur nõ mãdati. ⁊ hec verior. nam prima ſtare non poteſt ꝓpter illa verba quemadmodũ alia conditione ⁊c. Od. In glo. queſtioni facit in fi. Sed illud allegãdo dixit. nam principalis cõtractus eſt mãdati. vt. ſ. depoſi. l. i. §. ſi te rogauero. ⁊ hec vera vt agatur mãdati ſm Jaco. de are. ⁊ Gui. de ſuz. nam non poſſum agere actione ex mandato quia non emi. ar. j. de ac. ⁊ ob. l. quecũcꝫ. nec ob. ſ. e. l. idemcꝫ. §. ſiquis titio. quia ibi celebrauit alium ↄtractum perfectum ⁊ cõſumatum ſm iui eſſentialia vt ibi patet. hic nõ. ⁊ hanc ẽt ſequitur Jaco. de ra. ⁊ Ral. ⁊ l3 mãdatum morte finiat̃. hic durat poſt mortem ꝓpter partes coheredis emptas. ⁊ vide quod no. j. de ac. emptionis. l. iul. §. ſi pcur. in queſtione ſabbatina. ⁊ ſm illã glo. poſſes iſtam defendere. ⁊ dic vt ibi dicam. ¶ Et cõcludendo ſm Jaco. bu. dic aut mando tibi vt rem meam emas ⁊ regulariter nõ valet ſpeciale eſt. ſ. e. l. ſi mãdauero. §. hi quorum. aliquãdo mando vt rem tuam mihi emas ⁊ nõ valet. aliquãdo vt alienam emas ⁊ valet. aut mado vt rem tibi cum alijs cõmuneꝫ emas ⁊ loquitur iſte. §. ꝙ tenet mãdatum p partibus aliorum pro parte tua t3 ſub conditione. ⁊ ẽ in hoc vtilitas ꝙ aut me viuo emas portiones aliorum ⁊ ago contra te mandati. p partibus aliorum ⁊ p parte tua ago mãdati ⁊ ex empto. ⁊ quod venit in vna venit i alia ⁊ in hoc nulla vtilitas aut eius portiones aliorum poſt mortẽ meam. tunc morte mãdatum expirauit. ⁊ ideo ceſſat mãdati actio. veruntamẽ videt̃ purificata venditio tue partis. ⁊ ideo p tua parte teneris ex empto p alijs nullo mõ. ⁊ ſic ẽ vtile ꝙ hic ceſſat mãdati ⁊ dz locum ex empto. ſi autem non emas partes aliorũ poſt mortem meam nec in vita de tua nullo mõ teneris. Jac. bu. ¶ Ultimo Ric. inducit in fi. heres. §. ⁊. l. ſe. ꝙ ſi iudex ad inſtãtiam partis citat partẽ abſentem ad aliquem actum ꝙ ad eundem actum videtur citata pars preſens. Ric. ⁊ eſt expreſſum extra de dolo ⁊ contu. c. i. lib. vi.

r **I fundi.** ¶ Hic reaſſumit qõnem precedentem vt addat alias. ibi preſtare debeas ſed p quãto precio ſic ſequitur. ibi totum mãdati iunge hic. l. ſequentem. ibi ſimili modo. ibi intereſt cõmuniter nõ aũt cogi poteris vẽdere ꝓcio viliori nec vẽdere poteris cariori. ibi mãdato ↄtinet̃. ⁊ ſi forte dãnũ tibi imputes cur ſic emiſti ptes aliorũ. ibi ſtipendiũ. i. ꝓcium. ibi ãmonoreꝫ qui vult dare maius ꝓciũ ꝙ tibi ⁊c. ⁊ redeas ad ver. ſinaſti omiſſoꝫ in. l. ꝓcedẽti. ibi eſtimato ꝓcio eſtimatõe mediocri ⁊ cõi inter omẽs vt no. j. l. pẽ. in prin. ibi plerũcꝫ. pbãt facit qḋ no. ſ. de pac. l. cũ in eo. in ver. ꝙ ſi fundum cõem plurũ vel vnius tantũ. ibi nõ poteris. ſ3 ptes ibi emat facit quod no. j. e. l. ariſto. ibi vt fundũ ꝓdictum q vẽdebat̃ p ptes. ibi quedã ptes. ſciebas tamẽ ꝙ p ptes vẽdebatur. alias ſecus. vt. ſ. ver. ꝙ ſi fundũ. ⁊ p hoc nõ ob. j. de ↄ̄hẽnda ẽpt. l. fundus ille ꝙ ibi integre videbat̃. Ri3.

b **Ominem.** ¶ Ubi eſtiatio venit iure actionis ↄſiderat̃ tẽps obligatõis ↄ̄tc. vbi officio iudicis ↄſiderat̃ tẽps mor. h. d. ſm

veram le. c. τ diuide q in prima pte venit eſtimatio iur actois. In ſa officio iudicis. ſa ibi aliter. Ja. bu. ibi agaſ ad eſtimationē que venit iur actois. τ dic agaſ p li. ꝯtē. q iuꝯ actois venit vt dixi. ibi vulg. l. efficat. ibi quo agiſ quādo ſpēs eſt in obligōe vt eſtimatio venit officio iudicis. ſic in terū natura vel non bō ꝓmiſſus. vt ſi nō ſit nec recte agatur τ quāuis moriaſ in eſtimatōe cōdemnatio fieri deb; ibi niſi forte excipit a primo dicto. ibi ſua die qua ꝓmiſit vt. ß. ſi cer. pe. l. vinum. vbi de hoc τ de certi ꝯdi. l. vlti. ibi aut per creditorem excipit a ſecūdo dicto. τ dic acciperet poſt ꝯſtationē τ dixerimus ſit. τ ſic refertur ad proxi. vbi homo ſoluitur qui mortuus erat vel dici ſpectatur quanti tunc fuit vel poſtea pluris niſi per promiſſorem τc. quia tunc ſpectaſ anterius tempus. aut p creditorem cum fuit poſt li. ꝯteſt. oblatus. ſed non recepit quia tunc p interitum debitorem liberaſ. Jaco. de are. τ hoc ſequiſ enim τc.

℄ Et quia circa materiam huius legis q tempus inſpiciatur τ glo. variant licet de hoc ſatis no. τ dixerim ſi certum pe. l. vinum. τ de triticaria. l. in hac. τ ad preſens diſtinguſ ſm Di. τ Old.

℄ Aut eſtimatio que petitur iure actionis quia eſt in obligatiōe aut iudicis officio quia nō eſt in obligatōe ut quia peto rem. τ q non preſtatur peto iudicis officio reum ꝯdemnari in eſtimatione. primo caſu inſpicitur tempus quo ipſa eſtimatio in obligatione deducitur. vt hac. l. c. j. de noua. l. fundum cornelianum. τ illud ē tempus ꝯtractus. τ ideo illud ſpectatur. ℄ Secūdo caſu ſubdiſtinguit aut in obligatōe fuit appoſita certa dies ſolutionis facien de. τ ſpectatur illa dies. τ ita loquitur dicta. l. vinum. Ibi reſpondi τc. τ de triticaria. l. ſi. primo reſpōſo. τ de verbo. obliga. l. quotiens. c. l. ſeq. τ de re iudi. l. ſ; chalendis. Si non fuit dies appoſita tunc indiſtincte tempus more ſpectaſ. τ quāti plurimi fuit ab eo tempore citra. ſed quādo incipiat eſſe in mora diſtinguit. ℄ Aut habet iuſtam cām litigandi puta ſucceſſit alicui ex cuius ꝯtractu cōueniebatur. τ ſic h; iuſtam cām ignorandi ſe teneri. τ tunc tēpore ſententie demum incipit mora eſſe τ illud tempus ſpectatur dicta. l. in hac. ß. de triticaria. ℄ Si vero nullam habuit iuſtam cauſam. tunc aut denūciatio ꝑceſſit litis ꝯteſtationem congruo loco τ tempore. τ inſpicimus tempus denūciationis τ quanti plurimi fuit ab eo tempore citra. quia tunc incipit eſſe in mora. τ ita loquitur dicta. l. ſi vinum ſm vnam lecturam. ſi vero nō preceſſit denūciatio tunc inſpicitur tempus litis cōteſtate τ quāti plurimi fuit ab ipſo tempore citra quātitatem incipit eſſe in mora vt dicta. l. vltima ſecūdo reſpōſo. ß. de triticaria τ ꝑmo. l. aij. §. in hac. Di. Ad ibi neutri. ꝓmiſſori nec ſtipulatori. ℄ Ibi fruſtratio ideſt continentia. τ non ſoluendo. ꝓut refertur ad promiſſorem vel in nō recipiendo oblatum ꝓut refertur ad creditorem quo caſu. τ ſi mora ꝑceſſiſſet ex parte ꝓmiſſoris ſi poſtea creditor ſine iuſta cauſa recuſet hominem oblatum recipere prima mora ꝓmiſſoris purgatur τ transferſ rei periculum in creditorem. quia vltima mora nocet. Ol. In glo. hoc ideo. ibi a mandato. quia vtrobiq; dies appoſita facit moram. ibi intereſſe. Reſpōdeo q in mandato venit eſtimatio iure actionis in ſtipu. officio iudicis vt plene dixi. ß. τ dicta. l. vinum. Sed tunc ob. quia in mandato deb; ſpectare tempus contractus. vt dicta. l. fundum. de noua. Sed reſpondeo q ideo ſpectatur tempus ſolutionis quia illo tempore iſte ꝯtractus complet τ aſſumit effectum. In fi. non referas hoc ad prin. glo. ſed ad ver. vnde dic. Ja. bu.

l **Ecius.** ℄ Regulariſ fideiuſſor ante ſolu. nō agit fallit i. v. caſibus. quorum tres ſunt in lra τ duo in glo. C. τ vi. j. de lib. c. l. ſi debitor. h. d. cū glo. ibi τ iciius aduerſus iutorē. ibi de mutuis petitōibus corā eodē iudice. τ fuit cōuētio τ reconuentio. extra de mutuis peti. c. l. τ. j. τ habentē hec verba de mutuis peti. j. ß var. co. l. j. §. fi. ibi actū ēēt τ tūc illud ſeruaſ ibi eaꝝ ſpecierum. ſ. pſone ꝯductois τ tpis. ibi fideiuſſor cū mādato de alio dic vi no. ß. de neg. ge. l. ſ; videamus. ibi ceſſaui τ ſic obligatio erat cōmiſſa. nā ante nō pōt dici ceſſaſſe vt. j. vt i poſſe. l. is q. §. ceſſaſſe. τ ſo. ma. l. facere poſſe. Ibi diſſipauit. i. diſſipare cepit in quo ſpectatur vulgi opinio. vt no. C. de iure do. l. vbi adhuc. τ ad hoc extra de fideiuſſ. c. fi. cū ibi no. τ. C. mā. l. ſi ꝑ ea. vbi ß hoc plene no. τ dixi. τ ibi ß hac materia vide pulchra q hic nō repeto in gl. i. inqſitio in fi. ar. i auc. ß tabel. §. ſcim⁹. τ vide q no. j. e. l. ſi mādato meo i ꝑn.

c **Tariſtoni.** ℄ Pactū de periculo vbi ex natura ꝯctus venit leuiſſima valet de periculo cōtingēte circa rem. hoc dicit. τ dic vt no. τ dixi. ß. ſi quis cau. l. ſed τ ſi quis. §. ß ſitum. τ. C. cōmo. l. prima.

f **I pro te.** ℄ Vera ꝓhibitio tollit actionē mādati τ negociorū geſtorū. hoc dicit. Ibi fideiuſſorem τ ſoluerim. ibi putant τ male. ibi oportere de equitate in fi. nec ob. ß. ad velle. l. quā quam. vt ibi notatur.

p **Oſt** hic claudicat ꝯtractus q iuſta cā ſubeſt. Ibi iudicium cōtrarium.

r **I mandauero.** ℄ Dolus incidēs in mādato purgaſ p act. mandati. hoc dicit. ibi vires. i. facultates. ibi hereditatis mihi delate in glo. τ hoc ibi τ de dolo. l. alias nō in caſu iſto quātum mādatum ꝑceſſerit ꝯctus emptōis τ itaque agiſ mandati τ non de dolo. l; dolus dederit cām ꝯctui q ß dolo ceſſat vbi alia ꝯpetit τ hoc innuit ſequēs gl. Ja. bu.

q **Ai mandatū.** ℄ Ex mādato nihil d; apud ꝓcuratorē remanere imo actiones in rem queſitas. aut di. m cedere d; hoc dicit. Ibi fecerit nomine ſuo non domini q tunc actio eēt queſita domino. vt. ß. ſi cer. pe. l. certi cōditio §. ſi nūmos. ibi actiōibus ſpēi actionū ſm vltramōtanos. l; tu tene ꝓprie τ eſt caſus ꝯ eos. q tunc dicit q ex ꝯcu in diem non oritur actio niſi adueniēte die cuius ꝯtium hic p; τ. ß. de cōpen. l. in die. ſi enim non eēt actio cedi non poſſet. de hoc plene no. ß. p. Cy. τ dixi. C. vt ab herede τ ꝯ heredes. l. vnica nec ob. huic. l. ß. e. l. ſi tibi mādauero. vt ibi dixi. alias incipit ſi mādauero tibi vt p me.

o **Olus** ℄ Si ꝓcurator non ꝓſequitur quod pōt ſi non exigit qđ pōt ſi non reddit qđ exigit in dolo ꝓſumpto eſt. hoc dicit. et vide qđ plene dixi. ß. depo. l. quod nerua. ℄ Ibi ſi quis ꝓcur. cū mandato in fi. nō ob. ß. de neg. geſt. l. pomp. ſcribit in fi. vt ibi no. Op. q iſte ꝓcur. non potuerit agere rei ven. cū non ſit dominus. τ ſic non habebat actionē. glo. non format hanc oppoſit. ſed cā ſoluit dicens q dominiū erat ꝓcur. queſitum quia nō erat dictum q domino quereſ. τ ideo ſibi imputaſ. vel dic q etiam ſi queſitum eēt dominiū domino. ex quo erat ꝓcur. poterat quālibet actionem intētare. τ iō ſibi imputaſ. Item no. dolū preſumi ꝯ qđ videſ q non ꝓſumaſ ſed ꝓbari debeat. j. de ꝓba. l. quotiens. §. qui dolo. τ. C. de dolo. l. dolum. vbi de hoc plene dixi. τ in brocardis Azo. de doli cōſideratōe rubricella dolum preſumi. ℄ Et quo ad preſens dic q in ꝯctibus regulariter ꝓſumiſ dolus ſed ꝓbari d; vt in cōtrarijs fallit hic. τ. ß. depo. l. i. §. non tamen. τ. l. ſi quis in ficiatus τ in alijs caſibus notatis dicta. l. dolum. τ in brocardis vbi. ß. in delictis dic aut ſunt de genere ꝓhibitorū. τ ex qualitate actus ꝓſumiſ dolus vt ſi ſtrinxit gladium vt percuteret. C. ß ſica. l. i. τ. l. is qui cum cultello. ſecus ſi cum potuit percutere ferro voluit aſtam vel manubrū cultelli. tunc nō ꝓſumiſ dolus vt no. τ dixi. j. de ſiccar. l. diuus. ſi non ſunt de genere ꝓmiſſorū ſed in ſpē ꝓhibita. tunc aut facit palam τ non preſumiſ dolus ſi clam tunc ꝓſumitur. j. de ri. naup. l. fi. vbi de hoc. ℄ Et ad hoc allegaſ hec. l. q ſi ſtatuto caueaſ q ſi quis patiatur iniuriam poſſit querelā deferre an creditor an debitor nō ſoluit diuiū debitor poſſit q̄relā deferre hic eſt ar. q ſic. quia eo ipſo q non reddit ꝓſumiſ in dolo. ergo iniuriā facit. ar. C. vbi de cri. agi oportet. auct. qua in ꝓuincia. τ de hoc hic loquiſ in glo. ſed fuit admo. ℄ Sed Ja. t; cōtrariū p dictam. l. ſi ꝓcur. §. dolo. τ ad hanc. l. reſpondet q ſpeciale ē in ꝓcur. eodem mō reſpondet in. l. furti. de his qui no. infa. in gl. allegata. ℄ Ad. l. in actiōibus de in lite iur. reſpondet etiam ad. l. eiuſ res. de leg. i. q ibi debet ſpes hic quātitas. ℄ Ad aūt. qua in ꝓuincia q in illa loquitur in quodam alio caſu ſpeciali vt ibi p; in lra. τ hanc opi. ſequitur Ray. hic τ eam obtinuit de facto. τ facit

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

quod dixi.ff.ſi certum peta.l.ſi ſe.

r **J mandato meo.** ¶ In eo cōſumatio mādato vel ſi ce perit abeſſe vel quaſi agitur mādati.hoc dicit.Ibi cē actionē ēt ante ꝙ ſolua ibi pfeciſti mandatū. ſed. ff. ſi.cuſti empi.ꝯplendo.ibi.pmiſſerio animo nouādi.e ſic non liberatis.nec ob.j.de ſolu.l.ſi is qui.vt ibi notaſ.ibi mutare ⁊ ex iſto tex.expſſe reprobaſ glo.que ē.ff.de neg. ge.l.liberto.§.ſi.que tꝫ ꝙ pōt fieri nouatio inuito actore in glo. vel cū mādato.ibi reſpondeo idē.ff.vt me ꝯuenias antequā ſoluas.Tho. ¶ Si iudicio.ibi repromiſſeris animo nouādi.ibi ꝯpetere ēt antequā ſoluas. ar.ꝯ ff.e.l.ſi in. ¶ Quotiēs.ibi ex eadē cā ſubaudi eqnū ē nos ꝓcur. habere obligatos mādātes actōe mandati ꝯria. ¶ Si fideiuſſor facit ad ea que dixi.ff.e.l.inter cāa.§.nō oia.⁊ maxime ad qōnem pridie diſputatā p dūm Bertoluū de cornazano. Statuto paduano caueſ ꝙ niſi ſoluaſ creditori in termino bona principalis ⁊ fideiuſſoris poſſint vēdi cū ſubaſtatōe vel dari in ſolutū creditori ita tamē ꝙ vſqꝫ ad ānum poſſint recuperari ſoluto precio accidit ꝙ bona fideiuſſoris valentia cōi eſtimatōe ducentū fuerunt vēdita ⁊ ſubaſtata pro centū.elapſo ānno recuperatōis fideiuſſor agit ꝯ principalem ⁊ petit ducentū quātū valebant res eius querebaſ an bene peteret iſte.§.facit ꝙ ſic.⁊ ꝓ hoc.j.e.l.qui negocia.§.fiue.⁊ ꝓ hoc ēt.j.locati.l.qꝫ ero.⁊ de fideiuſſ.l.ſi quis ꝓ eo.§.ſi nūmos.⁊ C.e.l.ēt ſi ꝯria. ¶ In ꝯtrarium ꝙ ſola cētum petere poſſit facit dictus.§.non oia.⁊ qō ibi dixi.⁊ ꝙ iſte fideiuſſor fuit in culpa non ſoluēdo ꝙ ſoluere debuit vt.ff.de ꝯdi.inde.l.indebitū.vel ſaltē recuperare rē ſuā infra ānū.Sꝫ reſpōderi pōt his duabus rōib' ꝙ forte nō hēbat pecuniā ⁊ ita non erat ei facile ſoluere.j.de fideiuſ. l.ſi dubitet.Itē ꝯ fideiuſſorē facit.C.e.l.ſi ꝓ ea.in fi.⁊ de fideiuſ. l.fideiuſſor.§.i.ff.de ne neg.ge.l.negocia.alias ſi quis negocia. ⁊ de ꝓcur.l.qui ꝓprio.§.ꝓcur. ¶ Soluēdo determinatū fuit ꝙ ſi fideiuſſor denūciauit principali ꝙ infra ānū recuperet rē ſuam ⁊ tūc teneatur in ducētū alias non.ꝓ hoc.ff.e.l.ſi ꝓcur.§.ſi ignorātes.in fi.⁊.l.idēqꝫ.§.generaliter.⁊.l.ſi fideiuſſor.nota ēt glo.que dicit ꝙ ſi fideiuſſor accepit mutuo ſub pena ꝙ recuperat a principali. ¶ Quod mihi.ibi a debitore meo egene.ibi ſtipulatus ſum ꝙ tibi ab eo debeſ.ibi is qui debitorem inopem.ibi delegat ſciens.Ibi ſtipulaſ ꝙ tunc teneſ mādati.In glo.imo poſtina ibi negari ꝯria ꝙ iſta vtilitas non facit.ibi valere legatum.dato ꝙ prima actio ſit ſtricti iuris hꝫ tamen ſimilia cū bone fidei.vt.C.in quib' cauſis in inte.reſti.nō eſt ne.l.in minorū.⁊ tamē nō tꝫ ibi legatū.l.ꝫ prima actō ſit ſtricti iuris in fi.⁊ iō non dr̄ his obligat'.Ja.bu.in gl.alias nō vel ſi hēs meā dic ꝙ ex hoc nō videbaſ me nō poſſe te cōuenire ſi nō exegi meum debitorem quaſi mea non intereſſet.ſed hoc remouet ꝙ dānificeſ ꝙ mihi debitū non heredi. Ja.de are.

r **J quis pro eo.** ¶ Mādatū habens certā formā ſeruari dꝫ ſi hꝫ indeterminatā ſufficit fideiuſſori vtiliter facere. hoc dicit. Ibi ſpopōderit fideiubēdo. ibi agere ad intereſſe.ibi plurū cauſarū ⁊ ꝙ plurib' modis diſſolui pōt. vno in obligōne.alio in ſolutione vt in pnu.l.ꝙ obligatio incepat a precedenti cōditione.vt.j.de ac.l.⁊ obl.l.obligationū fere.§.ſi.de penu. le.l.i.⁊ ad.l.fal.l.i.§.item ſi ita.⁊ hec lex ſoluit brocardum.an fures mandati ſint cuſtodiēdi.quia aut mandatum eſt certum ⁊ vniuscāc ⁊ ſeruari dꝫ.aut incertum ⁊ plurū cārum.⁊ tunc pōt excedi dū tamen vtiliter fiat vt hic de hoc extra de reſcripē.c.cum dilecta.⁊ ff.e.l.diligēter.M.

r **Ulianus.** ¶ Ubi vere abeſt vel quaſi fideiuſſor agit mandati.hoc dicit ibi fideiuſſori inuito nunc fideiuſſerat apud eam alterius credulitatem vxor crederit. ¶ Si is qui fideiuſſor per ſuam ſolutionē principalē non liberat mandati non agit.hoc dicit.ibi dederit.i.tradiderit.j.de acqui.re.l.traditio.Ibi vſu ceperit ⁊ ſic oſtium acquiſiuit ⁊ ſolutio recōſiliata ē. j.de iure dotium.l.proculus.idem ſi conſumpſerit infra de ſolutio.l.is qui. in principio.

q **Uintus.** ¶ Fideiuſſor per omnes fame ſue audiſ nolēs parcere fame ſue principalis eo inuito audeur.hoc dicit.ibi a reo petiturum quid hodie cum vſure ſint indebite dic vt extra de fideiuſſo.c.ij.de foro compe.c.ſi.libro.vi.⁊ dixi.C.de ſum ma tri.l.i.ibi notie.i.damno ſeu delicto. ¶ Nota ꝙ quis teneſ parcere fame ſue.vt hic dicitur.nam crudelis eſt qui eam negligit xij.q.i.noli.⁊ vide in alphabeto dictione fama.⁊ no.glo.vltimam que eſt notabilis ꝓ emptoribus ad materiam euictōis.Et ꝓ hoc.j.de ac.emp.l.ex empto.§.idem ait emptorem.⁊ quod ibi no.alias eſt.l.emptorem.⁊ inducitur hec lex.⁊ per Bnd. ꝙ ſi fideiuſſor predicit creditori ꝙ eum non reciperet.⁊ ꝙ ſi reciperet eum nolebat teneri.ſi poſtea fideiuſſit nihilominus teneaſ. quia per cōtrarium actum recedit a ꝓteſtatione extra de conſtit.c.cum.M. ferrarienſis.ff.de condi.inde.l.quod quis ſciendum. In contrarium facit tex.⁊ glo.j.de ac.here.l.qui in aliena.§.celſus.vbi de hoc ⁊ dixi.C.de rei ven.l.ſi fundum.

Cum mandauero. ¶ Qui mandat ad ꝓpriaꝫ ſol. vtilitatem tenetur mādati.ſi ad ſolam mādarij non ꝙ potius videſ conſulere ꝙ̄ꝫ mādare. hoc dicit. ibi pecuniam tuam. Ibi conſiſtere obligatorium. hinc inde.

r **Eruum titii.** ¶ Error in dominio impedit tranſlationem ⁊ vendens ex officio voluntario de euictōe tenetur ⁊ error in cauſa domini non impedit dominij tranſlationē. hoc dicit.diuide in duas partes ſm̄ Ra.ſecūda ibi.vel contra.in prima dominus vendidit de mandato non domini.in ſecūda cōtra. Uel diuide in quinqꝫ ſm̄ Jaco.bu.primo thema vbi erratum fuit in dominio vſqꝫ ibi vel contra. ibi thema vbi fuit error in cā domini vſqꝫ ibi de iure. Ibi formātur due queſtiones ex premiſſis cōſtāte tamen vſqꝫ ⁊ puto. ibi ponitur reſponſio prime qōnis vſqꝫ ibi contra mandator.ibi poniſ reſponſio ſecūde queſtionis vſque in fi.ibi mandato meo ſpeciali.⁊ hoc tollit contrarium lꝫ glo.aliter dicat.ibi ego non domino.ibi de iure euictōis.i. an titius ipm ſeruum de iure euincere poſſit quē mandato meo vendidit. ibi ⁊ mandato.i.actione mandati directa ⁊ contraria an competat.ibi iccirco mādati directa.ibi ſed contra mandati.cōtraria.ibi ſi fuerit ⁊ emptor aget contra venditorem de euictione ne careat ſeruo ⁊ eius precio.ibi contra mandator reſpicit partem an poſſit euincere.vel ſi euincitur contra auctorem ſeruum de euictione agere.⁊ no.ꝙ in ſecūdo themate de euictione mandati non queritur quia rem ſuam perdidit.⁊ ideo mandati non teneſ ne duplex damnū habeat. ¶ Sed an qui mandauit ex empto contra ſuum venditorem agat. Reſpondeo ſic quaſi res euicta eam eam habere nō poſſit nec precium.⁊ in ſequenti caſu dicitur cōtra.ff.mandatarius fuit dominus.hic autem mandator.ſed alio iure rem ſuam eſſe tradidit ꝙ eſſet. Ja.de are. ¶ Ad euidentiam dic ꝙ tribus modis contingit error in dominio. Primo ꝙ id quod eſt meū puto eſſe eius cui trado.tunc non transfero dominium.ff. de condi. cā da.l.ij.§.ſubtilius. ¶ Aliquādo id quod eſt meum puto alterius a quo habeo poteſtatē alienādi.⁊ talis error non impedit dominij tranſlationem.vt.j.de contrahen.emp.l.⁊ ſi conſenſum.⁊ ff. de acquir.re.do.l.ſi ꝓcurator.aliquando eſt error in cauſa tranſlationis dominij.vt quia puto me ex aliqua cauſa tenere cum non tenear.⁊ talis error non impedit dominij tranſlationem vt per totum ti.de condi.indebi.aut error eſt in cauſa dominij de nouo inducendi.ꝙ volo ex vna cauſa transferre ⁊ tu ex alia recipis.⁊ tūc aut non eram ex alia tranſlaturus ⁊ non tranſferſ dominium.alias ſic vt.ff.ſi certum peta.l.ſi ego.quod dic vt ibi dixi.aliquando erraſ in cā dominij iam queſiti.quia puto me dominum ex vna cauſa ſum ex alia.⁊ talis error nō impedit dominij tranſlationem vt hic in ſecūdo caſu. ¶ Oppo.ꝙ ꝓcurator de euictione nō teneatur.vt.C.de admini.tuto.l.cum quedā.So. ibi loquitur in tutore neceſſario hic in ꝓcuratore voluntario.⁊ de hoc dixi.ff. de ꝓcuratoribus.l.ꝓcurator.qui ꝓ euictione. ¶ Item oppo.ꝙ ꝓcurator admittatur ad vendicandum cum errauerit in dominio vt infra de acquir.re.do.l.ꝓcurator.⁊.d.l.⁊ ſi conſenſum.j. de ꝯtra. emp. So.fateor ꝙ in primo caſu huius.l.non tranſferſ dominiū.

tamē quia ꝓcurator de euictione tenetur cum gerat officium vo luntarium repellitur a vendicando vt hic. ¶ Item oppo. quod er ror in domini translationē impediat. So. vt dixi in euidentiali⸗ bus. r. ſ. ſi certum pe. l. cum fundus. §. ſeruum. & vide quod dixi ſu pra. de offi. ꝓcura. ceſaris. l. prima. ver. quarto queritur. & in diſtin ctione quam ibi poſui. ¶ In glo. imo videtur ibi verior eſt ita dic ꝙ hic habuit mandatum ſpeciale de hoc ſeruo vendēdo. ibi ge⸗ nerale in quo contra ꝙ vēdat rem ſuā vt ibi per Di.

ſ **Is qui negocia.** ¶ Non expecta tur ratihabitio. vbi precedit mandatū nec in negocio quod eſt me um ipſo geſtu. quia cogor habere ratum hoc dicit. Ibi ſoluat de ſua ꝓpria pecunia. ibi actionem non ob. de ſolu. l. is qui in principio vt ibi colligitur. ¶ Siue ꝙ abeſt vel abeſſe po⸗ teſt fideiuſſori recuperat a ꝓincipalibus. hoc dicit. ibi impedit mo ra rei non fideiuſſoris. vt. j. de verbo. ob. l. mora. in prin. ibi flagi⸗ tio. i. delicto vel pena.

f **Ideiuſſor quamuis.** ¶ Per errorem iu⸗ ris vel facti minus ꝓbabilem. vt quia in facto pro⸗ prio. & hoc tollit omnia cōtraria. Ral. Uel dic ſm Ja. bu. aut tractamus de repetitiōe ab eo cui eſt ſolutum. tunc quo cūqʒ errore ſolutum nō repetit̄ cum ſit temporalis exceptio. ſ. de cōdi. inde. l. quod in diem. quod intelligit Mar. ſili. niſi quo ad in ter uſurium medij temporis vt ibi dixi. ſed hoc nō eſt in vſu. Si autem querit̄ de repetitiōe fienda ab eo ꝓ quo ſoluit. tunc aut er⸗ rauit in facto quia neſciebat dilationem datam reo tunc ſtatim repetit. Si autem errauit in iure vel fuit ſciens non agit ante diem vt hic. ſ. e. l. ſi tibi mandauero in prin. nō ob. §. nō male allegatus in fi. glo. ꝙ ibi inefficaciter erat obligat⁹ hic efficacit̄ ſʒ haberet ex ceptionē vt. ſ. e. l. qui mādatum. & hoc no. & dixi. C. de iur. & fac. igno. l. nā quis.

f **Ideiuſſorem.** ¶ In quātitatib⁹ & eiſdē cohe. intelligimus ꝙ ē mi⸗ nus hoc dicit ibi ſpopondit in genere adiecta quā⸗ titate & ſic nō ob. j. de ver. ob. l. ita ſtipulatus in prin. Ibi exiſtimo nō ob. ſi cer. pe. l. cū qd vt ibi dixi & vide. ſ. de tranſa. l. cū hi. §. ſi quis. & qō no. plene p Di. de reg. iu. c. in obſcuris. lib. vi. l. legato generali. & ſ. fa. her. l. heredes. §. ſi incerto. & extra de ge ſta. c. iudicātē. & p Bʒ. in ſū. de edi. edic. §. idē. & in ceteris. & cui⁹ ſit obligatio in legatis dic vt in ſūma de le. §. ad noticiā. & de le. ij. l. vnū ex familia. §. rogo. & de le. i. l. qui duos. & circa fi. ita in glo. i. ibi ſi quid vēditor in fi. ſm ꝙ ibi minimū ꝓprie accipitur in fi. ſʒ ꝙ ibi min imū impꝛoprie accipit̄. i. nō magnū. Tho.

q **Ui fidem.** ¶ Pandēcia hʒ ꝓ ꝯſenſu vbi de ꝯmodo patiēs tractat̄. h. d. de hoc plene dixi. ſ. de pig. ac. l. gaius. Ibi cōue nire pōt act. māda. i. In gl. ꝙ ſi a iud ibi videt̄ ut mā dati tenearis. ibi in ꝯcordāt ꝯ ſuperiori gl. poſitis. ibi adu'tū me⸗ lius diceret pupillū. Ja. de are. dic ita alia rōe ꝙ curator ex neceſſi tate adminiſtrat Tho. in fi. dic vt no. ſ. de neg. ge. l. i. In gl. act. mādati. ibi intuitu fecit. ſʒ & ſuperiori cāu intuitu alterius fideiuſſit in fi. Cōtrarium ibi no. & ideo dic vt ibi ꝙ verū ē ſi negociū quo quo mō ꝑtinuit ad mādantē ſaltem cura & ſolicitudine. vt ꝙ de hoc mādatū ſuſceperat. alias vera eſſet prima opinio. vt. ſ. de ne go. ge. l. pupilli. §. ſed ſi ego. & §. quid ergo. Ja. bu.

c **Um ſeruus.** Si ſeruus mādat ſe emē⸗ dū nullū ē mādatū ſʒ recō ualeſcit ēptiōe ſecuta & claudicat ꝯtus ꝙ ſubeſt ma⸗ ſſa cū claudicādi. h. d. vſqʒ ad. §. ſi liber hō. Et diui dit in duas partes. pꝛimo querit̄ de iure mādati quādo ſtatum eſt in finibus eius nec ē ad emptionē ꝓceſſuʒ vſqʒ ibi ꝙ ſi in hoc. ibi fuit ad vēditōʒ ꝓceſſuʒ & diuidit̄ in tres ꝑtes. pꝛimo loquit̄ de act. mādati dādi dño ꝯ emptorē vſqʒ ibi ꝙ ſi de ſuis. ibi querit ō liberatōe emptoris ſuā pecuniā nō peculiarē vſqʒ ibi queri ſolet. ibi de act. mādati de peculio dāda ēptori ꝯ dñm ſi al. qd ex mādato ei abeſſet vſq; ad. §. ſi liber hō. ibi emendō. manumit. vel nō. ibi nul lū mandatum eſt re integra. ſʒ emptiōe ſecuta recōualeſcit vt ſeqt̄ ſʒ veritatem ibi ꝙ ſi in hoc ſubaudi euā quaſi dicat nō tantū mā dauit vt emeret̄. ſʒ et vt manumitteret̄ & ſubſecuta emptione non

manumiſſit emptor. ibi ſequat̄ domin⁹ de pecunia emptoris. ibi vt venditor actōe ex vēdito. ibi filium huc ſeruum eſſe huius domi⸗ ni vēditoris. ibi hēdam nō ſemper vt dixi. ſ. ad exhiben. l. ſi liber. & vide qō no. ſ. de pactis. l. fideiuſſ. in vltima glo. ibi qñ ſi de ſuis nū mis & non de ſubminiſtratis p ſeruū. ibi agere poſſit ꝯ dominum actōe mandati ꝯtra vt. ſ. e. l. ſi ſeruus. vt reſtituat preciū p empto⸗ rem ſolutum de ſuo. ibi ꝓtorem qui induxit actionem de peculio ex ꝯtibus ſeruor. ſ. de peculio. l. i. ibi a quibus alias quādo expo ne p qua. ¶ Op. ꝙ mandatū ſit obligatoriū vt. ſ. e. l. i. Sol. hic ſpāle q2 eſt pſona in qua cōſiſtat in perſona ſerui non fuit conſide res eum liberū quia tunc vr̄ mandare liberum emi qō non valʒ. vt j. de ꝯhen. emp. l. & liberi. de li. cā. l. ordinata. & quibus ad libert̄. ꝓ⸗ cla. non lʒ. l. lucius. ¶ Item de ſeipſo emendo mandaret. Itē nec eo reſpectu quo eſt ſeruus tenet mandatū cum pro nullo reputet̄. j. de reg. iur. l. qō attinet. nec etiaʒ ſi cōſideres eum de iur. gen. quo ē aliquis & obligat̄ vt. l. ſi id qō. ſ. de cōdi. inde. quia ſeipſum videt̄ emere quod non pōt. nec cōſiſtit etiam in perſona domini quia ſic videret̄ mandaſſe vt res ſuas ſibi emeret̄ quod eſſe non pōt. j. ō ꝯhen. emp. l. ſue rei. & quia idē eēt emptor & venditor ꝙ eē nō dʒ. j. de re ꝑmu. l. i. ¶ Itēʒ ꝯ hoc op. ꝙ cōſiſtat ex perſona domini ē de emendo rem ſuam vt. ſ. e. l. ſi mandato. §. ſi is cuius. So. ſi mā daret vt emeret hoc tʒ mandatū. ſed ſi mandaret ꝙ ſuo nomine non teneret vt hic. ¶ Item ut. §. ſi is cuius non erāt ſua bona q2 erant publicata. ¶ Item op. ꝙ etiam ſi teneret mandatū; & ſeque retur emptio non deberet agi mandati imo ex nouo ꝯtu emptio⸗ nis vt. ſ. e. l. idemqʒ. §. ſi qs tcio. So. ibi erat cōſumatū omne quod in mandato ꝯtineat̄ ſʒ hic ſupereſt aliquid de mandato in quo ve nit vt ꝑſtet̄ omnia naturalia ꝯtus emptionis. ¶ Item op. ad ſcdām ꝑtem ꝙ vitius ꝯtus non faciat cōualeſcere alium. ꝙ de ſeparatis non infert̄ de vno ad alium vt. C. de do. inter vi. & vxo. l. ſi maritus. & j. de acquir. poſſ. l. naturaliter. §. nihil. Cum igit̄ cō⸗ tractus mandati ſit ſeparatus ab emptiōe non dʒ validari ab ipſa. So. vt glo. ꝙ hoc non eſt mirum & que ſit rō. j. dicem. ¶ Item op. ꝙ dato ꝙ non interueniſſet pactum de manumittēdo tamen ageret̄ vt manumitteret̄ vt. j. de man. l. iij. §. ſi inaūt. So. illa ſʒ ſtatʒ q2 & ibi actum fuit. vt. e. l. §. ſi abignoto. ¶ Item op. ꝙ dominus non agat vt manumittat̄ ſed vt ſibi reddat̄ vt. C. ſi ſeruus extero. l. i. ſed hʒ electionē vel agendi ad ſeruum. & tunc non petit precium vt ibi. vel agēdi vt manumittat̄ & tunc precium cōſequat̄ vnde cō clude aut non ē ſequuta emptio eſt ſequuta pꝛimo caſu mandatū nullum eſt nec ex eo pōt agi vt hac. l. in prin. Scdo caſu ab initio ē in electione venditoris petat precium vel ſeruum actione māda ti. ʒ Pla. in hoc cōtra vtrūqʒ enim petere non pōt vt. d. l. ſi ſa. C. ſi ſeruus extero. vbi etiam de hoc no. & plene dixi. Si aūt precium eligat aut mādauit ſeruus de ſe emendo & manumittēdo. & tunc agit domin⁹ ꝯ emptorē vt manumittat̄. Si rōe affectionis eius in⸗ tereſt vt hac. l. Preterea & ſeruus agere pōt vt manumittat̄ vt dicta. l. iij. §. ſiue aūt de manumiſſiōibus. ſed ſi non mādauit de ſe manumittēdo. aut ſuis nūmis emptus eſt p cognitionib⁹ oculis ſuos dicimus. hoc caſu pōt ſeruus agere ꝯ emptorem vt manu⸗ mittat̄ ex ꝯſtōne duorum fratrū. vt. ſ. de iudi. l. qui ſe. ¶ Itēʒ op. ꝙ tex. ſibi ꝯtradicat quia in pꝛima parte dicit mādatum nullum in ſcdo dicit ex eo agi. So. antequā fiat venditio nullum eſt vt i pri. ſed ſi ſequat̄ venditio & traditio recōualeſcit & ex eo agit̄ vt in ſe⸗ cunda parte. ¶ Item op. ꝙ ꝓpter affectionē non dat̄ actio vt. l. fal. l. precia. So. dicit quidam ꝙ hic agitur ō fauore tu dic ꝙ aut queritur de affectione que habet̄ in ſe cōmodum pecuniarium & tunc agitur vt detur actio vt augeat̄ cōdemnatio vt. ſ. de in litem iur. l. videamus. & de hoc dixi. e. ti. l. i. aut querit̄ de affectione que non hʒ cōmodū pecuniariū. & tunc aut querit̄ an faciat dari actio⸗ nem que alias non daret̄ dic ꝙ ſic vt hic. & ſ. de mio. l. ſi in ēptiōe. Et. C. ſi ſeruus extero. l. vnica. aut querit̄ an augeat cōdemnatio & dic ꝙ non vt. d. l. precia. & ſ. ad. l. acquil. l. ſi ſeruū. de hoc aliter dicit Ja. de bel. ſed eſt eiuſdem effectus. & de hoc dixi. l. qō vi aut clam. l. cum peti. §. l. in fi. & eſt in fran patroni. l. i. §. ſi quis in fran. & vide. ſ. de ſeruo corrupto. l. vt tantum. §. i. & de ſeruis expor. l. ſer uus. ca. l. vel ſo. ad. l. precia. vt no. j. de re. iur. l. iur ciuili. ¶ Ad. l. ſi ſeruus. ad. l. aquil. dic ꝙ ibi in tanto hic in toto. ¶ Ad. l. ſi. de op. ſer. dic vt ibi no. ¶ Item op. ꝙ ſolutio minoris peculiarū li⸗ beret emptorem vt. ſ. depoſiti. l. i. §. eleganter. So. ibi domin⁹ rece

pit ſcienter hic ignoranter. ¶ Item oppo. ꝙ agat ꝯ dominū de peculio ex ꝯtu ſerui vt. ff. de peculio. l. ſi quis ſeruū. §. etiam. So. hic ſpeciale. ¶ Item op. ꝙ ꝯtractus non debeat claudicare vt. ff. e. l. preterea. ſo. hic eſt iuſta cā claudicandi quia deficit perſona in qua mādatum cōſiſtat vt dixi in primo ꝯtrario. ¶ Expeditis cōtrarijs quero quare recōualeſcit mandatum reſpondeo ex equitate quia ille qui emit mandato ſerui nihil dꝫ retinere penes ſe occaſione mandati vt. ff. e. l. ex mandato. e. l. ſi ꝓcurator. §. ſi liber homo. ⁊ hoc ꝓcedit traditione ſerui ſecuta. ⁊ de hac qōne vide plenius. C. ſi ſeruus extero. l. i. ¶ Sed quid ſi ſolum vēditio ē facta ſed non traditio ſerui. an recōualeſcat mandatum quidaꝫ ꝙ ſic ꝙ ſaltem hꝫ actionem ex empto cōtra dominū ⁊ nihil debet ex mandato penes eum remanere. ¶ Ultramōtani cōtradicentes ꝙ nūquam habet act. ex empto vel non diceret claudicare cōtractus ⁊ ibi recōualeſcit ſolum facta traditōe ſerui. ⁊ ratio recōualeſcētie ē duplex ſcilꝫ ignorantia domini. ⁊ malicia ſerui facit recōualeſcere mandatū vt quia dominus habuit animū nūquam rehabendi ſeruum. ideo agit ex empto ad preciuꝫ ſed quia ſeruus ſui malitia nō debet ſe poſſe domino ſubtrahere. ideo domino recōualeſcit mādati actio vt dominus per actionem mandati poſſit ſeruum recuperare. ¶ Item quero quare claudicat cōtractus. reſpondeo quai ratione recōualeſcētie ſe habēt tm̄ ex parte domini ⁊ determinata ratio determinatū ꝓducit effectum vt. ff. de iureiurā. l. admonendi. Sed ita eſt ꝙ nulla malitia fit ementi quia ſciens fuit ⁊ nullum dolum patif. ff. de act. empti. l. i. ergo recōualeſcit ſoluꝫ ex parte domini non ex parte emptoris. Ja. b. ¶ Ultra predicta vide qd̄ no. ⁊ dixi. dicta. l. vnica. C. ſi ſeruus extero. ¶ Item quere an valeat emptio ⁊ venditio. videtur ꝙ ſic. quia dat efficaciā mandati precedenti quia erat iuſtē ergo valet. ar. ff. de acquir. re. do. l. traditioni. ¶ In cōtrarium quia idem eſſet emptor ⁊ venditor. dic ꝙ valet ex pte domini vendentis non ex parte ementis ꝙ dominus noluit ſibi obligare emptorem ad precium vt. ff. e. l. ſed ſi ſeruus. ergo e. ſed ex parte emptoris nō valet quia nec agere pōt ꝯtra dominū vt. ff. tradat ſeruum quia ſi de facto tradidiſſꝫ hēret actionem mandati ꝯ emptorem vt ſibi traderet. ergo multo magis excep. ff. de ſuper ſi. l. i. §. quod ait. ¶ Sꝫ quare nō cōualeſcat ex pte emptoris. Reſpōdeo ꝙ ꝓ hoc domin⁹ re ⁊ ꝓcio careret. nam ſi ꝯualeſceret haberet emptor actionē de peculio ꝯ dominū qd̄ eſt verum vbi nūmis ſerui fuit emptoris. ſecus ſi nūmi emptoris ꝙ tunc cōualeſcit ex pte vtriuſqꝫ ſi domin⁹ agat ex vendito ꝙ tūc ceſſat cā. ¶ Item forte fuit manumiſſus ſeruus ⁊ ſic careret emptor re ⁊ precio ꝙ eſſe non debet. ff. de act. ēp. l. emptor. ¶ Sꝫ que actio competit domino. Reſpondeo diuerſa. l. ex vendito ad ꝓcium vt dicta. l. vnica. C. ſi ſeruus extero. Item mandati vt manumittat vt dicta. l. ſed nūquid domin⁹ mandati ad ſeruum retradendum. Pla. ꝙ non ſed agit rei dic ꝙ eſt in emptōe ſua vt. d. l. vnica. ¶ Item nūquid mandati ꝯ emptoreꝫ vt manumittat gl. ꝙ non vbi ſua interſit rōne affectiōis ꝑ ſtam iſtam. alij qd̄ hoc dicit ad maiorem euidētiam. ꝓ hoc. ff. de ſeruis expor. l. ſi titius. ⁊ ff. e. l. ideoqꝫ. §. ſi tibi mandauero. ¶ Sed an ſe comparantur ex vendito ad precium ⁊ mandati ad retradendum. Reſpondeo nō quia ſunt cōtrarie vt dicta. l. vnica. ¶ Sed an ex vēdito ad ꝓciū ⁊ mandati ad manumittēdum ſe ꝯpatiuntur. glo. dicit ꝙ ſic dicta. l. vnica. quod non tenet Jac. de ra. quia duplici damno, afficeretur emptor quia careret precio ⁊ re. ¶ Sed nūquid ſeruus poteſt agere cōtra emptorem vt manumittaf. reſpondeo non. niſi ſoluiſſet emptori pecuniam ⁊ talem qua emptor ſoluendo poſſet ſe liberare ab act. ex vendito. vt. ff. de iudi. l. vit. ⁊ ff. de ma. l. iiij. dicit tamen Azo. ꝙ agit ex cōſtitutione miſſa ad vrbium. vt. ff. de iudi. l. qui ſe. ⁊ dicta. l. iiij. de ma. glo. videtur ſentire ꝙ hoc caſu ſeruus poſſit eſſe in iudicio pro libertate conſequenda. C. an ſeruus ex ſuo facto. l. promiſſe. Jaco. de ra. tenet ſententia Azo. quid ſi ſimpliciter emi ſe mandauit nunquid intelligitur pro ſuis nūmis dic ꝙ ſic vt dicta. l. qui ſe. de iudi. ⁊ de ma. l. iiij. ¶ Sed quid ſi mandat ſe tantum emi ⁊ non dixit ꝙ manumittatur nunquid tūc agere potuit vt manumittatur. Jo. ꝙ ſic vt dicta. l. iiij. alias. iij. §. finali de manumiſſo. Azo. cōtra ꝑ eādem. l. §. ſi ab ignoto. ⁊ dicta. l. qui ſe. de iudi. ⁊ in. §. ſiue aūt. fuit coactus de manumittendo. ¶ Alij dicunt aut dominus mandauit ⁊ tunc agere nō poſſit aut ipſe ſeruus. ⁊ tunc ſic ꝙ iniquum eſſet ꝙ nūquam ad libertatem ꝓducatur ⁊ ſm Azo. aget ex dicta conſtitutiōe vt manumittaf vt. ff. l. qui ſe de iudi. ⁊ ſi emptor luitaret ex ipſa conſtitutiōe ꝓduceretur ad libertatem. vt dicta. l. iiij. de ma. ſed pone ꝙ dominus petat ſeruum ſibi retradi. ⁊ ipſe ſeruus petat ſe manumitti quis ꝓferet videtur ꝙ ſeruus fauore libertatis infra de regu. iuris. l. libertas. Jaco. de ra. ſꝫ ꝙ dominus ꝙ eius petitio iuſtior eſt. ff. depoſi. l. bona fides. ¶ Quid ſi ſeruus mandat emi vnam aliam rem domini ſui. nūquid valeat mandatum dic ꝙ non. ⁊ idem eſt de alia re ſicut de ſeipſo quia nullum ē mandatum. eſt tamē differētia quia quando de ſe mandat nulla competat actio nec oritur aliqua obligatio ciuilis vel naturalis cum mandatum ſit nullum. ſed vbi mandat de alia re oritur obligatio naturalis non ciuilis. quia ſeruus tamū naturaliter obligatur. ff. de libe. cā. l. ordinata. ⁊ l. lucius ¶ Quid ſi ſeipſum vendidit glo. ꝙ non valet ⁊ nō tenef dominus aliquo. Sed nihil agat Ja. de are. Inducit rōnem quia dominus nō tenetur de peculio quādo ſe emi. ⁊ emptus eſt quia per hoc poſſet dominus carere re ⁊ precio. ſed hoc nō eſt quando ſe vendit ꝙ ſi re, careat habeat precium ⁊ ſic ceſſat iniquitas que impediebat ꝯualeſcere mandatum. nec hoc caſu ſe aufert domino. ꝙ dominus nō tenetur tradere ſeruum ſed tenef de peculio ad intereſſe emptoris. ⁊ ſic ſeruus in hoc diminuit peculium cōtrahendo quod poteſt vt ſupra de peculio. l. ſi quis ſeruum. §. etiam. ſed hoc eſt cōtra. l. iſtā ꝙ eodē modo pōt dominus ſe liberare ab actione mādati preſtando intereſſe ⁊ id ipſe Ja. illum. §. etiā in. l. ſi ſeruus intelligit in alijs rebus que in ſe ipſo. ¶ Cōclude ergo cū ſeruus mandat extero ſe emend. aut non eſt ſequuta emptio. aut ſequuta eſt primo caſu mandatum nullum eſt nec ex eo poteſt agi vt in principio huius. l. Secūdo caſu ab initio eſt in electiōe venditoris petat precium aut ſeruum retradi actione mādati lꝫ Pla. in hoc contra. ſed vtrūqꝫ petere non poſſit vt dicta. l. vnica. C. ſi ſeruus extero. Si autem precium eligat aut mādauit ſeruus de ſe emēdo ⁊ manumittēdo. ⁊ tunc agit venditor vt manumittaf ſi ratione affectionis eius intereſt ſm glo. vel ſm alios ē ſi non interſit. ¶ Item ſeruus agere poteſt vt manumittaf. vt dicta. l. iiij. §. ſiue autē. de ma. Si non mandauit de ſe manumittēdo ſed ſoluꝫ de ſe emēdo tunc aut ſuis nūmis emptus eſt. quod dicimus cōtinētibus oculis. ⁊ poteſt perſiſtere in iudicio aduerſus emptorē. vt manumittat ex ꝯſtitutione duorum fratrum ſm Azo. alias non vt dicta. l. qui ſe. ff. de iudi. in glo. vt vel extraneus. ibi de peculio ad vendēdum. ibi ex hoc mandato ſecūdo de manumittēdo. vt emat ⁊ manumittat. ibi de manumittēdo ex primo mādato quaſi mādatum de manumittēdo ſit ſuperuacuū. ibi item ꝙ dicit reddit ad prin. glo. ibi validum efficitur vt ex eo agatur in ſi. Sed nō videtur ꝙ ſeruus agere poſſit niſi quādo ſuis nūmis mādaſſꝫ emi ⁊ manumitti vt dicta. l. iij. alias. iiij. §. ſi ab ignoto. ſed vnde quid dominus agit vt manumittatur reddet precium emptori quod de ſuo ſoluit. Reſpondeo aut fuit pactum ꝙ manumitteret gratis. tunc nihil reddet. vt. ff. e. l. ſi vero. §. ſi vero fuit actum tunc nō manumittit niſi reddito ſibi precio arg. dicti. §. ſi ab ignoto. ⁊ ꝙ eſſe iniquum duplici damno affici. Ja. de are. in glo. a ſeruo. ibi ⁊ hoc mandatum. ſ. de ſe manumittēdo. ibi ſicut ⁊ pactum dotis dāde. ibi ꝓfatione. ſ. ante nuptias. ſ. conualeſcit nuptijs ſecutis vt tūc peti poſſit in ſi. ſi precium nūdum habuerit vt ibi dicif. non tamē poteſt conueniri ne recipiat vt. ff. e. l. ſi ſeruus. in glo. vt manumittaf etiam ſi de manumittendo nihil fuit dictum Tho. ¶ Si liber homo nihil dꝫ ex mandato remanere apud ꝓcura. hoc dicit. ibi agi poſſe per emptorē ad reddendum preciū quod de ſuo ſoluit. ibi ꝓſtenf ab ipſo agente. ibi finge reſpōdet comparationi. ⁊ tamē ſi emptor manumiſſerit ſuo facto perdit ſeruum ⁊ ſic de euictione nō poteſt agere vt. ff. de euic. l. ſi ſeruum eius nomine. Jaco. de are. Alij dicunt ꝙ etiā ſi manumiſſit de facto agit de euictione. quia manumiſſio de iure non valuit. tu dic ſm Jaco. bu. aut querif de vera euictione que eſt quādo ipſe ad libertatem ꝓclamat ⁊ liber ꝓnūciatur. ⁊ tūc datur actio ex empto ⁊ ex ſtipulatōe quam cedit liber conuentus actione mandati. aut de ficta euictione que eſt quādo de facto manumittitur ⁊ tunc non habet locum actio ex ſtipulatione ſed ex empto. Ja. bu.

p Rocurator. ¶ Ibi non reddit domino non obſt. ff. de acquiren-

re.do.l.p₃p.alias incipit.ſi paſtori.vt ibi notatur.

q **Ai mutuam.** ¶ Expreſſio eorũ que tacite inſunt nihil operaẽ hoc dicit.ibi vti.i.vr ꝛ ſi.i.quãuis.ibi reddire poterit ad reſiduum debiti quod ſibi deeſt.ꝛ de iure cõmuni vt ſequiẽ.ibi inſeruiẽ ab homine.ibi non ledũt nec eius promiſſionem tollunt quaſi dica nihil operatur iſtud pactum in ſcriptis cum idem eſſet de iure cõmuni.ſed hoc fit ad maiorem cautelam.Gui.de ſuza. ¶ In glo.vnde dixi in fi.Sed aut ꝯuentio eſt ſm ius cõmune ꝛ nihil operaẽ vt.ſ.locati.l.quero.§.inter locatorem ꝛ hic.ꝛ.C.de fideiuſſo.l.non recte.aut conuentio non eſt ſm ius cõmune ꝛ tunc poteſt iuri cõmuni detrahere.ꝛ ſic loquitur.l.ſi cum dotem.vbi₃ de hoc.ꝛ ad.l.inter.de pac.do.dic ꝙ ibi pactum apponebaẽ gratia tollende dubitationis ſed cauſa limitande ſtipulatõis in perſonam filie contrahẽde.ꝛ ita no.Di.ſ.de regulis iur.l.que dubitationis.vel dic prouiſio repetit de iure cõmuni.ibi de iure ſpeciali vt notaui ꝛ dixi.C.de pactis conuen.l.fi.ꝛ de iure emphi.l.ij.ꝛ vide quod dixi etiam.ſ.ſi certum peta.l.cum quid.vel dic a vtrunq₃ contrarium ſm Jaco.de bel.aut ꝓuiſio legis eſt cõmunis ꝛ ordinaria aut ſpãlis ꝛ extraordinaria primo caſu.aut.l.ꝓuidet tantum contrahẽti.ꝛ tunc ſiue paciſcar eo ꝯtractu quo ꝛ legis ꝓuiſio ſe h₃.ſiue ſimpliciter in caſu vno non tollitur ꝓuiſio.l.vt hic ꝯcor.ꝛ.ſ.de pactis.l.non poſſibile.ꝛ de re iudi.l.iiij.§.ſi ex conuentõe.aut lex ꝓuidet alteri ꝛ non cõtrahenti ſicut eſt cum extraneus dat dotem.tunc ſi ꝓuidet contrahẽs in caſu vno videẽ renũciare iuri ſuo in caſu omiſſo.vt dicta.l.ſi cum dotem.ꝛ dicto.§.cum inter.ꝛ.C.de rei vxo.act.§.credit.Secũdo caſu principali tollitur ꝓuiſio legis ꝑ ꝓuiſionem ſpecialem vt dicta.l.fi.C.de pactis ꝯuen.ꝛ de precario.ꝛ habet.§.cum quis.Et hec vera quãdo diſpoſitio non conſiſtit in mera voluntate diſponentis.Nam tunc qui ꝓuidet ſibi in vno caſu videtur etiam ꝓuidere in alio caſu omiſſo tendente ad eundem effectum cum agiẽ de fauore vt.C.de poſthu.here.inſti.l.fi.vbi de hoc.ꝛ de hoc dixi etiam.ſ.ad nũciaũ.l.i.in fi.

Fideiuſſor. ¶ Hec ſunt paria fideiuſſorẽ ſoluiſſe vel obtuliſſe ꝛ depoſuiſſe vt agat mandati.h.dicit.Ibi ꝓpter eius.l.creditor.ibi etatem.i.minorẽ.ꝛ ſubaudi maxime.nam idem ſi eſſet maior ꝛ oblatam non reciperet.vt.C.de vſuris.l.acceptam.vbi de hoc plene notaui ꝛ dixi.Ibi poteſt contra principalem.nõ ideo inſtauratio mandati non tollit primã obligationem ex mãdato acta ſed eam in ſecũdam deducit.hoc dicit.Ibi explorari oportet a ꝓcuratore.ꝛ concor.ſ.de ſuſpec.tuto.l.ij.§.queri poteſt.ibi transferre.ꝛ non fecit.ibi priorem litem.i.de tẽpore prioris adminiſtrationis.ꝛ vide quod tangitur ꝑ Arch.xiij.q.ij.c.illud.alias ſi illud.in prin.ibi ſuſcipiet non ob.ſ.de adulte.l.ſi vxor.§.fi.vt ibi colligitur. ¶ Si queras an ex iteratione mandati cõtrahatur nouum mandatum dic ꝙ aut dominus primo reuerſus aſſumpſit adminiſtrationem rerum ſuarum.Et tunc videtur procurator reuocare.vt ſupra de procuratoribus.l.ſiquis cum ꝓcur.§.fi.nam paria ſunt transferre de ꝓcurato.in ꝓcur.et de ꝓcurato.in dominum.vt.ſ.de ꝓcurato.l.in cauſe.§.fi.ꝛ ꝓ hoc bene facit.ſ.de minoribus.ꝛ ra.diſtra.l.ſi poſt pubertatem.ꝛ de fideiuſ.l.ſi ſtipulatus.§.primo.ꝛ extra de ꝓcurato.c.ſi quem ſub ea forma lib.vi.cum ibi notatis per omnes.ꝛ ideo ſi iterum mandet videtur inſtaurare mandatũ.Si vero dominus nõ reaſſumpſit adminiſtrationem rerum ſuarũ.tũc l₃ dominus abſuturus mandet vẽ renouare idẽ mãdatũ in dubio dic ꝙ aut cã finalis mandati fuit abſentia dñi.ꝛ tũc dño reuerſo ceſſat cã mãdati ꝛ finiẽ mandatũ.ꝛ ſi iterũ mãdet eſt nouũ mãd.itẽ₃ cũ primũ ſit extinctum argu.ſ.de excu.tuto.l.nõ ſolũ.in prin.ꝛ de dona.cã mor.l.i.§.i.ꝛ.ij.Nec ob.l.cũ aliq.C.de cura.furio.quia ibi cauſa non fuit extincta.ſed ceſſauit.nã furor nõ ceſſauit ꝙ ſi ceſſaſſet oporteret de nouo curatorem cõſtitui.l₃ furor nõ fuit extinctus totaliẽ.ſ₃ furioſus h₃ dilucida interualla ꝛ ex primis reliquijs reaſſumit furorem.ꝛ idõ durat eadẽ cura.Si vero abſentia non fuit cauſa finalis ꝛ dño reuerſo ꝓcu.nihilominus geſſit dño preſente tũc nõ vĩ ꝑ reuerſiõẽ reuocatũ mandatũ.ar.ſ.e.l.ſi remunerandi.§.ſi paſſus.Ja.bu.ꝛ R.ii.ꝛ Ja.de are.arguit ꝙ finiatur mãdatũ.ſ.de tutelis.ꝛ ra.diſtra.l.ſi minor.in princi.inſtitu.de excu.tuto. ¶ Item qui rei publice.ꝛ.ſ.de ſuſpec.tu.l.iij.§.ſi quis abſuturus.vel dic aut fecit eũ ꝓcur.dum eſſet abſens.ꝛ tunc finita abſentia finiẽ mandatum.aut hoc non dixit in ꝓcuratorio ꝛ tunc non.vel breuius dic ſicut vt dicit lra inſtaurauerit.Ja.de are.Sed And.t₃ ꝙ etiã domino tacẽte ꝛ nil dicente quãdo reuerſus eſt mandatum non ſit reuocatũ ꝑ l.tutius.in prin.de admi.tuto.ꝛ quia non videẽ reuocatum ex quo mox receſſit.ſ.de repudijs.l.ij.ꝛ ſicut dicit glo.iſta eſt qõ ſabatina in qõnib⁹ Py.xxx.q.que incipit quidam hieroſolimitanus.ꝛ ſ hoc vide ꝑ Jnn.extra de ꝓcur.c.petitio.ꝛ in ſpeculo de ꝓcur.§.i.circa fi.ver.item excipiẽ ꝙ domin⁹ ꝓceſſit.ꝛ vide ibi in additionib⁹.Joã.an.ꝛ recurre ad dictum.c.ſub ea forma de ꝓcur.li.vi.

Salarium. ¶ Dic vt.ſ.e.l.ſalariũ.ibi extra ordinem.i.ꝑ officiũ iudicis extraordinarium.nec ob.ſ.de varijs cog.l.diuus.vt ibi colligiẽ. ¶ Sumptus.ibi negocio domini cũ mãdato.ibi non potuit ad cõmodum.domini ꝙ ſuccubuit glo.allega.l.iij.§.in hac.ſ.iudi.ſolui.ꝑ ꝯtra quidã habent ꝑ.l.iij.ꝛ eſt ſcdã.§.in hac.

m **Andatum.** ¶ Expirat mandatum morte mandãtis.nec herẽs.ꝓcur.ex vi mãdati põt domino ꝯdictiõ facere.h.d. ¶ Ibi ſubtrahẽdorum quos alienos mandatarius poſſidebat bona fide.ibi vſucaptos ꝛ vſucapi ceptos.nã vſucapione cõpleta petere poſſit emptor a domino.ibi publiciana actiõe que daretur ſibi ꝯ extraneũ in fi.non ob.ſ.de iudi.l.cũ ex cõtractibus ꝙ ibi in iudicio trãſit inſtantia ad heredes.ſecus in ꝯtribus.vt hic.ꝛ vide quod no.C.e.l.mãdatum.ꝛ qõ dixi.ſ.e.l.ſi non remunerandi.§.fi.

r **I precedente.** ¶ Dic vt dixi.ſ.de ꝓcur.l.ſi defunctus.ibi defendas iudicium ſuſcipiendo ꝛ rõ huius princi.ẽ ꝙ vẽ intereſſe quodãmodo defuncti vt defendaẽ vt.ſ.de interroga.act.l.ꝛ ꝙ hec ꝛ inſti.ex qui.cau.ma.non l₃.§.ij.ſi in veritate intereſt heredis vt.ſ.de vſuc.l.heredis.ꝛ in auct.de tutelis.a morẽte preſtito.ꝛ ſic l₃ de rigore iuris iudiciũ ſit nullũ vt.ſ.de iudi.l.de qua re.§.fi.tamen de equitate põt dici aliquod ꝙ factũ nomĩe heredis vẽ ꝙ nomine defunctũ factũ ẽ ꝛ ratũ habetur hẽre põt cũ tale ſit negociũ ꝙ hẽtur facere põt.ſecus ſi tale eẽt negociũ ꝙ per heredes fieri nõ poſſet.ſ.de bonorũ poſſ.l.iij.§.pe.ꝛ cogitur hẽre ratum vtiliter factum.vt.ſ.e.l.ſi ſo.ꝛ.ſ.rẽ ra.ha.l.ſi fine.§.ꝓcur.Ja.de are.In glo.no.mandatum in fi.vel dic ꝙ ibi nuncius hic procuẽ.

Lucius. ¶ Pactum de quota debiti remittẽda factũ a ꝯſentibus nocet abſentibus quãtum ad debitorẽ ꝛ eius heredes nõ nocet habẽti pignus quo ad priuilegiũ in parte vero non remiſſa nõ nocet abſenti vel ꝯſenti ꝛ reclamanti ſecus ſi ꝯſens tacuiſſet.h.d.ibi mãdatorem qui mãdauit creditori vt ſuo ꝑiculo nõ moleſtaret debitorem vſq₃ ad certũ ꝓo vt.ſ.e.l.ſi vero.§.ſi poſt.ibi cõſentiẽte ante hereditatẽ vt dixi.ſ.de pactis.l.tiriſẽ.§.fi.ꝛ.ll ſequẽtibus.ibi ꝯuenitaẽ.ſ.mãdator ad totum debitũ.ibi ꝯſenſiſſet expreſſe vel tacite vt in fi.l.ſm Odo. ¶ Ibi pignus expreſſum ꝛ ꝯuentionale.ibi priuilegiũ reale ꝛ ſic pign⁹ tacitum.ibi creditorem qõ eſt aut preſens cõſenſiſſet vel abſens non haberet priuilegiũ reale.Ibi quibus creditorib⁹ hereditarijs.Ibi ꝓſtaturus eſt beneficio dicti decreti vel pacti.ibi cõueniẽdo hẽdẽ ad dictam partem ꝛ ſic in reſiduo non d₃ cõuenire mandatorem virtute taciti pacti.

r **I mandato eiꝰ.** ¶ Cũ quis adhibetur tãquã ꝓcur.ad ſtipulationem d₃ ea facere ad voluntatẽ dñi.hoc dicit.Ibi mandati iudicis hic reſpondet.

Paulus reſpondit. ¶ Nõ admittiẽ quis vt quilibet ꝛ eſt ſpãle rõne ſuſcepte fidei.ꝛ hoc tollit cõtrarium.ibi obligatũ in ꝯtm ꝑ quo interceſſit ꝛ hoc tollit ſm ꝯtrarium.ibi agendo nõ ob.ſ.de ꝯtrahen.emp.l.fi.vt ibi no.ibi bona fides que eſt vt liberet ꝛ red mat pignus nõ vt emat in glo.idẽ ẽ ibi ꝑ.l.ẽ q₃.ſ.de dolo in gl.no.nõ eẽ in fi.ſo.vt ibi ꝛ dixi.dicta.l.i.C.de dolo.

Paulus reſpondit die. ¶ Dies appoſita ad diem ſolutionẽ nõ extinguit obligõem adueniẽte die vel lapſo. ſed potius cõfir/mat. hoc dicit. ibi poſſit nõ ob. j. de ver. obl. l. cum qui ita. quia hic dies fuit adiecta cauſa differentie ſolutionis. ibi gratia limitande obligationis.

Paulus reſpondit vnum. ¶ Duo mãdatores tenentur inſolidũ etiam ſi nihil agatur ⁊ iure veteri ⁊ nouo habent benefi/cium diuiſionis. ⁊ hoc ꝙ acceſſorie obligantur. Sed vbi principa/liter obligantur nec iure veteri nec nouo obligantur inſolidum niſi ſit actum. ſed habẽt hoc plus iure nouo ꝙ etiam ſi agatur ꝙ teneantur inſolidũ habẽt beneficiũ diuiſionis ꝑ auct. de duobus reis. ⁊ hic ẽ caſus. j. e. l. creditor. §. duobus. ⁊ vide quod ibi dixi. Sed vbi obli/gantur acceſſorie ſemꝑ tenentur inſolidũ ⁊ iure nouo hñt benefi/cium diuiſionis ⁊ etiam iure veteri ex epiſtola diui adriani vt. C. de cõſti. pecu. l. fi. ⁊ in hoc glo. male dicit ⁊ rõ no. inſti. de fideiuſſ. §. ſi plures. ⁊ ex hoc ⁊ dicto. §. ſi duobus. dicũt quidã libellũ ſic poſſe formari ꝯ plures inſolidũ obligatos. peto eos ⁊ quẽlibꝫ ip/ſorum inſolidum ꝯdemnari cõtentus tamẽ vna ſolutione. alias ſi iu/dex in ꝑtibus cõdemnaret vel ſimpliciter videretur eos ꝓ parte cõ/demnare. ⁊ ſi opponas ergo cõdemnatio ꝓdeſſet cõdemnato ꝙ pꝛimo tenebatur inſolidũ nunc ꝓ pte. Reſpondeo imo non ꝙ ad/huc prima actione tenetur inſolidũ. lꝫ ex ſentẽtia teneatur pro parte vel ſimpliciter pluſq; inſolidum. Reſpondeo quia datur ei cõſilium vt parte in qua tenetur ꝙ ſentẽtia ſoluat vel offerat ⁊ cõſignet ⁊ de/ponat. ⁊ tunc habebit excep. rei iudicate. ꝙ tantũ operatur ꝯdẽnato/ria cum ſolutiõe. j. de excep. rei iudi. l. ſi quis totum. §. plane. ⁊ de cõdi. furti. l. ſi ſeruus. §. hone. ⁊ de hoc no. ⁊ dixi. C. ſi plures vnã ſentẽtiã fuerint cõdemnati. l. i. ⁊ ij. ¶ Cõclude ergo ꝙ ſi plures ſunt acceſſorie obligati. iure veteri ⁊ nouo tenentur inſolidũ vt hic ⁊ habent beneficium diuiſionis ex epiſtola diui adriani in iure ve/teri ⁊ nouo vt dicta. l. fi. C. de cõſti. pec. aut ſunt principaliter obli/gati ⁊ tunc aut habent voluntarium officium ⁊ ab homine vt ꝓ/curatores ⁊ videtur eis cõmiſſa adminiſtratio pro parte vt dixi ß. de procura. l. pluribus. ⁊ tenentur ꝓ parte. põt tamen agi vt inſo/lidum agant ⁊ inſolidum teneantur. ⁊ tunc habent beneficium diui/ſionis vt. j. de tutelis ⁊ ra. diſtra. l. i. §. nunc tractemus. ⁊ de admi. tu. l. ſi plures. ¶ In glo. ſi certi in fi. hoc eſt falſum vt. ß. dixi. ⁊ ibi loquitur in principalibus hic in acceſſorijs.

Creditor. Remoto pignore ab eo cui vendidit credi/tor non recõualeſcit actio in priſtinũ debitorẽ niſi euictionis noĩe in creditorẽ fuerit actio inſtituta. hoc dicit. ibi non videri ⁊ ſic poſſe ꝯueniri.

Ille illi. ¶ Dies adiecta ad finiendam obligationẽ illaꝫ finiunt ope excep. hoc dicit. Ibi perpetuam eſſe in deoſito prius contracto in poſtea contrahendo ob exceptionẽ. ⁊ hoc tollit contrarium.

Paulus. ¶ Verbũ idonee adiectũ cautõi facit ꝙ pſte/tur cũ fideiuſſorib' vel pignorib'. h. d. de hoc plene dixi. C. de ver. ſig. l. ſancimus. ¶ De qõibus que in gl. for/mantur ⁊ que fuit additio de eo qui ꝓmiſit facere ſecurum ad ſen/ſum ſapientis an teneatur dare fideiuſſores. ⁊ de eo qui ꝓmiſit fa/cere ſecuritatẽ plenã. vt ꝙ ſic. ar. huius. §. ⁊ j. de reg. iur. l. plus cau/tionis. ⁊ ß. qui ſatiſda. co. l. i. vbi de hoc. ⁊ j. de ver. obl. l. ex ea pte. in prin. In ꝯtrarium facit ꝙ ſecurum facit qui ſtipulatõe ſe obligat. vt. j. de pto. ſtip. l. i. §. cautõales. ver. cõcẽ. in fi. vbi de hoc ⁊ ꝑ Ja. de ar. ⁊ hoc no. extra de pig. c. vl. ⁊ extra de fo. c. odoardus. in fi. ⁊ per Cardi. de dolo ⁊ cõtu. c. actor. li. vi. vt lite nõ cõte. c. quoniã frequenter. §. in alijs. ⁊ facit quod no. ⁊ dixi. j. de here. inſti. l. illa in/ſtitutio. ⁊ qõ dixi. C. de inoffi. teſta. auct. nouiſſima in fi. qõnis do/mini Ri. ibi poſite.

Reditor. ¶ Super eadem re ⁊ eadẽ cau/ſa non debent due inſtantie pen/dere. ſecus ſi ſit diuerſa vt hic. ⁊ l. quotiens. ſupra de peculio que eſt huic contraria ſed ſol. vt ibi no. ius nec enim. Ibi. l. fina. etiam de rigore. vt ſupra depoſiti. l. prima. §. ſi pap. duas. ⁊ infra de fideiuſſo. l. heres a debitore. §. quod ſi ſtipulator. Ibi. §. ſi creditor. ¶ Item argumen. contra. infra. de contra. j. de magiſtra. conuen. l. i. §. ſi inter. ⁊ j. ſi familia furtũ fe. dicatur. l. i. §. fi. ⁊ l. fi. ſed in dicta. l. ß. de peculio. l. quotiens. §. ſi creditor electio vnius alterum liberauit de rigore vt. ß. de peculio l. ſi ex duobus in prin. ⁊ §. i. ⁊ in. l. i. §. inter. de magiſ. ꝯue. primo cõ/uentus principaliter tenebatur. alter in ſubſidium. Sed hic non i ſub/ſidium in. l. i. §. fi. ⁊ l. fi. ſi fa. fur. fecerit di. primo ꝯuentus ex facto vnius ſerui ex eodem facto nomine alterius ſerui conueniri inhi/bebatur. Sed hic contra diuerſos agitur. Ja. de are. In glo. nec enim in fi. preterea debet eſſe in eodem ſtatu. vt ex vigore ſenten/tie nihil innouetur. fieri autem poterit ꝙ ante ſentẽtiam fieri po/tuiſſet. vt. j. vt lo. no. ca. l. poſtquã. §. i.

Ad eum. ¶ Quãtumcũq; duo ad idẽ debiliſſe obligẽt non intelligitur alter alteri mandare. nec vnus contra alium agere poteſt. hoc dicit. ibi an negociorum geſtorũ actio detur iſtis heredibus ticij mandatoris ſoluentibus in glo. §. quõ hic in fi. ⁊ j. de iure do. l. cum doſ. In glo. vlti. in fi. dic vt. C. de duobus reis. l. i. nota. Nec obſtat iſte. §. quia hic diſſoluit ob/ligationem ꝓpriam.

Duobus. ¶ Ibi adminiſtrant hoc acto ꝙ ſinguli te/neantur inſolidum ſm glo. alij contra ſed ma/le per ea que ſcripſi. ß. de exercito. l. i. §. ſi plures. Ra. ⁊ vide qõ dixi. ß. e. l. ſi mandato ticij. §. paulus reſpondit vnum. ⁊ facit iſte §. in fi. ad qõnem que ſepe occurrat. Ecce ꝙ poteſtas facit talem ꝯdemnationem. quoniã ticius ⁊ ſeius cõmiſſerunt tale delictum ideo vterq; in centum ꝯdemnamus. queritur an ambo ſimul te/neantur ad centum ⁊ ſic ad quinquaginta ꝓ quolibet an vero quili/bet in centum. iſta littera facit ꝙ ambo tenẽtur in centum. quibus ſolutis ambo ſint liberati. ⁊ ꝓ hoc. C. impu. ⁊ alias ſub. l. penul. ſi plures vna ſentẽtia fuerint cõdemnati. l. i. ⁊ ij. ar. ꝯ. in aut. de iudi. §. ne autem. vbi de hoc. ⁊ ß. de eo per quem fac. erit. l. fi. §. i. ⁊ C. ß fideiuſſ. minorum. l. ij. Riꝫ. in glo. ¶ Ita tamen ibi ſm Jo. de qui/bus tutoribus dicitur. C. ſi tutor nõ geſſerit. l. i. ⁊ ij. de admi. tuto. l. priores qui poſt finem. §. in eum. ⁊ l. tres tutores. ⁊ no. C. de tran/ſac. l. i. vel dic in ꝓcuratoribus ſicut in curatoribus ⁊ datis bonis vt. j. de carbo. ediã. l. iij. §. fi. Ja. de are. Ibi cum alicui. So. hic in ꝓ/curatoribus. ibi in negociorum geſtorum quorum obligatio non pendet ex voluntate domini Ra. ⁊ eſt rõ quia ꝓcura. dantur a domino. ß. de ꝓcuratoribus. l. i. ⁊ ideo quilibet dare videtur in ſo/lidum. ſed geſtores ſuſcipiunt effectum a ſeipſis. ⁊ ideo quilibet videtur ſuſcipere ſolum illud quod alius non gerit. ar. ß. de nego. ge. l. tutori. Ja. de bel. vel dic ꝙ hic fuit actum eos teneri inſolidũ ibi non. ⁊ hoc in his que principaliter obligantur. ſecus in acceſſo/rijs. qui ꝓ alijs obligantur. vt no. inſtitu. de fideiuſ. §. ſi plures. Frã/ciſ. vel dic ſm Ród. ꝙ in. l. cum amicitia eſt ſpeciale fauore pupillo/rum vt eorum negocia melius ⁊ facilius gerantur. ibi lucius. §. i. So. hic in ꝓcura. ibi in tutoribus ⁊ curatoribus ⁊ exactorum. vt no. ß. de ꝓcura. l. pluribus. ⁊ ideo ꝯcor. dicte. l. Jaco. de bel. vel hic ideo quia fuit in primis ꝯcor. Tho. ⁊ de tuto. dic vt. j. de tutel. et ra. diſtra. l. i. §. nunc tractemus. de magiſtratibus dic vt. C. de iu/re fiſci. l. quoniam augurio. li. x. in fi. glo. quod ſane credo. ſecus ſi ꝓpter dolum vt ß. depoſi. l. ſi duo. ⁊ j. de admi. tuto. l. ſi plu/res. §. ſi geſſerunt. ⁊ tunc inſolidum tenetur quilibet ſi ſimul geſſe/runt. ⁊ j. de manumiſ. teſtã. l. ſi ita fuerit. §. queſtio. ⁊ vide. ß. com/mo. l. ſi vt certo. §. ſi duobus. ꝙ ſi diuiſim tunc tenetur quilibet pro parte h. jõ eſt ar. contra. quia nõ ex eo quod quis geſſit. Sed ex eo ꝙ mandatum ſuſcepit quis obligatur mandati. vt. ß. e. l. ſi non. §. i. ⁊ ideo in officialibus dicas nihil per auct. immutatum. auct. q. mo. na. effi. le. §. generaliter. Jaco. de are. ſm Ra. hic fuit actum ꝙ tenerentur inſolidum lꝫ hoc nõ ſit neceſſe. vt. d. l. ſi mandato ticij. §. paulus. reſ. vnum.

Si inter maritum. ¶ Aut maritus obligatur vt ꝓcur. ⁊ eo caſu quicquid ſu/pereſt hꝫ reddere aut elegit vt ꝓpꝛium negociũ gerens quod ſu/pereſt poteſt retinere. hoc dicit. ibi idem actum eſſet expreſſe vel ta/cite vt ſequitur ibi dotis. ſ. ꝓmiſſe ⁊ non ſolute. ibi negetur cõſumptũ de uſuris cũ maritus alat vxorem ex pacto tãquam debitor prin/cipalis. ibi docetur ꝙ ad ipſum patrem ſpectat. ibi competere ꝓ re/ſiduo vſurarum ꝙ gener alit vxorẽ tãquã miniſter ſoceri iſto caſu in glo. a patre. ibi nõ ſupplicuiſſet. ⁊ iõ nõ dꝫ petere eius cõtrarium nõ eſſet poſtulaturus. C. de ſolu. l. pe.

Lutius. ¶ Generalis cōceſſio etiā cū libera non ꝯtinet doloſam adminiſtrationē: hoc dicit. Ibi enti.l. exiſtenti. Ibi mādaſſe ⁊ ſic predicta alienatio nō valet de iure nec ob.ff.de rei ven.l.ſi homo vt ibi no. Ibi extitiſſet ſuo ꝓprio noīe ⁊ nō eſſet ſolvēdo. ¶ Et tria pulchra no.ex hoc.§.primū ꝙ per hec verba vꝫ cōcedi libera adminiſtratio ⁊ generalis vt.ff.de offi. ꝓcurato. ceſaris.l.i.ſm ꝙ libera conceſſio non cōtinet doloſe geſta ſed ex fide. ¶ Tertio oppo.nō porrigitur ad ea que ſunt extra negocia cōmiſſa.⁊ facit optime iſte.§.ꝙ ſi concedatur liberū arbitrium poteſtati in maleficijs ſicut ſepe fit ꝙ nō videatur conceſſū ꝙ dolo vel fraude qd agat ſꝫ ex fide.⁊ ſi quid doloſe gerat ꝙ teneaꝰ non obſtante conceſſione arbitri.de quo ſatis dixi.C.de inoffi.teſta.l.ſi quādo.ff.de vſufru.l.locum.§.et eo pleniſſime.j.ff. dona.l.ſi familias.⁊ in meis queſtiōibus ſtatutorum.vnde lꝫ poſſet de plano ꝓcedere ⁊ leuia ōmittere.in grauibus tamē habꝫ ſeruare quod iuris eſt.ad hoc bene facit quod no. Immo.extra de accuſa.inter.in glo.magna.⁊ ꝙ ſolemnitates videantur remiſſe beneficii.j.de dona.cā mor.l.marcellus.

c **Vim filio** ¶ Hic fuit mutata ꝯditio mādata i.⁊ ſi ipſe ageret actiōe in factum ageret.h.d.iex.⁊ glo. Ja.but.

c **Vim controuerſia** ¶ Euentus litis cōtinet ſententiam ⁊ tranſactionem. Secūdo dicit ꝙ ea ꝗ equipollent in effectu debent dici conſoller cōuenire.h.dicit.cum.§.ſequēti. Ibi eſſet interſcriptum heredem ex vna parte ⁊ amittas ex altera.ibi ex euentu litis hoc facit dubium.ibi conſcripto herede de conſenſu ſociorum. ¶ In glo.hic oſtēdaꝰ. hic ergo.hic illatio melius venit ex ſequētibus ꝙ ex precedētibus.vnde dictio ponitur inceptiue non illatiue in fi.glo. hec.l.nihil facit. quia hic non ꝓmiſit in caſu victorie ſed in euentu litis.⁊ ſic ſiue obtineat ſiue ſuccūbat. Sed de queſtione glo.dic vt no.per Ci.⁊ dixi.C.de ſuffra.l.vnica.⁊ de tranſac.l.cum ea.⁊ in ſpeculo de ſalariis.§.ſequitur.ver.ſed pone ꝙ hoc caſu.⁊ in q̄ſtionibus Bartholo. hic.lxxij.queſtione.

Mandauit ¶ De equipollētibus idem eſt iudicium. hoc dicit.⁊ qui diſponit de vno videtur de alio diſponere.ſecus ſi non equipollent in effectu vt in cōtrarijs i glo.ſignatis. Ja.bu.vel ſm Jaco.de bel.aut certa eſt diſpō ⁊ voluntas hominis.⁊ tunc refert quid ex equipollentibus fiat.aut eſt dubia ⁊ tunc non refert ad hoc de lega.iij.l.fideicōmiſſa.§.ſicut.⁊ no.⁊ dixi.C.de inſti.⁊ ſubſti.l.ſi mater.

¶ Sequitur Rubrica pro ſocio.

¶ Super rubrica vide Azo.⁊ Rofre.in libello.ea.ti.⁊ dic quod ſunt quattuor ꝯtractus quidam iure ciuili perficiunꝰ cōſenſu ſcꝫ mandatum de quo.ff.ꝓxi.ſocietas.de hoc hic ēptio de hoc ti.ꝓxi.cum ſequētibus.locatio de quo.j.locati.eſt ⁊ quintum de iure ꝑtorio.ſ.pignus.⁊ antequā de illo ponat ponit de contractibus innominatis qui ſunt ſimiles iſtis nominatis.⁊ vide ad hanc materiam.j.de preſcriptis verbis.l.ſi rem vendendam.⁊ Hoſt.in ſpeculo de iudi.ver.generalia.

s **Ocietas** ¶ Poteſt ſocietas cōtra ex tēpore ⁊ ad tempus ⁊ donec viuit alter ſociorū.h.d.ibi dum viuūt.i.donec viuūt ſocij. ibi ad tempus certum. ¶ Oppo.de.l.cum debere.ff.de ſer.vr.pre. Sed ibi alio caſu ⁊ in alia materia loquiꝰ.⁊ no.de multiplici ſignificato hoc verbum perpetuū.de quo vide p Ci. in.l.edita.C.de eden.⁊ in pace conſtātie in apparatu ſuper verbis in perpetuū quādoqꝫ vſqꝫ ad tertiam generationē in auꝰ. de non alie.§.quoniam igitur.quādoqꝫ ꝑ decēnio.ff.de legibus.l.nā imperator.⁊ vide.j.de diuerſis ⁊ tempo.pre.l.de acceſſionibus i pin.⁊.j.de penis.l.ſine ꝑfinitiōe.⁊ in alphabeto.⁊ aliud ē ꝑpetuū aliud eternū ⁊ aliud ſempiternū no.d.l.cū debere.de ſer.vr.p.⁊.xij.q.ij. c.ꝑpetua.⁊ vide et.C.de ſacroſan.ec.auꝰ.ſi quas ruinas.⁊ talia ſignificata intelliguntꝰ ſm materiam ſubiectam.

In ſocietate. ¶ Contracta ſocietate omnium bonorum videntur iur fictione ſine dominio tranſiſſe poſſeſſio.⁊ per poſſeſſionem dominium earum tantum rerum que poſſunt veterem traditionē recipere.hoc dicit vſqꝫ ad §.cum ſpecialiter.j.l.iij.ibi ſunt de preſenti.nō ob.j.de pre.ver.l.ſi tibi arec.vt ibi no.

q **Alia** ¶ Licet traditio vera ⁊ expreſſa.ibi creditur.i.a iure fingitur.an aūt admittaꝰ ꝓbatio in cōtrariū.dic vt no.⁊ dixi.C.de ꝓbat.l.ſine poſſidens. ¶ Op.ꝙ dominiū ſine tradi.ꝫe nō queratur.vt.C.de pactis.l.traditiōibꝰ.ſo.hic fingit.l.traditionē interuenire ⁊ vnum cōſtituere nomine alterius poſſidere vt pꝫ hic in litera.⁊ iſta cōſtitutio qua vnus pro altero poſſidere cōſtituit tantum operaꝰ quo ad acquiſitionē ac ſi vere tradidiſſet vt.j.de acq. poſſ.l.qḋ meo.⁊.l.cōis ſeruus.⁊ ꝑ hoc.j.de leg.i.l.ſi pecunia.⁊ iſta ē ſolut. glo.quam ſequiꝰ Ri.Ja.de are.⁊ Ray.⁊ſequens opi. Azo.que dicit ꝙ eſt ſpeciale hic ꝙ dominiū ſine poſſeſſione queratur eis non placet imo eſt regulare ꝙ dominiū ſine poſſeſſione queraꝰ vt plene notaui.j.de fundo dotali.l.ſi fundū.dūtamen interueniat traditio que hic fingiꝰ interueniſſe vt dixi.⁊ ſi dicas quare non eſt ſic in corporalibus vt tranſeāt ſic ſine ceſſione. Reſpōdeo quia in eis non poteſt locum habere vera traditio.ergo nec ficta vt.j.l.ꝓxi. Sed Mar.ſili.dicit hic eſſe ſpeciale in acquiſitiōe vniuerſali vt dominiū ſine traditione queratur vt inſtitu.⁊ acqui.ꝑ arroga.vt.j.de acqui.poſſ.l.cū heredes.ſed ſi hoc eſſet eodē mō tranſirent incorpalia qḋ hic non ē vt.j.l.ꝓxi.iō ꝙ prius dixi. verius eſt regula que eſt in.l.traditiōibus.fallit in caſibus ibi notatis vt.ff.de rei ven.l.ſi ager. ¶ Unde diſtinguēdo opi.Marti.ſili. poſſet dicere aut acquiſitio eſt vniuerſalis aptitudine ⁊ actu vt in hereditate ⁊ acquiſitione ꝑ arrogationē ⁊ tunc verā ſit opi.ſua ⁊ ita loquūtur iura per eum allegata.aut acquiſitio eſt vniuerſalis aptitudine ſed non actu.⁊ tūc nō trāſeūt incorpalia vt hic pꝫ expſſe.C.de here.vel act.ven.l.qui tibi.

A non Rō quare corpalia nō tranſeunt ſine ceſſione hic redditꝰ in glo.⁊ dixi.ff.l. ꝓxi.ꝙ non recipiunt verū traditionē.ergo nec fictā. ꝙ fictio non pōt eē niſi ſuper veritate vt.j.de here. vel act.ven.l.ij.§.fi.⁊ ſatis dixi.ff.ſi cer.pe.l.ſi filius.⁊ ꝙ non recipiant veram traditionē ꝓbatur.j.de act.emp.l.rō.§.ſi iter.⁊ de acqui.re.do.l.ſeruus.§.incorpales.⁊ vide quod no.⁊ dixi.C.per quas pſonas nobis acquiriꝰ.l.i.inherent enim oſſibus ita ꝙ ſeparari non poſſunt vt dicit glo.ſicut ⁊ ſacramenta ſpūalia.⁊ lꝫ glo.nō allegat ꝓbaꝰ extra de baptiſmo ⁊ eius effectu.c.maiores.§.itē acquritur. ¶ Op.glo.de.l.item magi.ff.de pactis.ſo.vt in ea.itē op. de.l.i.in p'n.§.i.j.de loco publico fru.⁊ non ſolui. Sed dic vt ibi ⁊ per Rofre.ꝫ.ſi aliquis conducat domum vel ꝑdiū a fiſco an actiones aliquo caſu tranſeant ſucceſſione.dic ꝙ ſic vt no.C.de act.⁊ ob.l.i.⁊ vide Dy.de re.iur.c.pro poſſeſſore.li.vi.⁊ de ceſſione actionū.C.de here.vel actiōe ven.ſuper rubrica ⁊ per totum ⁊ vide in ſpeculo de ceſſione actionū ⁊ ꝑ galcotū in margarita ⁊ de ꝓcura.in rem ſuam.⁊ vide infra de iure do.l.ſi mulier.§.ex aſſe.

Cum ſpecialiter. ¶ In ſocietate omniū bonorū ſpecialiter ꝯtcā veniunt lucra vndecūqꝫ queſita.hoc dicit.ſecus ſi ſit ꝯtcā ſimpliciter qꝛ veniunt ſolum ea que per induſtriā queruntꝰ.vt.j.e.l.coiri cum legibꝰ ſequentibus. Item intelligat Ja.de are.ꝙ cōicanꝰ illa que erant tpe ſocietatis vt.ff.e.l.i.§.i.poſtea vero queſita non ſunt cōia ſed ſunt cōicanda vt.j.e.l.ſiquis ſocietatē.circa fi.n.

De illo. ¶ Juſta hereditas intelligiꝰ que venit ab inteſtato non ex teſtō.hoc dicit ⁊ aliquādo diciꝰ debita.C.de codicillis.l.fi.quandoqꝫ diꝰ ꝙ cā prudentū reſponſa ⁊ ipſius nāe lex defert.C.quoꝝ bonorū.l.fi.⁊ iō inſtituens extraneos ⁊ non cōſanguineos diciꝰ conſanguineis nocere.C.qui teſta.fa. poſſ.l.penulti.⁊ vide pulchrā queſtionē quam notaui.ff.de adop. l.arrogator.in fi.

Societas ¶ Dolus dans cām ſocietati facit eā nullā hoc dicit ⁊ ex ea nō oriꝰ actio ſm gl.lꝫ Pe. ꝯ.vt.C.de reſcin.ven.l.ſi dolo.ſed dic vt ibi dixi.ibi.fides que re-

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

cipitur in ſocietate in fi.ⁿ ideo vno poſito aliud remouet. vt dixi ſ.depo.l.qḋ nerua.

r **Ocietat.** ℭ Ibi re.i.cōſenſu interuenientib⁹ verbis ſolo enim cōſenſu ↄtrahit lʒ glo.aliter exponat. Ja.de are. In glo.ↄiunctiꝫ. ibi §.enim. vel dic re.i.ipſo actu ſociali quia ſicut ſocij agunt inter ſe.ⁿ ſic actu declarat animus.ar.j.e.l.plane.ⁿ.l.itaqꝫ.ſ acqui.here.l.recuſari.ⁿ.ſ.de legibus.l.de quibus.in fi.de ↄdi.in ſer.l.penul.ſ.de pactis.l.ij.ⁿ.j.e.l.ſi margaritam. omnis enim res cōſtituit ⁿ ſoluitur animo actu declarato.cum ergo animus declaretur actu vel verbis.ſocietas queritur. Jaco.de are.

Diſſotiam. ℭ Ibi renūciatione idonea.j.e.l.actiōe.§.renūciare.ⁿ.§.labeo. ℭ Ibi capitis diminutione vt deportatiōe.ⁿ ſic maxima vel media non minima vt.j.e.l.ſi id quod.§.ſi filius.ibi egeſtate glo.exponit duobus modis.ⁿ vide.j.e.l.verum.§.fi.

r **Ocietas.** §.ſocietas inequalitas facultatē non impedit ſocietate quin ſuppleri pōt per opam.hoc dicit ⁿ dic.opa.i.ꝑ opā ⁿ ē ablatiui caſus frā.ⁿ ad ar.quod colligit glo.bene facit.C.de inceſt.nup.l.humilem.

Donationis cauſa ℭ Facit.ſ.ti.pri.l.quint⁹ §.fi.in qōne quā facit glo. an ſit donatio cōcōzalia que eſt.j.de ↄhē.ep.l.cū in vēdiōe. Ja.de are.tꝫ ↄ glo.ꝙ noluit ſocietatē principaliter facere.ⁿ iō nō valet vt valere pōt vt.l.i.§.enim qui.de cōſti.pec.preterea ſi valet vt donatio ſtatim eēt facta cōio.ⁿ ꝑ cōſequens valeret ſocietas qḋ hic negat.nō ob.l.empti.ꝙ ibi donare noluit non vendere.hic aūt ex cā donatōis ſocietatē facere.ⁿ ſic nō valet tranſactio nullo dato etiā iure pacti.C.de repu.here.l.iij.ⁿ vide ſi cer.pe.l.ſi ego.

r **I** ſocietatem. ℭ Si detur arbitrium partiū vni ſociorum reducitur tamen ad arbitriū boni viri.hoc dicit.ⁿ ad hoc ſepe allegatur.ⁿ ad hoc facit.j.de oper.li.l.ſi libertus iurauerit.

c **hobiri** ℭ Ubi ſimpliciter ↄhit ſocietas vel queſtus non ↄtinet hereditas vel legatum.ſecus ſi eſſet cōtracta lucri.ſi autem queſtus ⁿ lucri tunc nomen lucri generale reſtringit ꝑ nomē queſtus ſpeciale qḋ ꝑcedit.ⁿ eſt ſpecies ⁿ ſic heredit.vel legatum non cōtractat. hoc dicit cum legibus ſequentibus vſqꝫ ad.l.ſi cōuenerit.ⁿ pro hoc.j.de vino tritico ⁿ ole ole.l.vlti.§.cui dulcia.cuꝫ his que ibi no.ⁿ dixi.ⁿ de verbo.ſig.l.ſeruus.in glo.i.expreſſe in fi.ſo.illud regulare hoc cauſale vel ſol.vt ibi vel dic vt dixi.ſ.ſi cer.pe.l.cum quid.ⁿ de cōdi.ⁿ de.l.nō nūquam.

q **Queſtus.** In glo.l.ſolertia ſic accipitur.ſ.ſ inſti.ⁿ iur.l.i.in prin.

r **Ed** ſi adijciat. ℭ Ibi queſtus vide in alphabeto dictione queſtus ⁿ differt a lucro vt hic patet ⁿ vide in ſumma.c. §.ſi aūt principaliter. In glo.ibi ſignificet hoc modo placet ꝙ hic exprimit ſpēa.ibi indiuiduū ſpeciei vt plene no.in.l.queſitum.§.penulti.de fun.inſtruc.quare dic ꝙ ibi diſpoſitio reſpicit cōmodum vnius partis tantum hic autem vtriuſqꝫ cōmodum ⁿ incōmoduꝫ.vnde vterqꝫ poteſt prodeſſe ⁿ nocere. Ray. Ibi.l.ſi quādo.in prin.ſol.aut quod agit in vltima voluntate pōt valere ſm intellectū proferentis vel in cōtractibus ſm intellectum vtriuſqꝫ. etiam ſi verbum additum eēt omiſſum.ⁿ tunc verbum additum nihil operat ſed abundat vt.j.de cōdi.inſti.l.verba.alias ſecus.vt ibi vel dic aliter vt plene dixi.j.de verbo.ob.l.qui ſic vel dic ꝙ hoc hic cōtingit duplici rōne primo rōne precedentis ſpeciei queſtus ⁿ copule ⁿ que trahit genus ſequens.ſ.lucrum ad qualitatem ſuam vt.j.de tri.vi.ⁿ oleo le.l.fi.§.dulcia. Item rōne precedentis cōtractus a quo informat ar.ſ.e.l.cohiri.ⁿ.j.de ver.ob.l.triticū. Ja.bu.

r **I** cōuenerit. ℭ Primo formatur vna queſtio ⁿ non ſoluitur plene vſqꝫ ibi.quid tamen. Ibi formatur ſecunda queſtio ⁿ plene ſoluitur vſqꝫ ad.l.idemqꝫ.ver.qui igit dꝫ legi ſtigi ⁿ legi cum pria pte ibi aptat ⁿ ſic valet pactū ⁿ lege hic ver.q igit q ē in.l.idēqꝫ.ibi in hoc ↄuenire.nō ob.j.e.l.actiōe.§.labeo.ⁿ.§.ſequēn vt ibi no.ⁿ allegatur finis huius.l.ꝙ ſcholaris ſocius rixoſus ⁿ damnoſus poteſt per ſociōs de hoſpicio expelli. ꝑ hoc optime.l.qōne.iiij.c.in loco benedictōis ſit ⁿ monacha rixoſa poteſt expelli extra de ſen.excō.c.veniens.ⁿ ad hoc vide Roffre.c.ii.vltra prin.ⁿ in ſpeculo de iudi.§.generalia.ꝯan ille qui expellit poſſit ponere alium idoneum in hoſpicio.ⁿ.§.ver.circa hoc queritur.tenet.ſ.de offi.ꝓcura.ceſa.l.fi.in fi.

l **Demqꝫ.** ℭ Caue a glo.que eſt hic que dicit ꝙ idem in matrimonio ꝙ poſſit ex iſta cauſa ei renūciari.hoc enim non eſt verum in matrimonio vt.C.de repudijs.l.vxor.ⁿ auct.ibi poſita.ⁿ extra de ſponſa.c.in preſentia.ⁿ de ſecūdis nup.c.dominus ⁿ redemptor.ⁿ.l.ij.quam glo.allegat in ſponſalibus loquitur non in matrimonio. ℭ In ver.qui igitur dic quia pactum valet vt res cōmunes diuidant inter ſe nō illud ne a ſocietate diſcedat vt dictum eſt in.l.ſi conuenerit in prin.qui igitur ⁊c. ibi vt diuidat nō ſocietas ꝙ illa iam diuiſa eſt cum nō tranſeat ad alium vt.j.e.l.liberos ſocij no.ex hac.l.ver.quāuis.ar.ꝙ infirm⁹ in his que poſſunt de facili explicari tenet mittere ꝓcur.nec excuſatur niſi mādet in grauibus ⁿ arduis.ſecus de hoc extra de procura.c.querelam.ⁿ.j.ad trebel.l.ij.§.ſiquis ꝓpter.ⁿ dixi.j.de re iudi.l.queſitum. ℭ Item facit finis huius legis ꝑ colono partiario qui ↄuenerat cum domino ꝙ laborare deberet poſſeſſionem per tres ānos.ⁿ dominus vendat poſſeſſionē.ⁿ emptor velit eum expellere qḋ non poſſit.ſed teneatur ſtare colono quia iſta non eſt locatio cum non interueniat merces in pecunia vt infra locati.l.ſecūda.ij.ſed eſt quedam ſocietas quia colonus ponit operam ⁿ domin⁹ poſſeſſiones.vt.C.de pactis.l.ſi paſcenda.ⁿ.j.e.l.cum duobus.§.ſi inculta.ⁿ.j.locati.l.ſi merces.§.vis maior.ⁿ ita dicit Marti.fili.ꝓnūciatum fuiſſe.ſecus ſi nimis tolleret quia tunc emptor nō tenet ſtare colono.vt.C.loca.l.emptorē.ibi de hoc. ℭ Sed quid ſi minor qui nō poteſt ad diuiſionē ꝓuocare vt.C.de predijs minorum.l.inter omnes vendat alij predium quod habebat cōmune nūquid obſtabit emptori exceptio ꝙ nō poſſit ꝓuocare ad diuiſionē ſicut minor non poterat hic ar.ꝙ ſic.ſed dic cōtra ꝙ illa exceptio erat perſonalis ex ꝑſona minoris vñ nō ob. emptori.vt.j.de exceptio.l.exceptiones que perſone.ⁿ de acqui.here.l.paulus in fi.

i **I eo** ⁿ ſocius.§.ſi abſenti renūciatio nocet renūcianti non ignoranti.hoc dicit in glo.qui abſens eſt i fi.ſo.vt no.ſ.quod iuſſu.l.i.§.ſi ego.ⁿ.j.i.i.l.i.§.i.vel dic ꝙ ad.l.de repudijs ꝙ ibi ſcā fuit renūciatio ↄiuncte perſone abſentis.quod ſufficit vt.C.de repudijs.l.licet hic ſimpliciter ad.l.ſi pater.§.ſi ignorantes.dic ꝙ ibi loquitur in mādato quod reuocari poteſt re integra. ⁿ ſola voluntas renūciantis extinguit mandatū ꝙ nihil intereſt aduerſarij hic ſic. Ja.bu.ⁿ de bel.

q **Ai** admittit ſocius ſocij mei meus ſocius non eſt hoc dicit.

n **Am** ⁿ ſocij.ar.ꝙ vaſallus vaſalli mei nō ſit meus vaſallus.ⁿ quod amicus vel inimicus amici vel inimici mei nō ſit meus amicus vel inimicus.ⁿ ideo poſſit in cā teſtificari ar.ſ.ſ.de inoffi.teſta.l.liberi.ⁿ.j.delegan.l.iiij.§.accuſatio.ⁿ.ſ.de offi.prefec.vrbis.l.i.§.cum patronus.ⁿ.xciij.di.c.i. Item ſoror ſororis mee ex parte matris non eſt ſoror mea.xxxi.di.c.legitur.ⁿ vide quod ibi no.in glo.per Azo.in ſumma qui po.in pig.ha.circa prin.ⁿ.j.de verbo.ſigni.l.modeſtinus. ℭ Sed an filius hominis mei ex homagio ſit meus homo.vide in ſpeculo de feudis.§.quoniā.de homagijs.ver.quinto querit. ℭ In glo.vt.j.de regulis iur.in fi.ſed ibi pānus eſt acceſſorius ad cerā hic oēs principales.ⁿ ſic illud contingit propter conuentionem pāni ⁿ cere non ꝙ ſit po eius.

c **T** quicquid. ℭ Ibi cōſequumur iſte tertius admiſſus vt penſiones vel vecturas equorū qui erant in ſocietate vel vectigal.quod a tranſeuntibus exegit ſi erat ſocietas vectigalium vt.j.e.l. actione.§.nō nūquam. Ja.de are.ibi ſed factum eius tertij aſſumpti vt ſi damnum intulit ſocietati aget admittēs cōtra admiſſum.

c **X** contrario. ℭ Ibi dꝫ ſcilicet admittens admiſſo ſicut ⁿ factum admiſſi ſocijs.

d **E** illo. ℭ Ibi cum admittēteꝫ.ibi ille admiſſus.ibi eum teneri ad idemnitatem preſtandaꝫ nec

liberatur actiones cedendo.nec ob.ſ. de peculio.l.quod debetur per ea que ibi notaui ⁊ dixi.ibi culpa ipſius admiſſi in ſocietate vel dic ipſius admittētis non ob.C.de epiſco.⁊ cleri.l.quiſquis cenſi bus vt ibi dixi in glo.l.impoſſibile.de hoc vide in alphabeto di‑ ctione difficile in fi.vbi de hoc dixi.Idem querit in glo. ibi.l.mu tius dicit vt ibi.

Marcellus Alias eſt.l.ſi ſeruus.ℭ Ibi negligenter ex qua negligentia ſenſit damnum ſocie tas.ibi quod per ſeruum idest per induſtriam ſerui. ibi nec poſſe dici per eum qui ſeruum prepoſuit.ibi ſocio.i. contra ſocium. ibi abſtinere debere.ℭ In glo.no.queſtionem in fi. hic ſo. hic peti lucrum ab eo qui fuit in culpa vel dolo.⁊ tunc petit lucrum ⁊ de damno nihil ſentit vt hic alias ſecus vt in contrarijs ſi damnum ⁊ lucrum ſine culpa contingit ſed caſu.vel dic ⁊ melius q̄ illud re‑ gulare vt.j.de regu.iur.ſm naturam hic caſuale propter naturam cōtractus ſocietatis.vbi ſocij ſtudere debēt lucro. vt inſti.e.in pri. ⁊ ibi no.vnde propter lucrum ab eo factum conſequitur etiam lucrū quod facit ſocius.⁊ de hoc no.j.de regu.iur.dicta.l.ſm naturam ⁊.j.l.non ob eam rem.Item oppo.de.l.ſi igitur.ſ.e.⁊ ſo. vt ibi

p **Lane.** ℭ Ibi de peculio ſi damnum per cul pam ſocietati intulit.

n **on ob eam rem.** ℭ In glo.nō ergo lucrum ibi vt ibi dixi mus ⁊ melius.⁊.ſ.e.l.de illo.ſ.marcellus in fi.gl.⁊ dic vt ibi. vel referas ad primū caſū qui potuit p aliū expedire ⁊ poſuit expōe ⁊ p.i.vel referas ad proximū quādo ñ potu it alij conferre.⁊ tunc eo ipſo teneor quia culpam cōmiſi in eligen do alium cum poſſem ⁊ deberem per me expedire.⁊ ad hoc faci unt leges allegate in glo.ſ.cōmodati.l.cum in fi. ⁊.l.ſe. Iaco.bu.

o **Mne** es alienum.ℭ Contrarium durāte ſo‑ cietate ⁊ ſoluta ſoluitur creditori de pre‑ ſenti ſi purum eſt debitum vel interponitur cautio ſi‑ cut in diem vel ſub conditiōe hoc dicit.Ibi cōtractū eſt per aliquem ſociorum in vtilitatem ſocietatis. ibi ſolutum ſit. glo.exponit duobus modis ⁊ bene.ibi promiſerat ſorte precium rei empte p ſocietate.ibi cautiones de defendendo ſocium in condi tionis euictum qui erat obligatus p ſocietate vt.j.l.pri.⁊.C. fa. her.l.certum.⁊ ibi no.ℭ Querit Mar.ſili.q̄ ſi frater contraxit debitum cum moratur cum alijs fratribus in cōmuni nūquid ſol‑ uet de cōmuni dic q̄ nō niſi ſit conuerſum in vtilitatem cōem vt ſ.e.l.ſed nec es alienum.non ob.l.per quam videtur ſufficere q̄d durante cōmunione ſit cōtractum q̄ ⁊ hic loquitur de contracto occa ſione ſocietatis ⁊ loquitur in ſocietate conuentionali.⁊ vide quod di‑ cam.j.e.l.cum duobus.ſ.ſi fratres de iure lombardo vide i lom barda de ſucceſſionibus.l.ſi fratres in cōi caſſa.

o **I ſocii** ℭ Ibi pecuniam debeat obtemptu ſo cietatis.ibi diuiditur ſocietas pendente die.ibi cāc huic ſocio in diem obligato.

o **I non fuerint.** Partes lucri ⁊ dāni. Ibi equis idest equales Ibi vel res lucri.ibi contulit is qui maiorem partem debet habere non alias ſm veritatem. Ra. ⁊ contra. j.de here.inſti.l.quotiens.ſ.ſi quis ita dixerit.de le.i.l. legata inuti liter.ſ.fi.inſti.e.ſ.i.⁊ quod no.p Inno.extra de relig.do.C.conſti tutus.⁊ facit hec.l.q̄ ſi due ciuitates condemnate ſint ſimul in certa quantitate q̄ ſoluere teneantur p dimidia nō p facultatibus p hoc C.ſi plures vna ſententia fuerint cō.l.i.⁊.ij. In cōtrariū facit.C.de operibus publicis.l.omnes.de cēſibus.j.l.cū poſſ.ſ.de ſer.ruſt.p̄. l.imp.noca.C.de naufragijs.l.fi.l.x.ij.ſ.de tributo.l.ij.ſ.cum in eadē.⁊.j.de incen.rui.⁊ nau.l.vt quid.vbi de hoc dixi.⁊ hec cōmu niter ſeruatur ⁊ dixi in queſtionibus ſtatutorum in glo.ſi autem nō cōtulit ibi quidam vt Azo.in ſumma hoc eo.ti.pria col. ver.quid autem.ibi nō iure ſocietatis.⁊ p eo.ſ.e.l.ſocietates.ſ.fi.⁊ q̄d ibi no.

Ita cohiri. In glo.i.ſine ſocio.ibi reſpōdeo nō Ia. de are.⁊ Ri.reprobāt hoc ⁊ dicūt q̄ periculū pecunie eſt cōmune.vt.j.l.cum duobus.ſ.dāna. Pe. dicit aut nulla erat impoſita opera per ſocium in pecunia ⁊ tunc vera ſit opi.Ia.de are.aut impoſuerat operam circa pecuniam. vt q̄ iam inceperat vagare ⁊ operari.⁊ tunc ſicut ille perdit operam ſic iſte pecuniam.⁊ ſic loquitur iſta glo.reducēdo omnia ad equalitatem

⁊ vide quod notaui ⁊ dixi.C.e.l.prima.

Ariſto. ℭ Leonina a iure reſpuitur.hoc dicit ⁊ cōco.C.de ſuſceptori.⁊ ar.char.l.humilionib.⁊ de le.pōſtā. lib qui in poteſtate.ibi lucrum tantum.non ob. ſ.precedens.quia ibi lucrum debeat eſſe cōmune.ibi leoninam loquitur de fabula iſo‑ pi.de ſocietate quam fecerat leo ouis capra ⁊ iuuenca.⁊ leo vo‑ luit habere totum lucrum ⁊ incipit vt rōne pari in glo.ſ.totum in fi. ego puto q̄ illa verba ponantur exemplificatiue nō cauſatiue ⁊ ſic rōne opere vel pecunie plus vel minus recipiatur lucri vt ſic rō ſuū producat effectū.j.de lega.ij.l.cum pater.ſ.dulciſſimus.Ia.bu.

m **Atius.** ℭ Ibi ſocius ferat quaſi hoc ſit cō tra naturā ſocietatis ⁊ in hac rōe tan tum reprehenditur mutius per ſeruū dictum tamen mutij approbatur per ſeruū ſed per aliam rōem que ſe quitur.ibi ita cōtrahi motus alia rōne q̄z mutius.ſ.quia in eadem ſocietate non poteſt eſſe ſimul lucrum ⁊ damnum.cōſiderato effe ctu.Ibi damno caſuali ⁊ hoc tollit cōtrarium.ibi deducto effectu cōſiderato q̄ ſi lucrum eſt maius damno nullū dānum eſſe vide tur ⁊ ecōuerſo.ar.j.de noua.l.quotiens.in fi.ibi relinquatur lucro deducto.ibi capiatur ſi alter qui debet habere maiorem partem lu‑ cri plus cōferat in ſocietate non aliter vt.ſ.l.proxi.in prin.⁊.ſ.i.in glo.in reſponſione.ibi naturam ſocietatis que eſt vt lucri ⁊ dānum ineat vt.ſ.l.pri.⁊.j.e.l.mero.⁊ ſic ſciebat eſſe dānū ⁊ lucrum in ea dem ſocietate ⁊ non compenſari.

c **C ſi** pro ſocio.ℭ Ex conuentionali ſocietate datur actio pro ſocio non ex incidentibus hoc dicit cum legibus ſequentibus vſq3 ad.l.nemo Ibi empta res ſit actiue quia emerunt eam.

n **Am** cum tractatu habito.ℭ Nota hec ver‑ ba que poſſunt valere ad multa maxie ad ſtatuta quibus cauetur de homicidio ferita vel aſal tu tractatu in factis.⁊ pro hoc.j.de adulter.l.⁊ ſi ami ſi domum vbi de hoc dixi.⁊ bene facit extra de rebus eccle.non alie.c.i.⁊.ij.li.vi.⁊ vide in alphabeto.aliter tamē ſumitur tractat'.j. ad.l.fal.l.qui quadraginta.

c **T in** conductionib'.ℭ Ibi ſingularis eſt cu‑ iuſlibet vel cōem vtriuſq3 per quem ſin‑ gulas partes emunt.ibi a ſocietate cōuentionali. ibi ⁊ ideo quia res cōmunis eſt ⁊ aliud eſt cōmunio ali ud ſocietas.ibi non tenetur iure ſocietatis etiam ſi aliquid ex re communi ad eum perueniat.ibi cōmuniter geſto.i.quia res eſt cōmunis incidenter ſine ſocietate cōuentionali.ibi tenetur quib' aliis actionibus loquitur.l.ſequens in.l.quibus caſibus in glo.ſi adhuc in fi.quod dic vt ibi.

n **Emo.** ℭ Societas non tranſit ad heredes ſ3 de ſuis geſtis heres tenetur hoc dicit cum legibus ſequentibus in gl.in mandato hoc ver bum in eo mandato in quo fides poti' q̄z induſtria eligitur alias ſecus vt. ſ.mandati.l.mandatum diſtrahendorum.

c **T acti** a defuncto incohati.

p **Lane** ſi hi.ℭ Dicit And.ſe cōſuluiſſe p hanc l.in tali queſtione quidam elegerunt ar‑ bitrum.ipſe arbiter renunciauit partes nihilominus gerunt coram eo opponebatur q̄ geſta non vale‑ bant propter renūciationem conſuluit q̄ valebant quaſi de nouo videatur arbiter in partes conſentire. argu.huius.l.⁊ ſupra depoſi‑ ti.l.plane.

p **Ro ſocio** arbiter.ℭ Iudex additus ſuper actione pro ſocio habz facere cau tionem interponi pro lucro ⁊ damno futuro.⁊ facit ſ.famil.her.l.ſi que ſunt cautiones.ibi negociorum geſtorum.hec duo habes.j.de tutelis ⁊ ra.diſtra.l.ſed mihi.de mandato habes.ſ.mandati.l.ſi mandato meo.ver.ſi bene nego‑ tia.ℭ Oppo.q̄ non debeat haberi rō de futuro.vt.j.de vſuris.l. i.ſo.vt glo.vel dic q̄ ibi ſuper futuro erat paratum remediū de pre ſenti quia poterat exigere ſortem.⁊ ideo non debet recurrē ad ſuf fragium cautionis hic non ſuper futuro non poterat eſſe remedi um de preſenti niſi remedium cautionis.⁊ ideo cautio interponitur vt hic.⁊.ſ.de iudi.l.in omnibus.vbi de hoc vide dic aut ius ac‑

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

tio ⁊ exactio eſt de preſenti ⁊ non h₃ locum cautio de futuro vt in ꝯtro. Si vero ius ⁊ actio eſt de preſenti ſed exactio de futuro etiā recurritur ad cautionem vt hic ⁊. j. de ver. ob. l. ſtichum. §. cōdē natio. ⁊. C. de fideiuſ. l. j. vbi de hoc. ⁊. ē. de iudi. l. non quēadmodum. ⁊. l. non pōt. ⁊ hoc caſu pōt fieri cōdemnatio ſed differt exactio niſi agatur ꝯ doloſum quia tunc ſtatim fit exactio vt. ē. de cōdi. fur. l. ſi ſeruus. primo reſponſo. ad. l. acquil. l. in lege acquil. ſi delerum. ⁊ ibi no. Si aūt non competit actio nec exactio de preſenti ſed ius ſic vt in debito cōditionali. tunc regulariter pōt peti cautio ſed non fit ꝯdemnatio vt. ē. ſi ſeruitus ven. l. harum. de an. le. l. cum ſingulares. ⁊. ē. e. l. omne es alienum. fallit. j. de vſuris. l. j. p ut refert ad vſuras. ⁊ eſt rō quia ibi eſt quid imputet creditori cū poſſit exigere ſortem de preſenti ⁊ ſic ceſſabunt vſure future. hic non poteſt imputari. ⁊ ideo hic interponit cautio. Ibi non ⁊ hec ē vera ſolutio. Si autem cōpetit mihi actio ⁊ ius de preſenti. Sed exactio eſt de futuro ⁊ actioni obſtat exceptio non eſt in obligōne in diem non poſſum ante diem agere vt cōdemnet ſed ad cautionem ſit vt dicta. l. oē es. ē. e. ⁊. j. de verbo. ſig. l. cedere diem. Si aūt nihil mihi competit de preſenti tunc agere non poſſe₃ quia nemo ſine actione experit. ē. de neg. ge. l. ſi pupilli. §. videamus. Ja. bu.
¶ Si tecum. in actione veniunt pſonales preſtatōes eius ꝙ vnꝰ ſociorum impedit ⁊ alius percepit. hoc dicit ⁊ dic ſocietas ſcilicet conuentionalis.

f **Si fundus** ¶ Ibi cōis ſit ſocietate cōuentionali. ibi intuleris me inuito ⁊ hec. l. ſm glo. latenter h₃ tres lecturas ſicut p mortuo illato agitur tribus modis. primo vt mortuus tollat de fundo. ſcdo vt partis fundi eſtimatio preſtet. tertio vt oē damnum ⁊ intereſſe preſtetur aut ergo intuliſti mortuum non vt ibi eēt perpetuo ſed ad tempus tunc non eſt factus locus religioſus ⁊ agitur vt mortuus exportetur vt hic. ⁊. ē. de relig. l. ſunt perſone. aut intuliſti in perpetuum ⁊ tunc eſt factus religioſus ⁊ ſi nō potuiſti alibi inferre ⁊ agitur vt preſtetur ſocio eſtimatio. ⁊ hec eſt ſecunda lectura. aut potuiſti alibi inferre ⁊ tunc aut teneris mortuū auferre aut preſtare intereſſe ſocio ⁊ concor. ē. cōi di. l. ſi quis putas. §. ſi quis in cōem.

b **Eres** ¶ Ibi deberet non ob. j. de accuſa. l. ex iudiciorum. vt ibi colligit. ibi in quibus explicandis. ibi admitti pōt. ⁊ iō tenet. ē. e. l. ⁊ acti. ⁊ vide quod notauit. ē. de condi. fur. l. ſi p fure. §. pe nult. in fi.

r **Si quis a ſocio** ¶ Pena cōuentionalis quia ſuccedit loco rei tollitur per exactionem rei ⁊ ecōuerſo per exactionem pene tollitur res. hoc dicit. ibi non agei poſtea ad intereſſe. ibi in pena ſic pōt intelligi. ⁊ tunc ſi eſt minor pena ꝙ intereſſe. ſecus eſt vt in. l. ſequenti. ¶ Op. a diuiſione ꝙ aut fuit facta nouatio ⁊ non agit in eo ꝙ plus eſt aut non. ⁊ tunc vna per aliam non tollitur. So. vt glo. vel melius hic preceſſit obligatio iurigēnū in qua nec olim pſumit nouatio niſi agat vt. j. de act. emp. l. predia. ⁊. j. e. l. duo. ⁊ dixi. ē. de pactis. l. reſcriptum. §. ſi pacto. ſecꝰ ſi pcederet obligatio iuris ciuilis in qua olim pſumebat nouatio hodie non vt. C. de noua. l. fi. alia lectura eſt ꝙ hec fuerit plus in pena. ⁊ iō fit nouatio. alia ꝙ hic nouatio vſq₃ ad cōcurrētem ꝙtitatem. ⁊ vide quod de iſta mate. ia no. j. de act. ⁊ ob. l. obligationū ſere. §. fi. ⁊. d. l. fi. C. de noua. dixi ⁊ plenꝰ p Dy. j. de v. ob. l. ſta ſtipulatus. ⁊ an pena exacta tollat vtrūq₃ dixi. ē. de eo qđ cer. loco. l. cētum capue. ¶ Op. j. de act. emp. l. iul. §. idē pōp. ſo. aut opponit pena veteri ſtipulatōi loco ꝯtēptus ⁊ tūc ſolida petit. ē. de arbi. l. nō diſtinguit. in pri. Si vō pena apponit loco intereſſe tūc locū h₃ hec lex cū ſi. ⁊ potuit apponi pena ad faciliorē pbationem ꝙ difficilis ē pbatio intereſſe. ſi aūt pena adijcit in fraudem vſurarum quod eſt quādo adijcitur quātitati tunc peti non poteſt vltra legitimum modum vſurarum. Si autem facto tunc aut preſumitur in fraudem vſurarum vt dicta. l. iul. §. ibidem cum ibi notatis. ⁊ no. ⁊ dixi. C. de vſuris. l. cum allegas. ⁊ ad hoc vide gl. xxv. q. vlti. verbo deceſſorū in fi. extra de arbi. ⁊. cum dilecti. ⁊ de pena. c. ſuum. ⁊ ibi bene per Jaco. in vltima glo. ⁊ ſupra de nego. ge. l. qui ſunt.

q **Uod** ſi ex ſtipulatu. l. certi conditio ex ſtipulatione ſi pena eſt certa vel ex ſtipulatu. ſi ē incerta vt. ē. ſi cer. pe. l. ſiquis certum. ⁊ dicta. l. reſcriptum. §. ſi pacto. ē. de pactis.

o **Jactum.** ¶ Actio p ſocio ⁊ cōmuni diuidundo ſe habent vt excedentia ⁊ exceſſa l₃ in quibuſdam ꝯcurrat. ibi nominū p vnū ex ſocijs ſuo nomine ꝯtractorum. ibi hab₃. Et ideo actione p ſocio adhuc agi poteſt quia in hoc excedit iudiciū cōmuni diuidūdo. ibi nō admittit quam admittit actio cōmuni diuidundo. ⁊ in hoc excedit actio p ſocio. Concurrunt autem in eo quod ſequitur ibi. ſed ⁊ poſtea ſubaudi licet non tollatur actio p ſocio p cōmuni diuidūdo vt predictum eſt tamē ſi poſtea ⁊c. ibi agatur ad perſonales preſtationes que pariter veniunt in vtroq₃ iudicio. ¶ Oppo. de ver. ſed ſi poſtea. loquitur de perſonalibus preſtatōibus que pariter veniūt in vtroq₃ iudicio prin. l. loquitur in alijs iuribus in quibus excedit vnum aliud vt dixi in ſummario ⁊ in expoſitione litere.

Jmargarita. ¶ Societas dicitur ꝯ trahitur vbi adeſt animꝰ cōtrahende ſocietatis qui colligitur ex qualitate pſonarum. hoc dicit tex. ⁊ glo. ibi coheūde ſocietatis in qua ego appoſui rem ⁊ tu operam. Ibi preſcriptis verbis quia eſt cōtractus inominatus do vt facias.

r **Et communis.** ¶ Actio p ſocio ꝯcurrit cum actiōibus ex delicto pueniētibus pſecutorijs ⁊ penalibus. hoc dicit vſq₃ ad. l. cum duobus. ibi furti ſcil₃ actōe. ⁊ hoc tollit ꝯtrarium. ¶ Oppo. ex glo. magna tribus modis ſeparando cōtraria. primo de. l. ſi is cui. j. de furtis. glo. ſoluit multis modis. prima glo. eſt ꝙ tollitur per except. non plac₃ Rai. per regulam iuris nihil intereſt. Secūda ſimiliter non placet quia nec hic nec ibi ex litera colligitur. ſed eſt diuinare. So. etiam alia nō placet quia actio furti datur ad meram penam non ad intereſſe vt. ē. de conditione furtiua. l. ſi p fure. §. furti actio. Sequens etiam ſolutio non placet ꝙ non habet. l. nec rōnē₃. vnde ipſe ſequit vltimā ¶ Secūdo oppo. de. l. fi. C. de furtis. So. dicit gl. ꝙ hodie hoc corrigitur quod falſum eſt. ⁊ ideo dic ꝙ hic loquitur quādo ꝯtra eundem datur cōmodati ⁊ furti. Ibi vero quādo tertius ſubtraxerat. ⁊ ſic dabantur cōtra diuerſos. ⁊ ideo vnam tenetur eligere vt ibi. ⁊ ita no. d. l. ſi is cui de fur. Ri. ⁊ Jaco. bu. ¶ Item ꝯtra hoc opp. ꝙ etiam ſi detur cōtra diuerſos. vna tollit aliam. vt. C. de furtis. l. i. So. hic ambe dantur ad improbandum. ibi vna ad approbādum alia ad improbādum. ⁊ ideo reſultat contrarietas ex quo non poſſunt ſimul ꝓponi vt ibi no. in glo. magna. ibi cogitur dominus. ibi actionem quod non poſſet hic fieri quia cederet contra ſeipſum.

i **Dem eſt.** Et in colono. cō. cor. j. loca. l. ſi locatum ſeruum. ibi gerit ſine mandato. ibi in tutore. nec ob. j. de admi. tuto. l. tres tutores in prin. vt ibi no.

m **Erito.** ¶ In dubio rōne partis quis preſumitur in re cōmuni bene agere hoc dicit. ibi actionem eſſe cōtra ſocium. ibi āmouerit rem cōmunem. ibi plerunq₃ in caſu dubio vtendo. ſecus ſi vidēdo vt ſequit. ⁊ p hoc. j. de acquir. here. l. p herede. §. i. ⁊ ꝙ ibi no. ⁊ idem quocūq₃ modo ex facto ꝯtrarium appareat vt. ⁊. ti. l. duo fratres. Ri. ₃. ibi iur potius nō ob. j. de publicanis. l. fraudati vt ibi no. ibi facit ꝓpter nobilem preſumptionem de qua ſupra dixi. ibi ſuppreſſit vendendo ipſum ſeruum dolo malo. Ibi teneri criminaliter ⁊ furti ciuiliter. ¶ Oppo. ꝙ rōne partis preſumitur in toto dolum cōmittere. j. de le. ij. l. vnum ex familia. §. ſi ē falcidia. ibi habet. neceſſe eligere iure alieno hic nō. ⁊ ideo preſumitur facere iure ſuo vel iſto ꝓpter delictum vitandum. ar. j. de penis. l. preſto. ad. l. ij. quādo ⁊ quibus quarta pars. dic ꝙ illa eſt preſumptio ſed nō tanta ꝙ inducat delictum puniblē. argu. j. de penis. l. abſentem. vel hic in vtente ibi in negligētē. ¶ Uel dic ad ambo cōtraria. aut nihil attingit ⁊ pſumitur negligentia. aut attingit ⁊ tunc querendum eſt de dolo nō de negligentia. vel dic ꝙ in re ex toto aliena pſumitur dolus. vt. j. de fur. l. qui vas. §. vetare. niſi

preceđens voluntas excuſet. vt ſupra ſi certum peta. l. ſi quis nec cau. §. reus pignori. & in delictis etiam preſumitur dolus niſi aliud ex cõiectura appareat vt. C. de ſicarijs. l. i. & ibi no. & de iniur. l. ſi nõ cõuicij. extra de reſcriptis. c. i. & no. etiam de re iudi. c. ſicut nobis. in penul. glo. Si autem res ſit cõmunis preſumptio doli vt hic. & . j. de ſerui. ſc. l. ſi is q duas. niſi ex actib⁹ appareat cõtrarium & ſupra dixi. Si enim cõſtaret de dolo nõ recurrimus ad coniecturas quia in certis non certis locus eſt coniecturis. j. de verbo. ob. continus. Multum ſepe allegatur hec glo. de iſta nobili preſumptione ad quod infra de penis. l. ſi preces cum ibi notatis. ¶ Quid de queſtione quã vidi de facto. vnus ex ſocijs occupat totum fundum cõmunẽ nũquid poterit accuſari de occupatiõe iſta lex eſt ar. q non. cum concordãtijs in glo. allegatis. & quia poteſt agere actione cõi diuidũdo vel pro ſocio ſicut dicit in operis noui nũciatione. l. in prouinciali. §. i. & . ij. & pro hoc ſupra cõmuni diuidũdo. l. ſabinus cum ibi notatis. Contrarium tz glo. C. vnde vi. l. ſi quis in tantam in glo. magna. ver. ſed quid ſi ſocius totam rem cõmunẽ inuadat. & pro hoc infra q vi aut clam. l. denique. §. ſi ex ſocijs. & ſupra cõmuni diuidũdo. l. & ſi nõ oẽs. §. venit. Puto diſtinguẽdum. q ſi ſocius occupat nõ admittendo ſed repellendo ſocium q nunc tenetur de occupatiõe & violẽtia & ſic intelligatur dicta glo. cum concor. Sed ſi nõ repellat ſocium lz rõne partis vadat per totum fundum nõ intelligitur occupare vt cum concor. quia in qualibet gleba hz ius vt ſupra de rei ven. l. põp. & ad hoc bene facit dicta. l. duo fratres de acqui. here. ¶ Sed an ſocius inuito ſocio poſſit reficere rem cõmunem dic vt. j. l. pro. §. idem rñ. ſocius. & dicta. l. ſabinus. ſ. cõmuni diui. & C. de edifi. priua. l. ſi vt proponis. facit et hec lex q habitantes in domo cõmuni non tenent ſoluere penſionem ſocio niſi forte fuiſſet aliam conducturus. ar. ſ. de condi. inde. l. ſi nõ ſort. §. libertus. & ad hanc preſumptionem nobilem concor. infra qui po. in pig. ha. l. ſi prior. §. i. de diſtrac. pigno. l. i. & l. cum ſeruus. & l. cum prior. ar. cõtra. j. de ſta. li. l. ij. §. cum igitur. ver. ſi caput.

c **Cum duobus.** ¶ Vbi adeſt mandatum agitur mandati. ſi vero animus ſocietatis pro ſocio hoc dicit. ibi agere animo ſocietatis contrahende. ibi deducta parte pretij prima fundo meo. ibi preſumi in dubio dic recurrendum ad ſignificationem verborum vt. j. de lega. iij. l. non aliter ſm Ja. de are. In glo. quia licet in fi. & ſ. ti. pri. l. ſi procurator. §. mandati. & . j. de fideiuſ. l. ſi ſtipulatus es opus. in glo. niſi hec. ibi compenſatione obiecta. vt ſupra de cõpenſat. l. ſi ambo. ¶ Venit ibi ob culpã abeſſe & dic latam & leuem. vt. j. e. l. ſocius ſocio. & ſ. depoſiti. l. quod nerua plene dixi. ibi oportet vt in exemplo quod ſequitur infra. §. proximo.

Si coheunda. ¶ Duas habet lecturas vt ex gl. colligitur & vtraque poteſt ſaluari. ibi operam vel colligitur hec q paſtores boum nõ intelligũtur exercere artem ſed operam preſtare. eſt enim ars ſcientia in mente artificis. & opera eſt executio artis. In cõmune lucrum. ibi paſcendum ſumptibus paſtoris vſque ad tempus & poſtea cõmuniter diuidendũ & iſta ſocietas fit continue de bobus vaccis & pecoribus & alijs animalibus. Ibi fructibus cõmuniter diuidendis. & ſic eſt colonus partiarius. Ibi precium enim boum. Ibi valimentũ quaſi dicat ille qui ponit precium boum tantum videtur ponere q̃tum ille qui ponit artem vel operam. Ibi ſocius predictus. Et ſic nota. quod colonus partiarius eſt ſocius. & ita de culpa tenetur. pro hoc. ſ. e. l. ideoque. Et allegat hanc literam quod colonus partiarius non deducat expenſas de fructibus quia tenet preſtare operam ſeu artem. Et vide ad hanc materiam. C. de pactis. l. ſi paſcenda. cum ibi notatis. & infra. §. proximo & ſequenti.

¶ In glo. vltima in fine ſecundum primum. Iſti duo genitiui artis & opere ſunt ex parte predicati. Scdm ſecundum ſunt ex parte ſubiecti. Secundum tertium poſſunt vtroque modo adaptari. Oldra.

Damna fatalia. ¶ Caſum fortuitum non preſtat ſocius ſed culpam ſic. hoc dicit. ¶ Et allegatur iſte §. quod furtum non caſus fortuitus niſi forte ſit domeſticum furtum. argu. C. de lati. liber. tol. §. ſed ne furandi. de hoc dic vt no. & dixi. C. depo. l. i. ibi datum ſit glo. exponit duob⁹ modis & bene. ibi latrocinio manifeſto & violento qui eſt caſus fortuitus vt dicta. l. i. C. depo. ibi pecus acceperit non eſtimatio facit tranſire periculũ caſus fortuiti. quia hic nõ veniret etiam ex pacto expreſſo vt. ſ. e. l. ſi non fuerint. in prin. & ibi no. & ad hoc. j. locati. l. iij. ibi & hoc vera ſunt in re cõi eſtimata. nõ ob. j. de preſcrip. ver. l. ſi tibi. vt ibi dicam. ¶ Et vide ad materiã huius. §. & ſequẽtis Inno. extra de iniur. c. ſicut in ſpeculo de ſalar. in prin. in ſumma Azo. e. ti. §. ſunt & alie preſtatiões. & quod no. & dixi. ſ. e. l. inter cãs. §. non omnia. Et facit iſte. §. q ſi lupus deuoret pecudes cões q ſit periculum paſtoris quia de cuſtodia tenetur nec excuſari põt paſtor cũ lupus comedit oues. extra de reg. iur. c. penul. & pro hoc. ſ. depo. l. i. §. ſepe euenit. & vide. j. locati. l. ſi quis domum. §. impator. alias eſt ſub. l. ſi quis fundum. ¶ Hic ſi paſtor dimittat beſtias ſine cuſtode in paſculo vbi etiam cõſueuerũt dimitti per alios. ar. bonũ. j. locati. l. item queritur. §. ſi magiſter. ſ. de dã. infec. l. vtique. & extra de iniur. c. ſi. de hoc vide in ſpeculo de locato. §. poſtquã. ver. quid ſi locaui tibi.

quidam ſagatiam. ¶ Iſte. §. differt a precedenti quia hic ſocius perdidit res proprias ibi cões vt hic & ibi pz. & vide quod ibi dixi. ibi partem dimidiam quando erant duo ſocij. ibi ſecum non tuliſſet ſecus in his que ſecũ tuliſſet & in veſtibus proprijs & alijs ſibi neceſſarijs et ſi ad merces cõparandas non iuiſſet. ibi ſolent ad vehi ergo ſi per terram poterat vehi eſt in culpa. & ſic vz q qui põt ire per terrã ſi vadat per mare q ſit in culpa. Item allegatur iſte. §. q ſi ambaſſiatores portant ſecũ alias res q pertinẽtes ad ambaſſiatã q cõe reſarcire non teneat ſi pdant. eas autem que portant ad ambaſſiatã pertinẽtia ratione honoris. Item expenſas medicorum ſi forent infirmi vt hic. de hoc dixi. ſ. proxi. l. inter cauſas. §. non omnia.

¶ In glo. quid ſi vterque ibi puto idem. ar. j. de capti. & poſtli. reuer. l. nihil. & quia ſubeſt rõ huius. §. argu. ſ. de nego. ge. l. nam & ſeruus. in prin. in glo. in fi. quod dic vt ibi. Ibi in gl. ſic. ibi hz quoſdam. hanc ſequitur Ray.

Cum duo. ¶ Extra cauſam ſocietatis queſita nõ veniunt in cõione. hoc dicit. Ibi queſierint extra negociationẽ argẽtarij cõis.

Si fratres. ¶ Ibi non redigetur. & ſ. fa. her. l. ex parte. §. ſi filius. ibi pecuniam ſortis ſiue capitalis. & ſic facit q pactum q ſors ſiue capitale debeat eſſe ſaluum non eſt vſurarium vt hic patet ſed ſocietas licita. Theologi tamẽ tenent q ſit vſura. de hoc vide plene quod plene dixi. C. e. l. i. & vide Roffre. co. ij. prima colũna. & per Az. in ſumma prima colũna.

¶ Item allegat iſte. §. q ſi pater decedit relictis filijs & nihil diuiſerat ſibi in patrimonio & vnus aliquid lucretur q non tenet alijs cõicare. Et idem ſi habent bona hereditaria & vnus extra bona hereditaria aliquid acquirat non tenetur cõicare. Immo etiã ſi quid emat proprio nomine de pecunia hereditaria non erit cõmune ſed cõicandum vt. C. cõia vtriuſque iudi. l. ſi patruus. & ſi quis alteri vel ſibi. l. penul. & ibi in glo. lz ſocij appellent. & ſ. cõia vtriuſque iudi. l. ſi frẽs. & ad predicta facit. j. de ſepa. l. ſi creditores. & ſ. ad tre. l. tuum & meum. §. altero. & bene. C. de ſilentiarijs. l. prohibemus. l. ij. in vſibus feu. de fratrib⁹ de nouo beneficio inueſtitis c. ſi duo fratres. de iure lombardo. ſecus eſt vt in lombarda de ſucceſſionib⁹. l. ſi fratres in cõmuni capſa. & ibi de hoc ſatis no. p Karolum & alios cõmentatores iuris lombardi. & de hoc vide quod bene no. p Inno. extra de exceſſibus platorum. c. dilecta. in vltima glo. & hoc niſi cõtraxiſſent ſocietatem vniuerſorum bonorum vt. j. §. pxi. & . j. e. l. ſi ſocietatem vniuerſarum fortunarum. ¶ Dominus Rz. circa hoc an fratres hñtes hereditatem cõem & i cõmuni ſtãtes teneant omnia cõicare ſic ait diſtinguẽdo. aut cõſtat eos iniuiſſe ſocietatem. aut cõſtat eos non iniuiſſe. aut dubitatur.

Primo caſu quãdo cõſtat eos iniuiſſe ſocietatẽ & ppterea indiuiſam hereditatẽ ſeruaſſe. tunc aut omniũ bonorum aut ſimpliciter. ſi omniũ bonorũ tunc omnia ſunt cõicanda. vt. ſ. e. l. ij. §. i. j. pxi. & dicta. l. ſi ſocietatẽ vniuerſarum. j. e. ſi ſimpliciter. tunc cõmunicantur ea que proueniunt ex queſtu. vt. ſ. e. l. coiri. cum legibus ſequẽtibus niſi forte ſpecialiter cõueniſſent q ſolum ex hereditate cõmuni prouenie cõmunicaretur. vt hic in prin. ¶ Si non conſtat eos non iniuiſſe ſocietatem tunc nihil cõicatur cum ſocietas cõtrahatur cõſenſu. & iſti non cõſenſerunt vt. ſ. l. qui admittitur. Si

vero dubitatur ſi cõtraxerint ſocietatem tunc oportet nos colligere ex cõiecturis ⁊ actibus eorum. Nam ſicut dictum eſt ſocietas ꝯſenſu cõtrabit̃ ⁊ quis põt declarare cõſenſum ⁊ volũtatem ſuaꝫ non ſolum verbis ſed etiam rebus ⁊ factis vt.ꝭ.e.l.ſocietatem coire.⁊ de legibus.l.de quibus. ℭ Aut ergo faciebant iſti tales actus per quos colligi poteſt ipſos voluiſſe ſocietatem ꝯbere vt quia omnia cõicabant ⁊ ꝯtemus cõiter in pſona eorum cõcipiebant ⁊ ſimilia.tunc dĩ eos ſocietatem cõtraxiſſe ⁊ omnia cõicanda ꝙ tales actus ſunt declaratiui ſocietat̃.j.de lega.ij.l.predijs.§.ante penul.in fi. Nam ⁊ talia cõſideramus in diſſimulatione ſocietatis.ſ.an ſeparatꝫ moreñt ⁊ negocia ſeparatim gerant ⁊.j.e.l.itaqꝫ.⁊ ſocietas preſumit̃ ex qualitate perſonarũ ⁊ actuum vt no.in glo.ꝭ.e.l.ſi margarita. Rij.de hoc etiam dixi.C.qui teſta.fa.poſſ.l.i.⁊.j.ꝭ liberat̃.le.l.aurelius.§.cum qui. ℭ Ad hoc etiam videas q̃õnem diſputatam per dominũ Ray.que incipit florentie mercator. ⁊ hanc q̃õnem primo ponit Jac.bal.⁊ eſt mihi in libro meo magno queſtionũ diſputatarũ.ccxviij.⁊ incipit ſatis fuit hactenus dubitatum cuius effectus ſatis claudit̃ ſub predicta diſtinctione domini Rij. ℭ Sed quid ſi vnus ex fratribus habebat plures filios ꝙ alij non quidem diuiſione cõputabuntur expenſe vel dotes date de cõi ꝓ ipſis filijs vel filiabus.vĩ ꝙ ſic. C.fa.her.l.inter.⁊.l.certum.in ꝯtrarium facit.C.de neg.ge.l.ſi paterno affectu niſi alter frater ꝓteſtatus eſſet vt.ꝭ.de nego.ge.l.alimenta.⁊ de hoc dixi dicta.l.aurelius.§.cum qui de libera.le.⁊ facit.j.e.l.ſi ſocietatem vniuerſarum.§.i. ℭ Quid ſi dotauit filiam dic vt.j.e.l.ſi ſocius ꝓ filia.puto tamen hoc dependere a predicta diſtinctiõe domini Rij.⁊ de iſta materia ⁊ predictis q̃õnibus ⁊ alijs pulchre vide in ſpeculo de iudi.§.ſequit̃ videre.de cõibus iudi.ꝑ totum. ℭ Dubitari etiam vidi an illud quod dictum eſt de fratribus retinẽtibus paternam hereditatem in cõi locum habeat inter filium ⁊ nepotẽ ex alio filio ſi remaneant in cõi.⁊ vĩ ꝙ ſic.quia iſte nepos ſuccedit in locum ⁊ vicem patris ſui in lombarda de ſucceſſionibus.l.ſi quis habuerit filios.⁊.l.volumus.C.de inoffi.teſta.l.ſi quis filiũ.⁊ de libe.⁊ poſthu.l.gallus.nam heres ⁊ defunctus eadem pſona reputatur in auc̃.de iureiur.a mor.pſt.⁊ maxime pater ⁊ filiꝰ.C.de impu.⁊ alias ſub.l.fi.⁊ ibi de hoc ꝙ puto verum ſi ambo eẽnt maiores. Si enim vnus eẽt pupillus non poſſet ſocietatem ꝯbere tacite vel expſſe ſine tutoris auctoritate vt.ꝭ.e.ti.l.in cõductiõibꝰ.⁊ ſic non vendicaret locũ quod dixi in diſtinctiõe domini Rij.de ſocietate tacita vel expſſa. ℭ Vidi etiam dubitari an iſti fratres habẽtes hẽditatem indiuiſam in eſtimis ⁊ collectis debeant ſimul eſtimari ⁊ alijs muneribus publicis dic ꝙ diuiſim eſtimari debẽt vt.C.de decurionibus.l.iꝫ.li.x. In ꝯtrarium vt plurimũ viderim ꝯ facto ſeruari.ꝙ cõiter ⁊ ſimul eſtimant̃.

Si inter fratres. ℭ Ibi auctũ fuerit de omnibus bonis ⁊ fortunis.ibi ſalaria ab aliquo rex de publica recepta ⁊.l.fori. C.de aduo.di.iudi.ꝯ iure lombardo dic vt in lombarda de ſucceſ.l.ſi frẽs.in cõi caſa.⁊ dixi.ꝭ.§.ꝓ rei.bi redigi.l.agi pro ſocio ad cõicandum.ibi emancipatus non ſocius fratris qui ꝓpter nõ hꝫ peculium ſed patrimoniũ ⁊.C.de inoffi.teſta.l.fi. Et no.vnde eẽ equitas collatiõis ꝙ nõ memini alibi ſic clare. Ja.bu. ℭ Idem rñ.ſocietatis.ibi vltra mortẽ mandatũ.quãdoqꝫ vltra mortem mandatoris extendit̃ vt.ꝭ.ti.ꝓ.ti.l.ſi vero nõ re.§.fi.⁊.l.ſe.ibi ⁊ ideo quia tali pacto quo paciſcor ſocietatem extendi ad futurum heredem vel dic ideo non porrigi ſocietatem poſt mortẽ ꝙ nec libertat̃.⁊c.⁊ ad hoc.C.de ſacroſan.eccle.l.i.⁊ de le.l.nemo põt.⁊.C.de pactis.l.fi.in gl.i.facto teſtõ in fi.hec vltima vera.

Idem reſpondit. ℭ Oportet eẽ cõtumaciam ſociꝫ ſi remedia huiꝰ.§.debeant locum habere.hoc dicit. Ibi ceſſantium ſcilicet ſociorum per contumaciam in reficiendo.ibi inſule ⁊ ſic edificij vrbani vt infra.§.item ſi in cõmune.ſm Odo.vt ibi dixi.ibi deinceps idest elapſis quattuor menſibus.ibi poteſt tamen dictis remedijs omiſſis. Ibi agere elapſis dictis quattuor menſibus. Ibi ꝙ inſule dominium ſubaudi concedendum eſt ſibi. Ibi dedit ipſo iure ſine aliqua iudicis ſententia. Raynal. ℭ In glo.prima. Ibi debitum. Ibi ſi is contra quem quod caute intellige. vt ibi notatur. ⁊ C.de rei vendi.l.dominum. Nico.ibi.§.ſi tecum.vel fami.her.ci.vt ſupra fami.her.ci.l.his conſequẽter.§.ſumptuum.⁊.§.celſus. In glo.per iudicium cõmuni diuidũdo nõ per aci.ꝓ ſocio.vt.ꝭ.e.l.vt ſic ꝓ ſocio.⁊.l.quibus caſibus. In glo.aliquid ipſo iure.ibi cõtrarium tenuit ⁊ eſt verum ſi hoc placet ſocio qui impedit ⁊ voluntatem ſuam ſuper hoc declarauit alias non cum habeat electõnem vt dicit litera.finge enim ⁊c. Jaco.bu. In eadem gl.ibi plurimum facit.quid in poſſeſſione ciuili cum ipſa habeat plurimum iuris nũquid tranſit ipſo iure dic ꝙ non quia verum eſt ꝙ hꝫ plurimum iuris in retinẽdo.ſed in querendo nõ imo hꝫ plurimum facti.⁊ ideo circa eam lex non ita fingit.ar.ꝭ.ex qui.cau.maio.l.denique. Ja.bu.in fi.⁊ vide quod no.C.de ſacroſan.eccle.⁊.l.fi.in gl.que incipit vidclub.⁊.C.de edi.priua.l.vt ꝓponis. ℭ Item indu cit an dicitur hanc.§.ꝙ ſi ſtatuto caueat̃ ꝙ creditor cui data eſt tenuta bonorum debitoris ex primo decreto poſſit infra menſem petere ſibi dominium aſſignari ꝙ dominiũ poſt menſem hoc petere poſſit.⁊ ita dicit ſe obtinuiſſe de facto per hũc.§.ſed certe iſte §.expreſſe dicit dominium poſt quattuor menſes ipſi dominũ dediſſe verba autem ſtatuti concedũt intra mẽſem peti poſſe.

Siquis ſocietat̃. ℭ Ibi conſtat.nec ob.ꝭ.e.l.cum duobus in prin.vt ibi no.

Item ſi in comunem. ℭ Ibi ſumptum ꝓ parte ſocij nec habent locum alia remedia de quibus loquit̃.§.ꝭ.idem reſpondit ſocius.ꝙ ille §.locũ hꝫ ſolum in edificio vrbano ſm Odo.

Item mella ℭ Ibi ſemipedis.i.medium pedem ꝓ quolibet ſm Odo.ibi ad onera domus vtriuſqꝫ.ibi patiatur tigna domus ſue in glo.que incipit quia gratia in fine.vel hic vtitur ad eum vſum ad quem eſt deſtinata in cõtrario non.

Si plures ℭ Quãdo plures dantur ad diuerſa eiuſdem forme ſufficit vnam ꝓponi in qua venit effectus omnium.hoc dicit de hoc.ꝭ.fami.her.l.heredes.§.de pluribus dicetur.j.de aci.emp.l.non eſt nouum.

Si quis ex ſocijs ℭ Hic vnus tantum ſocius impedit.⁊ vide quod no.⁊ dixi.ꝭ.ti.pri.l.idemqꝫ.§.idem labeo.

Socinꝫ ℭ Lucra licita queſita etiam occaſione delicti ſe cõmiſſi tenetur ſocius omniũ bonorum cõmunicare illicita non eẽ cõuerſo nõ recipit ex cõmunione ꝙ ꝓpter delictum eius damnatus eſt niſi iniuria iudicis ſit damnatus. hoc dicit vſqꝫ ad.l.ſi id quod.ibi ſibi faciam aci.iniuriarum.ibi vel ex.l.aquil.non.l.aquil. agi.ſi liberi hominis corpus ledatur ⁊ eaꝫ cõpetere patri leſo corpore filij. Jaco.de are.⁊ vide ſupra ad.l.agi.l.liber homo ſuo nomine.ibidem.l.loquimur eſt quãdo ſocius lucratus eſt ex delicto in ſe cõmiſſo hic quãdo lucratus eſt ex delicto a ſe cõmiſſo non ob.ſupra de peti.here.l.ſi poſſeſſor.ex hereditate vt ibi no.⁊ iunge hic.l.quod autem cum legit᷒ ſequentibus que loquuntur de materia huius verſi. ℭ In verſi.per contrarium ibi poſteriori alteri eius fecit iniuriam. In ver.eis gaue.ibi damnatus.l.muſtarus.ibi non debere facit.ꝭ.e.l.§.ſi fratres.⁊ facit quod no.per Jaco.de are.j.de pecu.le.l.ſticbus in fi.ibi confeſſi qui nõn ob.j.de here.vel aci.ven.l.ij.§.ſolet.vt ibi no.in glo.ſic ergo in fi.dic.⁊ eſt rõ.j.e.l.verum.in prin.⁊ de iniur.l.apud labeonẽ §.ꝯmittere.quero ſi nũcius meus vel ꝓcurator iniuriet̃ vel rebus meis ſpolietur ⁊ egit iniuria vel vi bonorũ raptorum an teneat̃ mihi reſtituere quod conſequutus eſt.⁊ videt̃ ꝙ ſic.ar.huius.§.⁊.ꝭ.ꝯ procurato.l.qui ꝓprio.§.vt in ceteris.de nego.ge.l.ſiquis negocia.de peti.here.l.quod ſi in diem.§.ul.⁊.l.illud.§.actiones.⁊.l.emcta ⁊ de pignora.ac.l.ſi pignore in prin.ar.j.de colla.bonorum.l.a.§.ſi emãcipatus. So.ꝙ ꝯſequutus eſt per aci.vi bonorum raptorum reſtituet per iura.ſed per aci.iniuriarum non reſtituit vt.ꝭ.de peti.here.l.ac vbi.⁊ ibi no.⁊ per deciſionem vtriuſqꝫ queſtionis. vide j.de edil.edic.l.bouem.§.ſi quis ſeruum. ℭ Item quero comes quidam verus dominus ſui comitatus cum mero ⁊ mixto imperio habebat ſub ſe quẽdam caſtellanum ſuum vaſſallum ⁊ hominem ligium ꝓ ipſa caſtellaria.quia caſtellanus fecit cum comite quãdo facit ꝯdemnatiões ⁊ ſuis expenſis tenet̃ equitare pro ipſis exigẽdis. Comes etiã habet alia bona ꝓpria ⁊ alios feudatarios ſimiliter facta fuit talis recognitio de dicta caſtellaria ꝙ caſtellanus recognouit eam tenere in feudum a comite ⁊ octauam ⁊ partem omnium que cõmuniter obuenire poſſent quomõcũqꝫ ⁊ qua

literiſq; ex hoc in eius vtilitatem inſurrexerunt qõnes primi ſi feudatarij ꝓprij comitis ꝓ ꝓditione facta contra eũ mitum ꝓdiderũt feuda ſua an ipſe caſtellanus vigore dicte recognitiõis debeat habere octauam partem. ℂ Secũdo ſi tales ꝓditores habent bona non feudalia conſiſcata propter crimen ꝓditiõis an caſtellanꝰ de illis habere debeat partem ſuam. ℂ Tertio ſi iſti proditores habebãt decimas ſub annuo cenſu ab eccleſijs an de illis habere debeat caſtellanus partem ſuam. ℂ Quarto ſi ſubditi comitis donent ſibi aliqua cõtemplatione perſone ſue tãtum debeat caſtellanus habere partem ſuam. ℂ Ad primã queſtionem videtur ꝙ caſtellanus habere debeat partem ſuam. ⁊ hoc ꝓpter verba vniuerſalia in recognitione appoſita. ⁊ qualiter obuenire poſſunt que omnia cõplectũtur que nõ ꝓbant excepta. ff. de penu. leg. l. ſi. §. de vſufru. earum re. que vſu conſu. l. i. in prin. de lega. preſtan. l. prima. §. i. ⁊ §. locati. l. i. §. quod non preto. illa enim verba vniuerſitatis notant. ff. que in frau. credi. l. ſi. ⁊ de excep. rei iudi. l. ſi mater. §. eandem in fi. ꝓ hoc etiam facit verbum poſſunt in recognitione3 inſertum cuius ſignificatio eſt complexiua ⁊ extenſiua. ff. de lega. ij. l. ſi ita quis teſtamẽto. ⁊ §. de condi. ob cauſam. l. quod ſeruus in fi. ⁊ ibi no. ⁊ ꝓ iſta parte videtur caſus in hoc. §. vbi ſocius ꝯfert etiam quod ob iniuriam ſibi illatam conſequutus eſt. ℂ In contrarium videtur quia intelligẽtia dictorum ⁊c. vt extra de verbo. ſig. c. intelligẽtia. ⁊ de lega. ij. cum filius cũ aliã quare caſtellano aſſignata fuit octaua pars fuit quia laborabat in ſeruicio comitis cum eodem ſedendo cum iuſticiam faciebat. ⁊ ideo premio dignꝰ erat. C. ex quibus cauſis ſuus ꝓ premio. l. i. de aſſeſſo. l. i. ⁊ de ſtatuis ⁊ imag. l. i. ⁊ virtutum. Sed in caſu queſtionis predicte comes non habet ſedere nec iuſticiam facere ſed pares in vſibus feudorum de feu. ſine culpa non amittendo. c. i. ⁊ quo tempore miles inueſtituram petere debeat. c. ij. ⁊ de ꝓhibita alie. feu. per Federicũ l. imperialem. §. penul. ⁊ no. extra de iudi. c. ceterum. Caſtellanus ergo in hoc non habet ſedere nec laborem aliquem ſuſtinere ceſſante ergo labore qui eſt cã premij ceſſare d3 premium. ff. de excu. tuto. l. tutor petitꝰ. §. i. de vaca. mu. l. ſemper. §. negociatores. ⁊ de lega. i. l. gaio. ⁊ de ali. leg. l. alũne. §. heredibus. ⁊ vnum per aliud diſtinguit inſti. e. §. illo. ℂ Secũda ratio eſt quia in recognitione de qua agitur cogitatum videtur de cõmunicãdis inter comitem ⁊ caſtellanum ſolum de his que venirent ad comitem vt ad iudicem quod ſatis verba recognitionis declarant que in hoc eſt attendenda. vt. ff. de here. inſti. l. vltima. ⁊ de admi. leg. l. alumne. §. fi. ⁊ ad hoc totum accedit de ma. teſta. l. mecia. vnde eſt conſiderare comitem vt ſimpliciter comes ⁊ eum vt iudicem ⁊ cognitorem vt. ff. de libe. ho. exhi. l. ij. §. cum quis. ibi pietas enim gemina ⁊ bene. C. de epiſco. audi. l. decernimus. ibi ſinceritatem gemina3 prebiturum ſacerdotis ⁊ iudicis. ⁊ ad hoc ꝙ cuiuſq; vniuerſitat. l. item eorum circa prin. ⁊ in toto illo generali de tãquam de quo ſatis notaui ⁊ dixi. §. de adop. l. ſi pater. §. q duos. conſtat aute3 ꝙ iſta non puenit ad comitem vt ad iudicem. ſ3 ſimpliciter tanquam ad comitẽ. ⁊ in quolibet alio iudicãte ar. §. de noxa. l. quem ad. in prin. ſi. ergo ⁊c. ℂ Tertia rõ eſt ꝙ cogitatũ ⁊ actũ videt̃ ſa rõne ⁊ de cõicãdis his que ad comitẽ vt ad iudicem peruenirent vt ex verbis recognitionis ⁊ ſuperiꝰ ſatis p3. ⁊ in hoc attendendum ẽ verba recognitiõis que relegũt ad comitis vtilitatem. que precedẽtia verba ⁊ eorum ſignificatũ limitãt ⁊ reſtringunt vt §. e. l. ſ3 ſi adijciat̃. ⁊. ff. de ver. ſi. l. ſi cũ tibi fundum. ſ3 nõ videt̃ ad vtilitatem pertinere que nõ tam noniter accedit ꝙ3 diſſoluto contractu feudatario ꝓpter delictum vaſallorum ad antiquũ ẽſim. ⁊ cãm antiquã redeũt. de lib. ⁊ poſthu. l. filio. de ali. iudi. mu. cã fcã. l. hedibus. qui. mo. p. vel hipo. ſol. l. ſi voluntate. ⁊ de pac. l. ſi vnuſ §. quod in ſpecie. maxime vbi tãtum vel plus abeſt ꝙ3 adeſt. vt ſu pra. e. l. mutius. ⁊ de leg. i. l. ciuitatibus. §. fi. In publicatione vero bonorũ de quibus queritur. ⁊ ſi bona videãtur aliqualiter comiti accedere. obſequiũ tamẽ ⁊ ſeruiciũ vaſallorum delinquẽtium ꝑditum ex quo videt̃ comiti ſatis plus abeſſe ꝙ adeſſe. ar. ff. de actio. emp. l. idemq; iulianũ. §. fi. de euic. l. ſed hoc nomine. ⁊ de ſuo corrupto. l. vt tantum. §. fi. ℂ Quarta ratio eſt ꝙ quicquid ex cauſa in queſtione contẽta deuenit ad comitem eſt vltro iniurie ſue. arg. ff. de leg. i. l. finali. ⁊ de iure patronatus. l. diuus Veſpeſianus. ſecundo reſponſo. ⁊ eſt expreſſum quibus modis feu. amit. c. primo. §. penultimo. talia autem nõ cõmutantur. Unde filius emancipatus nõ cõfert ſuo ꝙ cõſequit̃ actione iniuriarũ. ff. de col. bonorum. l. ij. §. emancipatꝰ. nec bone fidei poſſeſſor hereditatis reſtituit heredi vt. d. l. ac vbi. de peti. here. ⁊ ibi no. ⁊ eſt expreſſum i d. l. hore3. §. ſi quis ſeruũ. de edi. edic. ij. reſpõſo. fallit in ſocio omnium bonorũ qui omnia cõicare tenet̃. ff. e. l. ſi ſocietat̃. vniuerſorũ. ⁊ ꝓ hoc p3 ſolutio ad iſtum. §. qui allegat̃ pro pte aduerſarij ad alia argumenta que fundant̃ ſuper ſigno vniuerſali. Reſpõde ꝙ nullum verbum eſt adeo vniuerſale vel indiſtinctũ quod ex cõſideratione dictorũ circũſtantiarũ non debeat ciuiliter intelligi ⁊ limitationem recipere. ff. de leg. iij. l. ſi mihi mecuia. §. fi. §. de ſeruit. l. ſi cui. de mune. ⁊ hone. l. vt gradatim. §. ⁊ ſi lege. ⁊ no. §. de peti. here. l. e non tantũ. §. ꝙ ſi ꝓ emptore. ⁊ qd vi aut clam. l. i. §. deniq; ⁊ ibi in glo. lxxij. di. dilectus. ⁊ extra de auctoritate ⁊ vſu palei. c. cum ſic. ℂ Et ex predictis p3 ſolutio ad ſcđam qõnem. ℂ Ad tertiã dicendum ꝙ ipſa queſtio non ꝓcedit ꝙ ſic tenentes decimas ſub ãnuo cenſu delinquerũt ita ꝙ eorum bona debeant publicari ad eccleſiam cuius ſunt redire debent. ff. de bo. dã. l. cũ rõ. §. i. ⁊ de bonis libertorum. l. ſi in libertinũ. C. de here. auct. ſi vero dominus tẽporalis. ⁊ ſi quis dicere vellet ꝙ talia iura publicarentur ꝑ. l. de dãno infec. l. ſi finita. §. ſi qua ſunt iura. ⁊. §. de vectigalibꝰ. vbi de hoc tamen ad vitandã cõionem caſtellani in talibus rõibus quaſi omnes rões in primaqõne aducte locum haberent. ℂ Ad quartam qõem vt dicẽdum ꝙ in donatis de quibus querit̃ caſtellanꝰ nullam h3 partem ⁊ eſt caſus ſo. ma. l. ſi vero. §. item quicquid. ad trebel. l. debitor. §. fi. ⁊ de doꝫ preleg. l. cum quis. ver. nã ſi quis. cũ ſi. ⁊ ita tenet Old. cuius fuit hec qõ ⁊ eſt mihi. clxij. in li. magno queſtionum diſputatarum.

q **Uod autem.** ℂ Ibi lucrum quod habetur ex re ſponte collata vt in equo furato ⁊ ſponte cõicato damnũ eiuſ ꝑuenterus ex hoc cõe erit quod dic vt. ff. e. l. ſi igitur.

ℂ Et no. ꝙ nõ eſt cõio vel ſocietas rei turpis vt hic. ⁊. ff. e. l. nec ꝑtermittendũ. ⁊ ꝓ hoc. §. fa. her. l. cetere. §. i. ſic nec mandatum vt §. n. prio. l. ſi vero non remunerãdi. §. rei turpis. ⁊ vide Azo in ſumma hoc ti. §. item ⁊ cõicat̃ ⁊ facit ꝙ vſure non veniant in cõmunione nec diuiſione. ⁊ ita tenet Roffre. de act. fa. her. §. quarũ eſt. ⁊ dixi. d. l. certe. ibi videas in petitione hereditatis veniunt turpia lucra vt. §. de peti. here. l. ſed ⁊ ſi poſſeſſor. Et an ex iſtis male queſitis poſſit fieri elemoſina. vide per Archi. i. q. i. non eſt ex illicitis. ⁊ xiiij. q. v. ⁊ per Ray. in ſumma de furtis. Rubricella an de re furtiua poſſit fieri elemoſina ⁊ de negocijs ſecularibꝰ. Rubricella an de illicite queſitis poſſit fieri elemoſina. ⁊ vide in alphabeto dictione elemoſina.

r **I igitur.** ℂ Ibi admiſit ⁊ in ſocietate cõtulit ex eo queſitum. Ibi cu3 pena ab eo ſoluenda rõe delicti cõmiſſi.

ſ **Et quicquam.** ℂ Ibi ex pluribus iudicijs ⁊ collige ꝙ publicũ iudi. ad intereſſe vt hic p3. ⁊. ff. de fal. qui nomine ꝑtoꝝ. C. de fal. l. damus. ⁊ l. ꝓhemus. ⁊ agit̃ actione in factum quod eſt notandum. Ri3.

n **Et pretermittendum.** Ibi nullam eſſe ſocietatẽ ⁊ ſic collat̃. ⁊ deductiões ceſſant.

r **I id quod.** Ubi non eſt ſocietas nec cõio nec põt eſſe cõe periculu3. hoc dicit vel ſic. Societas non eſt ſine cõione coꝛpoꝝ ſeu rerum. Ibi agere poſſit rõne pecunie ſeu alterꝰ ſocij. que extat ⁊ certe agere non põt vt ſequit̃. Ibi ante venditionem ſocietatis cõtractu3 in fi. Ibi ſocij ſumus mortuo equo meo ante benedictionẽ quadrige. tamen põt quadrigã factam. ⁊ ſic ſocietatem cõtractã dic clarius ꝙ glo. aut fuit cõtracta ſocietas quadrige habẽde. tunc inducit̃ cõio ⁊ eſt cauſe periculũ. aut cõtra rei vendende ⁊ ante vẽditionẽ non inducit̃ ſocietas ⁊ nõ eſt cõe periculum. ⁊ hoc voluit dicere tex. ſm Marti. ⁊ Ja. bu. In glo. vendi-

tio enim in fi.ar.ꝭ.de fundo inſtructo.l.iij.ꝛ ibi dixi.ꝛ facit qđ ſoba. tina de arbore ꝛ palone.no.ꝭ.de actiõib' ꝛ ob.l.obligationũ fere.§ placet.ꝛ qđ no.ꝭ.de pig.l.grege.in prin.

Item celſus. ¶ Ibi deſinaſſet vel do non re vt do ferat a prin.huius.§.ꝛ ar.ff.de peculi l.ſi noxali.§.i.Ja.bu.

Si filius. ¶ In quaſi ꝯtu negociorũ geſtorũ attendi tur ſolus animus gerẽtis ꝙ ab eius ſolo animo pendet.ſecus in ꝯtu vbi requiritur animus vtriuſqꝫ ꝯhentium ꝙ animus cuiuſlibet habꝫ alterare ꝯtum ꝛ actionem.hoc dicit ꝛ diuide in duas partes quia in prima fuit cõtracta ſocietas filio cum quo poſt ſocietas ſuperſtite vſqꝫ ad.§.ſi ſeruus.ibi fuit cõtracta cuꝫ ſeruo.In fi.Ibi actio danda eſt quia ꝑ hoc ipſe tenetur filius ꝛ nõ pater.alias de anꝫ geſtis cõpeti.ff.de cõpenſa.l.a filio.¶ Op. ꝙ cõſideretur initium cõtractus ꝛ ſꝫ id fiat cõſideratio totius temporis vt.ff.de neg.ge.l.pompo.in negocijs.ſo.vt glo.quia ibi fuit donatio in perſona domini negocioꝝ cuius animus in quaſi cõtractu non inſpicitur ſed gerentis vt dixi in ſummario cuius cõditio mutata non fuit.ꝛ ideo durat eadeꝫ geſtio omni tempore nec mutaretur geſtoris cõditio vt quia ab initio acceſſiſſet vt quedã geſturus poſtea alia geſſit.ac hic eſt verus cõtractus ꝙ ab vtroqꝫ ꝯhentium dependet.ꝛ ideo variatio ſtatus cuiuſlibet alterat contractum.ꝛ de hoc dic vt plene in cõtrario no.ꝛ dixi. ¶ Iteꝫ op. quia videtur patri actio dari vt.ꝭ.de verbo.oblig.l.ſi filius ex cõ ſtip. ſer.l.penul.Sed illud vbi ex poſtfacto fingitur retro recitata actio quod hic non eſt.arg.ꝭ.de verbo.obliga.l.quidam cum filius. §.fi.ꝛ.ff.ad macedo.l.filius.§.fi.ꝛ ꝙ non ſit retro nata actio etiã de fictione facit.C.de iure fiſci.l.i.li.x.de bonis proſcriptorum.l.ſi quis poſt hec.argu.contra de bonis ꝗ lib.l.eum oportet.§.fina. Jaco.de are.

Si ſeruus ¶ Ibi aduerſus emptorem ſubaudi ſcilicꝫ ibi dandam actionem ſubaudi aduerſus me ¶ Oppo.de.§.precedenti.ꝛ dic ꝙ hic nũquã in ſeruo ſocietas ſubſiſtit nec actio in eum cõpetebat ſed in filio ſic.lꝫ eius conditio variaretur ꝙ patet quia in filio idem ſemper obligatur ꝑ vtroqꝫ tempore ſic alius.l.pro tempore precedenti venditor perſequenti emptor vt hic patet in littera.vnde in perſona filij non mutatur ſubſtãtia ſed qualitas quia efficitur ſui iuris.In ſeruo mutatur ſubſtantia perſone quia in perſona domini eius cõſiſtit ſocietas.ſed huic repugnare videtur.ꝭ.e.l.verum.§.i.ver.patri.Sed dic ꝙ cõſideremus ſubſtantiã obligationis illa cõſiſtit in ꝑſona domini. Sed ꝯſiderato ꝯtu qui cõſiſtit in perſonã ſerui vt.ff.e.l.ſi ſeruus.alias eſt.§.ſub.l.de illo.ꝛ incipit marcellus.dicit ſeruus ſocius. Ja.b.

i **Neo ſocietas** ¶ Priuatarum rerum non tranſit ad heredes.ſpãle ẽ in ſocietate ꝯductorũ vectigaliũ trib' vel quattuor ꝯhẽtib'.h.d.ꝛ tunc ẽt ſolũ ad primũ heredem trãſit vt no.ꝭ.e.l.nulla.Ibi in priuatis ſocietatib'.ſcꝫ inter priuatos.ꝛ de priuatis rebus ꝯtis agit tamẽ heres actione ꝑ ſocio vt.C.e.l.iij.vbi de hoc.ibi vectigalium publicorũ.ꝛ hoc ẽ primuꝫ qđ requiritur vt trãſeat ad heredẽ.ibi poſt mortem alicuius ſi hoc expreſſe agatur inter ſocios.ꝛ hoc ẽ ſm.Ibi ſꝫ ita demũ.ꝛ hoc ẽ tertiũ.Ibi ꝙ ſpm.hoc ẽ quartũ.¶ Collige duo vnũ ꝙ mulier nõ ſuccedit in ꝯductiõe vectigaliũ cũ nõ ſit idonea ad tales ꝯductiões ꝛ ita ꝓnũciatũ fuit parme.Scđo no.ex tex.ꝛ gl.que incipit in pacto ꝙ ꝯductio vectigaliũ nõ trãſit in hedẽ niſi ſpãliter ſit actũ inter locatorem vectigaliũ ꝛ ꝯductorẽ.

r **Ocium qui** Lucrũ venit vt ſors ꝛ vſure vt intereſſe in hac actiõe.h.d.Ibi ex ſocietate omniũ bonoꝝ vel alicuius negociatiõis ſeu ſimpliciter ꝯta vel alicui' rei ſꝫ.M.fili.ibi lucri faceret noie cõi.ꝛ ſic lucrũ ẽ cõe noie ꝓprio.ꝛ ſic ẽ cõicandũ.ibi morã ꝑ interpellationẽ ꝯgruo loco ꝛ ipſe factaꝫ vel eo ipſo ꝙ ꝯuenit in ſuos vſus.¶ Ibi vſuras quoqꝫ.q.d.nõ ſolũ lucrũ.ibi intereſt rõe dãni illati vel lucri ꝑditi.ẽt vſura legitimũ modũ vſuraꝝ.ibi adhibuiſſe ſi vult prudẽter agẽ.nã ſi velꝫ ẽt tãqua vſuras petẽ poſſꝫ vt.ꝭ.dicã.ibi ea pecũia quã fuit ex ſocietate lucrus ibi moram nõ fecit ſed tenuit pecuniã ocioſam.ibi contraheret quia nõ tenetur ad predictas vſuras vel intereſſe.ibi ex facto heredis lucrum cõmune vel cõmunicandum in ſuam vtilitateꝫ vertentis vel in eo redendo moram cõmittẽtis.ibi faciendum ꝑ act.ꝑ ſocio.ſed per act.cõmuni diui.ſic ſi durat rõ cõmunionis.ꝭ.e.l.actiõe.§.ſi poſt diſtractam ſi nõ durat cõmunio tunc per act.nego.geſto.vt infra de vſur.l.ꝛ in cõtraria.ꝛ.ff.de nego.ge.l.qui ſine ſm Mar.ſili.¶ Oppo.vt i glo.l.fi.C.de vſur.rei iudi.So. vt in ea.¶ Item oppo.ꝙ veniat vſura infra de vſuris.l.i.§.i.ſo. dic ꝙ ſocius habꝫ duas vias quia poteſt petere vſuras que frequentantur in regione vt ibi vel petere vt intereſſe.ꝛ hec eſt vera ſolutio.alia rõ quia lucrum eſt hic vt ſors.¶ Item oppo.quia in prima parte dicit lucrum ſortis.in ſecũda dicit intereſſe.dic ꝙ aliquãdo vſura petitur vt ſors vt hic.ſi illud lucruꝫ quod fecit ſocius erat vſura vt ſupra til.ad.ꝫ.§.ſi ꝓcurator.verſi.deniqꝫ.ꝛ tunc parit aliam vſuram quãdoqꝫ petitur vt vſura ꝛ tunc aliã vſuram non parit idem ſi petatur vt intereſſe.¶ Item oppo.quod lucrum veniẽs poſt moram preſtetur.So.vt in glo.in glo.i.non ſuario.ibi peſſime defendunt imo bene ſm Goffre.in ſumma de vſu.§.ſed nũquam ſm iura canonica vbi numerat ſeptem caſus in quibus vſure petuntur de iure canonico.ꝛ de iſtis vſuris que petũtur vt intereſſe no.ꝛ dixi.C.de ſumma trini.ꝛ fide catho.l.i.in gl.ſumme argumẽtũ.ꝛ no.extra de vſur.c.ꝯqueſtus.ꝛ bene ꝑ cardi.extra de vſur.ſup rubrica.li.vi.

Socius. ¶ Ibi ſi ꝓpter ſocietatem quam ſortẽ putabat ſibi damnoſam qui eum heredem inſtituit vel ſibi donauit.ꝛ hoc ſolum fecit predicta de cauſa.¶ Oppo.quod ſi aliquid conſequutus eſt ſocius cõtemplatione ſocietatis totum cõmunicetur vt glo.huius timore dicunt quidam hec omnia corrigi per ſequẽtem legem.ꝛ hoc innuit dictio ꝛ ꝙ que eſt in lege ſequenti.alij dicunt corrigi ſolum prin.§.quo ad expenſas factas in curando ꝛ hoc cõmuniter approbatur.vnde dic aliquãdo mihi cõfertur aliquid ꝯtemplatione ſocietatis ꝛ vt ſit ſocietas.ꝛ iſtud venit cõmunicandum aliquãdo mihi vt mihi ꝛ tunc non cõmunico In dubio diſtinguitur an conferens haberet me notum vel non vt plene dixi.ff.de ꝓcurato.l.qui ꝑ pro.§.vt in dictis.ꝛ hoc ſi ſi erant ſocij omnium bonorum quia tunc omnia cõmunicarent.ꝛ quare non ſic diſtinguitur in lucro occaſiõe ſocietatis emiſſo.dic vt glo. Jac.bu.

s **Iticius.** ¶ Ibi putarem falſo.ibi res cõmunes cum ticio.ibi vendiderim nota ꝙ hic pecunia fuit diuiſa ꝛ nũquam cõmunio ꝛ ideo qui recipit partem ſuam alij non cõmunicat. ſed in.l.verum.§.ſi cum re.ſ.fuit pecunia cõmunis.ꝛ ideo agitur vt cõmunicetur in ſubſidium.Idem multo magis ſi ſpecies erãt cõmunes que fuerunt diuiſe vt ſupra fami.her.l.item labeo.ꝛ hec eſt veritas Mart.ſili.ꝛ Ja.bu.Ibi placebat non ob.ſupra ſi pars here.peta.l.i.§.ꝓinde vt ibi no.ibi vendidiſſeꝫ reliquas ſortis.ibi alioquin.ꝛ ſi diceremus me teneri heredi ſocij qui mecũ iãtum partis precium habeo.ibi duo ſocij veri.ſed vnus erat verus alt'putatiuus.ibi perueniret pro ſua parte tãtũ.ibi alteri ſocio vero. ibi ꝯſequuturus ſic quãdo poſſideret pro herede vel ꝑ poſſeſſore vt.ff.de peti.here.l.regulariter.ꝛ ꝯcor.ad hec.l.i.ſi in frau.par. l.i.§.aduerſus.ꝛ de bonis libertorum.l.ſi libertus.§.cum duos.in glo.imo videtur in fi.vel dic ꝙ illud in ſocijs hic in herede ſocij.ꝙ minor gaudet priuilegio cum ſocius non ſit.vt.ff.e.l.nemo.ꝛ.ꝭ.e. l.verum.§.pater.ꝛ vide quod dixi.C.depo.l.fi.ꝛ dic vt.l.item labeo fami.her.

v **Erum.** ¶ Socius a ſocio ꝯuenitur inquantum facere poteſt non inſolidũ.hoc dicit.Et circa hoc plures dubitationes formantur. op.ꝙ non detur ſocio vnius rei.ꝭ.de re iudi.l.ſunt ꝗ in id ꝙ fo.vt glo.¶ Item oppo.ꝙ iſtud beneficium detur fratribus ꝙ ꝓpter quod vnũquodqꝫ ꝛ illud magis.C.de ſacroſan. eccle.auct.multo magis.Item quia eadem rõ.item minor videtur. item quia fieri tenetur alere fratrem iuſ agendi.vt no.ꝭ.de libe.ag. l.ſi quis a liberis in prin.ergo multo fortius iure excipiẽdi.ꝭ.de doli excep.l.dolo.¶ In ꝯtrarium ꝙ hoc priuilegium conceditur ſo

ciſs iure ſpeciali.ergo ad fratres non deʒ extendi.ff.de conſti. pri.
l.i. Item regulariter quia quilibet condemnatur inſolidum fallit i
quibuſdam exceptatis inter quos nõ numerant fratres. vnde nõ
eſt noſtrum extendere.l.i.ſoluto ma.l.ſi vero.§.de viro. Jaco. de
ra.tenet primam partem per primas rõnes Pe.ſecũdam per ſe-
cũdas vt no.per eos.inſti.de act.§.fi. Jaco.bu. ℭ Ra.e cõmu
niter alij tenent glo.ad rõnes in ꝯtrarium reſpondet ad ſuctẽ.mul
to magis quia negant maiorem per ea que hic no.in glo.ad.l.do-
lo dicunt ꝙ illa regula locum habʒ quãdo idem eſt reſtituturus i
continenti.hic autem frater non tenet ſtatim alimenta preſtare fra
tri ꝓ tota vita ſua.ſed pro tempora ſucceſſiua vt.l.viii.de lib.ag.
e ſic non ob.l.de dolo.poſſet tamen forte dici ꝙ ꝓ vno mẽſe ha
beret exceptiõem ꝓ alimentis ad quod faciunt que dixi in dicta.l.
vltima de libe.agno. ℭ Et nota quod ſocietas obtinet viceʒ fra
ternitatis ad quod ſepe allegatur. Canonici etiã eiuſdem eccleſie
dicuntur habere maiorem fraternitatem q̃ʒ fratres carnales.xxx.q.
iiii.c.ij.c.iij.e ad hoc vide Hoſti.de reſcriptis.c.nõnulli.e benefa
cit ad hanc.l.ff.de here.inſti.l.nemo.§.qui frater de publicanis.l. li
citatio.§.ſocij.e de caſtrenſi peculio.l.cum allegas.li.xij. Item vi-
cini dicuntur quaſi ſocij.ff.de dam.infec.l.inter quos.l.damni.§. cũ
ſocietas.e.§.idem conſulebat.

Videndum. ℭ Ibi quod magis verum eſt.l. nõ dã
do fideiuſſori hoc beneficium. Sed an
ipſe fideiuſſor receptet a principali videt ꝙ nõ alias beneficiũ ſibi
eſſet inutile ar.ff. pro hoc.ff.de pac.l.ꝙ dictũ e melius.ff.ti.prox.
l.ſi precedente.§.pſo. Ibi ꝯuenitur vt eodem beneficio vtatur
defenſor eorum.ibi patri nota patrem e dominũ equiparari i vni
uerſali ſucceſſione in glo. Nam non deberet in fi.e vide quod no
ta.ff.ſoluto ma.l.alia in prin. In glo.vt patronorum in fratre e ibi
ſpeciale in dote licet contrarium no.e male.ff.de priuile.credi.l.da
bimus.§.i.e vide Di.de regu.iur.c.priuilegium perſonale. li.vi.
e.ff.ſoluto ma.l.maritum e.l.ſeq. Sed videtur in pñe contra. quia
iuſſu patris cum filio cõtrahit magis cum patre q̃ cum filio cõ
trahere videtur vt ſupra ꝙ iuſſu.l.i. Sed hic quo ad ſocietateʒ ẽt
cum filio ꝯtrahit vel dic refert cuius perſona in ſocietate contra-
hẽda ſpectãda ſit.e vide.C.de exer.ca.mino.l.ſordidorum.

Id quod ſocius. In fi.ibi arbitror op. de.l.quod.
ff.de peculio. So.aliquãdo nullo
mõ ẽ debitũ q̃ rõ eſt in peculio e tũc nullo mõ cauet vt.d.l.quod.
§.ſi ſemel aliquãdo ẽ debitũ re. Sʒ exactio differt ſub certiſſima
ſpe vt in debito in diem.e preſtat cautio de iudi.l.in omnib⁹. Ali-
quãdo eſt debitũ nõ re ſʒ ſub dubia ſpe vt in obligõibus ꝯditiona
libus e pſtat cautio.ff.vt le.no.ca.p toti. Aliquãdo ẽ debitũ re ſʒ
exactio differt ſub dubia ſpe e preſtat cautio vt hic. e ſ hoc vide
in.d.l.in omnib⁹.ff.de iudi.e.C.de rei vx.ac.l.vnica.§. cum autem.

Si cum tres. ℭ Ibi cũ vno qui forte erat cancua-
rius ſocietatis in fi.nõ ob.ff.de auc. tu-
di.poſ.l.ſi nõ expedierit.§.i.e que in frau.cre.l.pupillus vt ibi no.
e dixi.e vide quod dixi.ff.e.l.ſi ſicius.e.C.depo.l.i.e ſa.her.l.iteʒ
labeo. ℭ Tempus.ibi quicquid extra de reſcrip.c.ſedes apoſtoli
ca.e.c.ex tenore. In gl.ſi inſolidũ.ibi etiã.§.iʒ vbi de hoc glo. re-
probat.e p Ja.de bel.de rei vx.l.vnica.§.cũaũt.e p Azo.in ſum-
ma.co.ti.§.hʒ aũt maritus. ℭ In herede.heres ſocij lʒ nõ ſit ſoci
us tenetur tamẽ de geſtis a defuncto e a ſe.h.d.ibi competit inſo
lidum vt.ff.e.l.§.i.in fi.ibi emolumẽti e damni vt ſequitur in glo.
ar.in fi. So.vt ibi no.e.ff.e.l.actione.§.i.

Si ſeruo comuni. ℭ Recita ꝓ euidentia primã
glo.ibi ſolum ſociũ e inſolidũ
nõ ꝓ parte dominica.nec ob.de here.inſti.l.ſi ſocius q̃ ibi ſocius
fuit inſtitutus hic nõ vt plene no.e.ti.l.ſed ſi in ꝯditõe.§. fi.ibi cuʒ
herede ſocij relinquẽtis in glo.ideo dicit ibi de cõicãdo legatum
heredi ſocij defuncti quãuiſ lã hʒ cõtonẽ in ſeruo. In glo.aliud ẽ.
ibi interponit ſm eõem accidentaliã.nam e in donatõe ſtipulatio in
terponit.ff.de le.i.l.nõ quoqʒ.vbi de hoc dixi p.l.ſiquis argentuʒ.
§.i.C.de dona.e.d.l.pinde.§.i.de ſtipu.ſer.e ibi de hoc.

Societas. ℭ Multis modis finitur ſocietas qui
hic enumerant e exponũtur vſqʒ ad.l.ſi vnus
ff.e.ad illud quod tangit in glo.an actõe ꝓ ſocio naſcat durãte ſo
cietate.cõis opi.ẽ ꝙ naſcat lʒ intẽtari nõ poſſit.vel ſi dicat nõ na
ſcit‧‧e.ff.e.l.actõe op; dixi ꝙ de facto agebat nõ de iure.de hoc

C.e.l.tũdis.e.ff.e.l. actõe.§.nõ nũquam.

Itaque. ℭ Ibi ceperunt ſua negocia e per ſe que ante
erant cõia. Ja.

Actione. ℭ Quomodo actione finiatur ſo
cietas hic declarat e vide quod no.
e dixi.ff.e.l.verum.§.fi.e hic actõe finiat ſocietas.i.
obligatõe intẽpta.ibi ſtipulatiõe generali ſm Ja.de
are.ibi iudicio directo ꝯ ſociũ generaliter de reddẽda rõe ſocieta
tis.e hoc ſpectat ad renũciationẽ ſocietatis vt ſequit e facit quod
no.C.de ꝯdẽda co.ſtip.l.nuda in gl.magna.ibi vn⁹ ſocij qui forte
ceſſerat bonis vt inſti.e.§.ite. ℭ Si in rem certã.ibi factũ ſit a ſo
cio viuo vel hõde defuncti.vt.ff.§.mort. ℭ Op.de.l.vero.§.i he
rede.ff.e.ſo.vt glo. Scdo ob.de.l.tutũ.ff.de admi.tu.ſo.vt glo.
ℭ Tertio op.de.l.neratius.de ſeruo cor.ſo.ibi actus delinquen-
tis nõ erat ordinat⁹ cõit ad lucrũ e dãnũ hic ſic. In gl.cũ iã.ẽt ibi
vel dic ꝙ in illa.l.hec va ſʒ Ray.ibi i nã hec va ſʒ Ra.vel dic ex
reb⁹ cõib⁹ lucrũ ẽ acq̃ſitũ.ibi expectã.redacta ex vẽditõe rep. Ri.
In fi.glo. So.vt ibi vel dic ꝙ hic ſocietas fuit cã ꝓxima ad de-
trimentum.ibi vero ſuaſio fuit cã remota. Item non ob.ff.e.l.ſociũ
in prin.vt ibi no.

Diximus. ℭ Dic vt ambo diſſentiũt e ſoluit ſocietas
aut vn⁹ tantũ e tũc aut doloſe e ſibi tantũ no
cebit e non alij.ſi vero doloſe ſecus. hoc dicit cũ.§.ſe.e dic dixi
mus.ff.e.l.verũ.§.fi.ibi diſſentiũt.i.ꝯſentiũt vt a ſocietate ſit receſ-
ſum.ibi dolo malo.quandoqʒ etiam ſine dolo vt in ſequenti.§.la
beo.ibi placent.facit id quod no.de ſtip.ſeruoꝝ.l.fi.

Labeo ℭ Non ſolũ punit renũciatio doloſa ſed etiã intẽ
peſtiua.hoc dicit.oportet tamen duo cõcurrere vt
ex renũciatõe intẽpeſtiue teneat renũcians.ſ.ꝙ interſit ſocietatis
ſocietatẽ non dirimi e ꝙ interſit ſocij.ibi ſocietati ẽ ſine fraude.ibi
mancipia in cõi no.duo ꝙ vtilitas cõis priuate pferẽ.de quo ple-
ne dixi.C.de cadu.tol.§.fi. Scdo ꝙ ſubuenit ei qui ex neceſſitate
aliqd facit ꝓ hoc.ff.qui ſatiſ.co.l.ſi fideiuſſor.§.ſi neceſſaria i fi.
prime glo.e male q̃ expreſſe eſt cõtra tex.tum.

Renunciare. Per ꝓcur.hñtẽ ſpãle mãdatũ vel ge-
nerale cũ libera põt ſocietati renunciari.
Itẽ reſpectu ꝓcuratoris põt fieri renũciatio e tʒ ſi domin⁹ ratum
hʒ alias nõ. Immo ſolũ renũciãti ꝑiudicat ſi doloſe vel intẽpeſti-
ue renũciat non alias.h.d.nõ ob.ff.mã.l.hoiem.vt ibi no. In glo.
infert ex eo immo ex eo ꝙ dicit eſſe i domino poteſtatem habere
ratam renunciationem.

Morte. Vno ſocioꝝ mortuo nõ durat ſocietas inter ali-
os niſi actũ ſit durat tamẽ cõio e agit cõi diuidũ
do.hoc dicit. Ibi e ſi ꝓ quãuis.e ſic diſſoluit etiã inter ſupſtites.
e vide Rofre.hoc.e.ti.ver.ſi tu queris.ibi cõueniunt.tunc eñ du
rabit inter ſuperſtites.non tamen cum herede defuncti vt ſequitur
in ver.item ſi alicuius deficiente materia deficit materiatum. Ibi
impoſitũ eſt vt quia rem emptam in cõmuni vendiderunt vel de
ſit eſſe in rerum natura ſm Ja.de are. ibi ignota ſocio explicanti
cõmune negocium. In glo.etiam ſi conuenerit in fi.dic aut lucꝝ
habitũ poſt mortẽ ſocij habitũ ex re ſocietatis vt fructus merce-
des vel vecture equorum cõmunium vel ex precio venditarũ re-
rum.e tale lucrum cõmunicandum eſt vt hic e.ff.hoc.e.l.§.in he-
rede.aut extra rem vt quia precium venditarum rerum conuertit
ſocius in aliquam negociationem e lucratus ẽ.e hoc nõ ꝯtribuit
vt.l.ticium e meuium.§.altero.ff.de admi.tu.e.ff.e.l. ſocium qui.
§.poſt mortem. Ja.de are. Et faciunt predicta maxime iſte.§. ꝙ
ſi plures compromiſſerunt in arbitrum e vnus ex eis mortuus
ſit ꝙ extinctum ſit cõpromiſſum quo ad omnes.quod verum pu
to ſi omnes de eadem q̃õne ꝯpromiſſerũt.ſecus ſi diuerſe q̃õe
eſſent inter ipſos.quia tunc dato ꝙ vnus moriatur duraret cõpro
miſſum quo ad alios ꝓ q̃õnibus quas inter ſe habent nõ cũ mor
tuo.e ꝓ hoc.ff.de arbi.l.diem ꝓferre.§.i.vbi hec queſtio male ter
minatur.e ideo dic vt ibi dixi. Ri.

Societas. ℭ Mutata pſona non tranſit ad alium ſo-
cietas.hoc dicit. Ibi emãcipatus fuerit poſt
ſocietatẽ ab eo ꝯtractam. In glo.bona ſimilitudo quia vtraqʒ ẽ acq
ſitio p vniuerſitatẽ.ibi ſm has leges vt.ff.de adop.l.ſi pater.

Publicatione. ¶ Mors ciuilis ⁊ naturalis equiparant vbi repreſentāt eādē effectū hoc dicit. Ibi dixim⁹.ſ.e.l.verū.§.fi.ibi alias.ſ.fiſcus rōe delicti. ⁊ hoc tollit ꝯtrarium.quidam aduocatus dicebat ꝙ caſus ſumma rius huius.§.erat qui amittit bona amittit perſonam. ⁊ ad hoc be ne facit in corpe auct.qui.mo.na.effi.legi.§.illud quoqꝫ.in fi.col. vi.Ite allegat iſte.§.ꝙ dānatus cuius bona ſunt publicata habeť ꝓ mortuo.ad hoc optime.j.de bo.poſ.ꝯtra ta.l.i.§.filium.⁊ de bo nis libertorum.§.ſi neceſſe.§.ſi deportatus.⁊ ideo creditores de bent formare libellum cōtra fiſcum quaſi heredē dānati.j.de iure fi ſci.l.non intelligiť.j.ſolu.ma.l.ſi marito publico iudicio.C.de ſen. paſſis.l.ij.ad.l.iul.de vi.l.ſi tutores.⁊.j.ad ſil.l.cum fiſco.Alij di cunt ꝙ hoc ꝓcedit iure veteri quo fiſcus ſuccedebat vt heres ſꝫ cum hodie non publiceňť bona vt in auct.bona dānatorꝫ.C.de bo.ꝓſcriptorū.⁊ bona intelliguntur deducto here alieno non viden tur ſuo nomine vniuerſitatē tranſire.adeoqꝫ es alienū penes dāna tum remāeat ⁊ ipſe cōueniri dꝫ ⁊ ſuperfluū publicatū.ar.j.de iuſ do. l.mulier.de ver.ſig.l.ſubſignatū.§.bona. Pro prima opinione ē ꝙ appellatio bonoꝝ vniuerſitatē ſignificat vt.j.ad trebel.l.cogi.⁊ hec magis cōis eſt. Sed ꝙ deportatus non habeať ꝓ mortuo. ſed ſolum in metallū dānatus vt ſentire Azo.in ſumma de cadu. tol.ij.col.§.quod dictum eſt.⁊ ad hoc.j.de ver.ob.l.ex ea pte.§.in inſulam.vbi de hoc ſatis dixi.⁊ an mors ciuilis ⁊ naturalis equi pareuť.⁊ de hoc in hoſtien.vij.pte rubricella ꝓ mortem intelli gimus.de hoc ēt vide quod no.xvij.q.ij.c.placuit.C.de epi.⁊ cle. l.deo nobis.⁊ bene per cardi.de ſupplen.negli.prela. c.ſi epis.lib. vi.⁊ per Arch.de reſcriptis.c.ſuſceptum. ¶ Si poſt diſtractam. Ibi rerum que remanſerūt in cōmuni diuidendo ſunt per iudiciū cōmuni diuidendo.

Si communis ¶ Videtur mirabile ꝙ perſonalis ac tio detur contra poſſidentem. ibi aliqꝰ qui erat maſſarius ſeu canauarius ſocietatis vt. ſ.e.l. verum. §.ſi cum tres.ibi omnes etiam ille qui plus egit pro expenſis ab eo factis.ibi poſſunt contra eundem.

Non nunquam ¶ Ibi puenerit non ob.j.de pu blicanis.l.licitatio. §.ſocij. vt ibi notatur. In glo.ſpāle.vbi de hoc vide.C.e.l.tādiu.⁊ notaui ⁊ di xi.ſ.e.l.verum.§.fi.⁊ vide Azo.in ſumma ⁊ Hoſt.e.ti.⁊ dic ꝙ regulariter manēte ſocietate non ꝓponiť.imo iō ꝙ ꝓponiť ſocie tati renūciare intelligiť vt.d.l.tā diu.⁊.ſ.e.l.actiōe.ij.reſpōſo.⁊ ar. ſ.de dona.cā mor.l.fi.ſpecialiter aūt ꝓ vno articulo. bene pōt etiā manēte ſocietate intēdi vt hic.⁊.ſ.e.l.cum duob⁹.§.quidā ſagariā ⁊.§.item mela.⁊.j.e.l.ſi quis ſocietaſ ſicut manēte officio cure nō agiť ꝓ generali adminiſtratiōe rōe.j.de admi.tu.l.tutores.⁊.l.cū plures.⁊.l.ac ſi.ſed ꝓ ſpeciali ſic hoc.⁊.tu.l.ſi minores.⁊.l.cum cura tor.⁊ de tute.⁊ ra.diſtra.l.fi.lꝫ quidā illam intelligant in ſtip.rem pu.ſal.fo. Ja.de are. ¶ Si vnus. ibi ꝓpere dꝫ ſtatim de cōmu ni.ibi ſolui debet.ſecus ſi maritus eam debeat retinere. vt in.l.ſeq.

q **Uod ſi eo tempore.** ¶ Ibi ſo cietas ſolu ta ſm veritatem. Ray.

f **I vnus.** ¶ Ibi ſocioꝝ.⁊ ſic ex cā ſocietaſ ibi ſumpſerit ab obligōe qua teneť ꝯptor de euict.ibi refert ſoluendi quaſi.ibi ad tertiaꝫ ſua pte ꝯputata. In glo.pleruqꝫ in fi.⁊.ſ.e.l.ſi non fuerit.§.i. ¶ Si vn⁹.ibi ſocij erāt alias ſec⁹ ꝙ cōicarēt quicquid lucrarenť.ſ.e.l.i.§.i.ibi oponet.nō ob.ſ.mā.l.ideqꝫ.§.ſi mādaue ro.vt ibi.⁊ facit qō no.ſ.cōi di.l.ſi is cū quo.⁊ vide.extr.q.pꝰ.que incipit duo fuerūt argētarij ſocij habētes debitores cōes. vn⁹ ptē ſbiti remiſit.alť nihilomin⁹ ſolidū exegit nūqd teneať ſocio cōica re.determināt ꝙ nō ꝑ hūc.§. ¶ Sicut.ibi ſocijs nō oīuꝫ bonoꝝ. vt dixi.ſ.§.pxi.ibi vſuras.⁊ iſte ſunt debite ēt iure canonico.quia petunť vt intereſſe.vt dixi.ſ.e.l.ſocium qui.

a **Emo** Ibi parte ſua in re cōi.ibi pōt in ꝓiudi ciū ſocioꝝ in gl.vt.ſ.ſi cer.pe.ibi i frau dem alienat.imo ⁊ ſine fraude.nā.l.iſta loquiť quā do ſocius ꝓprio nomine alienare vult. glo.aūt intel ligit quādo cōi nomine.⁊ iō hanc gl.intellige ſm ea que notantur in.d.l.ſi ſocius.§.ſi cer.pe.

Illud queritur. ¶ Ibi facere videtur dolo malo vt ſic dāmneť inſolidum.vt.ſ.e.a.l. verum.§.hoc quoqꝫ.ibi acquirendi de alienis bonis.ibi deſine res poſſidere non autem loquitur de illo qui fraudulēter ceſſat acquirere qui non poteſt deſinere poſſidere ꝙ nūquam.vt.j.ſō cō di.⁊ demon.l.ticio. In glo.non autem in fi.dic vt no.d.l.qui autē. ⁊ de ver.ſig.l.alienationis.⁊ de regu.iur.l.non fraudant.⁊.ſ.e.l.ſo cium qui.§.fi.⁊.l.ſeq.

c **Um ſocietas.** ¶ Ibi preſtaret ceteris dum irent ad negocian dum ꝓ ſocietate.ibi dimitteret glo.legit tribus mo dis ⁊ bene.ibi non ſolueriť pacto ſibi ſoluto vel ſatiſ facto.ibi ꝓ ſocio informata a tali pacto.

n **Ulla** ſocietas. ¶ In glo.in fi.hec glo. bene facit ad queſtionem feudi quod conceſ ſum eſt cum pacto ne tranſeat ad mulierem ꝙ ſi ſe mel peruenit ad mulierem ꝙ ſufficit.⁊ intelligatur i pleta cōditio ⁊ amplius ad mulierem ꝓuenire non poſſit ſicut hic coī de primo herede ⁊ ꝓ hoc.j.de verbo.ſigni.l. boues. §. hoc ſermone cum ibi notatis.

d **Uo ſocietatem** ¶ Stipulatio cōti net id quod prius no uat primam ſi agatur alias non.ſed penalis ſtipula tio ſm glo.nouat in ꝯditione euentum ſm Di.non etiam tūc ſi precedit obligatio iuriſgentiū.ſecus ſi iure ciuili vt.j.ō act.⁊ ob.l.obligationum fere.§.fi.vbi de hoc. Et diuide in tres partes.in prima thema.in ſecūda queſtio.in.§.reſponſio. ſecunda ibi quero.tertia ibi reſpō di.ibi artificio. ¶ Nota ꝙ doctrina grā matice diciť artificium.⁊ ꝓ hoc.j.de lega.iij.l.legatis.§.ornatrici bus.⁊ ſic facit ꝙ illud quod acquirit ⁊ lucrať magiſter grāmati ce non ſit quaſi caſtrenſe ar.huius litere.⁊ vide de ſcientijs ⁊ arti bus quod dixi ſupra in ꝓhemio.§.ſed cum vos.⁊ in alphabeto ibi ea fieri.hoc eſt prima ſtipulatio principalis que nouat actionē ꝓ ſocio.ibi.ex.dari.hoc eſt ſecūda penalis que nouat precedētem ſtipulationem non act.ꝓ ſocio ibi ꝯtra factum eſſet.⁊ ſic pena cō miſſa.ibi tota res.l.ſo⁊ principalis ſeu ꝯtractus. ibi tranſ lata vi detur ⁊ ſic non agitur actione ꝓ ſocio ꝙ nouata eſt ꝑ ſtam princi palem ſm hec iura. Raī. ibi dare faceret.ſed ſola pena fuit ꝓmiſ ſa per ſtipu.⁊ ſic penalis ſtipulatio ſubiecta fuit cōtractui iuriſgen tium. ¶ Oppo.ꝙ non durat actio ꝓ ſocio vt dicta.l.obligatio num fere.§.fi. So.aūt ſecūda ſtipulatio ꝯtinet idē ꝙ prima obligō ⁊ nō nouat niſi hoc agať. Sed ſi ſua ē penalis ⁊ ſic venit per mo dū ſurrogatiōis ad primā tūc nouat aduenientē ꝯditiōe vt in ꝯtrio nō ea pendēte vt hic glo.intelligit ꝙ quādo ſecūda ꝯtinet idē qō preſumať nouatio tacite fieri etiam ſi nō agatur Di. dicit ꝙ etiam in conditionis euentū nō fiat nouatio cum hic precedat ꝯtus iuriſ gen.vt.j.de act.emp.l.ꝓdia ſi ꝓcederet ꝯtus iuris ciuilis vt.d.l. obligationū fere.§.fi.dic ergo ꝙ aut ſequiť ſtipulatio ꝯtinēs idꝫ ꝙ prima obligatio ⁊ tūc nouať ſi hoc agatur alias non vt hic.aut non ꝯtinet idē ſed penā.⁊ tunc aut ſecūda ꝯtinet minus ⁊ non no uat.vt.ſ.e.l.ſiquis a ſocio ſm verā lecturam.aut cōtinet pluſquam prima.⁊ tūc pendēte ꝯditiōe nō no uat vt hic ſed ex ea exſtante. aut precedit obligatio iuriſgen.⁊ tūc nec olim nec hodie ꝓſumebatur nouatio vt hic.⁊.d.l.predia.aut ꝓcedit obligatio iuris ciuiſ. ⁊ tūc olim ꝓſumebať vt.d.l.obligationū fere.§.ſi hodie nō niſi expſſe agať.vt.C.de noua.l.fi.ſaluo eo ꝙ dicā.d.l.ꝓdia. Ja.bu. De iſta materia nouaťiure veteri ⁊ nouo ſatis dixi.ſ.de pac.l.reſcrip.§. ſi pacto.d.l.obligationū fere.§.fi.de ver.ob.l.ita ſtipulatus.⁊.C. de noua.l.fi.⁊ de pac.l.ſi pacto quo penā. ¶ Sꝫ quātū ad ꝓſens dic cū queriť an ꝑ ſtipu.penalem prima nouať.glo.hic ⁊ in multis partibus lꝫ ꝙ ſic vt hic ⁊.ſ.e.l.ſiquis a ſocio.⁊.d.l.obligationū fe re.§.fi.⁊.l.ita ſtipulatus de ver.ob. Di.diuerſimode habeť in pe tijs ⁊ ꝯditiōibus ſuis.nā.d.l.ita ſtipulatus dicit aut obligatio ⁊ cō tractus qui preceſſit ē bone fidei ⁊ tūc nō nouať vt.l.ꝓdia.j.ō act. emp.aut ſtricti iuris.⁊ tūc ſic.vt.d.l.obligationū fere.§.fi. ¶ Sꝫ ꝯ hoc ꝙ oēs ꝯtus poſſunt nouari vt.j.de noua.l.oēs in vi.ad duob.d.l.ita ſtipulatus aliter vt dixiſſe. Pe.ſic diſtinguit aut pri

mū pactū ē liberaſ. tunc ſtipulatio penalis nō nouat. vt. ḋ. l. reſcriptum. §. ſi pacto. Si ē obligationū ſūc ſi in ſecūda eſt minus ꝙ in pͥma nō nouaſ pͥma. vt. j. de noua. l. vſufru. ⁊ ḋ. c. l. ſiquis a ſocio. ⁊ precedat. Secus bone fidei non nouaſ. vt. ḋ. l. ꝑdia. ſed in ſtricti iuris. aut loquimur in vna perſona ⁊ non nouaſ vt. j. de ſtipul. ſeruo. l. i. in ſi. Si in duabus ſic vt dicta. l. obligationū fere. §. ſi. pͥmum membrum petri verum eſt. ar. l. arianus. de act. ⁊ ob. Secūdum ſimiliter eſt verum ſed tertiū vbi diſtinguit inter ꝯtractꝰ bone fidei ⁊ ſtricti iuris nō videtur verum ꝙ etiā in bonefidei ſit nouatio vt infra de noua. l. ſi pupillus. Sed ipſe reſpondet ꝙ ibi erat idemnitas in re ſed diuerſitas in qualitate obligatōis. Sed in. l. ꝑdia. ⁊. l. ſiquis a ſocio. ſecus ⁊ in habentibus ſimbolum. i. ſimilitudinem facilior eſt tranſitus ſm philoſophum. Sed ſm hoc propter diuerſitatem rei nō ḋʒ fieri nouatio in ꝯtractibus ſtricti iuris. vt. l. ſcire debemus. ꝑ de verb. obliga. ⁊ de nouaſ. l. fundum cornelianum. Sed Ja. de are. ⁊ Old. dicunt ꝙ ſtipulatio penalis nūquam nouat pͥmaʒ ꝙ colligūt ex dicta. l. obligationuʒ fere. §. ſi. vbi dicitur ꝙ ſit quaſi nouatio. nam verbum quaſi eſt nota. diminutionis vt. ḋ. de rei ven. l. nec quaſi. ⁊ dixi in alphabeto dictione quaſi ⁊ ideo non eſt vera nouatio. vnde ipſi dicunt ꝙ eſt dare veram nouationem que eſt vnius obligationis in aliam tranſfuſio. vt. j. de nouaſ. l. i. ⁊ illa non fit per ſtipulationem penalem nec oliʒ nec hodie niſi agaſ. ¶ Et eſt dare quaſi nouationē que ē vt vtꝛqʒ peti non poſſit. Sed obſtet doli exceptio. ⁊ iſta fiebat ⁊ olim ⁊ hodie niſi expreſſe ageret vtrunqʒ peti poſſe. vt. ḋ. de tranſact. l. qui fidem. ⁊. j. de doli excep. l. apud celſum. §. labeo. ⁊ de hoc dixi plene ⁊ alias opiniones dicta. l. reſcriptum. §. ſi pacto. ḋ. de pactis ⁊ alijs remiſſionibus ſupra datis vbi etiam per alios tangiſ. Sʒ nūquid ante cōmiſſam penam poſſit agi pͥma glo. hic tenʒ ꝙ ſic Ra. dicit hoc eſſe contra pͥn. huius. l. ⁊ ad. l. obligationum fere. §. ſi. pena ſi ſtipulatio erat ſubiecta cōtractui iuriſ ciuilis hic ꝯcuſ ſuigen. ⁊ ſupra dixi. Idem tenet Di. per. l. i. j. de pen. lega. ⁊ quia ſi ꝓmitto tibi dare decem. ⁊ ſi non dedero ꝓmitto dare. xx. tūc pͥma videntur ſub contraria ꝯditione ꝓmiſſa. vt. j. de condi. ⁊ demon. l. aliquando. ergo pͥma non poteſt agi ante adueniente ꝯ cōditionem. ſed ſi pena ꝯmiſſa poteſt agi ꝓ ſocio quanto magis ḋʒ poſſe agi ante. vnde ſi teneamus ꝙ vndiqʒ fiet nouatio ſemper locum habet opinio glo. argu. huius. l. ⁊. l. ſiquis a ſocio. ſi teneamus ꝙ non fiat tenet opi Di. ¶ In glo. ſimul in ſi. in dic cōtra. quia licet ſalarium non poſſint petere ſolutum tamen poſſint retinere vt dicto. §. proinde. ⁊ ideo tunc eſſet cōmunicandum ſm dominum. Marti. ſili. Et an decreuiſſe poſſunt ſalarium recipere ꝓ eorum doctrina nota. i. q. iij. c. vendentes. in glo. ſ. ſtipulanti. in fine. ſed dic quod vna tantum fuit ſtipulatio ſcilʒ penalis vt patʒ in verſi. ſed quoniam non ita. vbi dicit verba illa que ſupraſcripta ſunt ⁊c. non fuiſſe in ſtipulatione deducta. vnde dic hec que ſupra ſcripta ſunt conuenit ita dari ⁊ fieri. ⁊ ſi ea data ⁊c. xx. dare nomine pene ꝓmitto. Jaco. de are. ¶ In glo. quod ſemper in fine. Sed certe ſi conſideras primam ſtipulationem qua ſtipulatur ꝙ in pacto deuenerat per ſe non preſumeretur nouatio. Nam ſcḋm hec iura preſumebatur cum adijciebatur conditio vel fideiuſſor. vt inſti. qui. mo. tol. obligatio. §. preterea oportebat ergo oſtendi hoc animo vt infra de nouationibus. l. omnes. ſi vero conſideraſ penalem ſtipulationem ſubiectam nec ex ea fit nouatio ꝙ ſic agi non poſſet ex pͥma cōuentione. ſed conſtat agi poſſe. vt ſupra. e. l. ſi quis a ſocio. ⁊. j. de actio. empt. l. ꝑdia. Jaco. de aretio. ¶ In glo. in altero. i. vbi dicta verba nō fuerūt in ſtipu. deducta ſ. hec que ſupraſcripta ſunt ⁊c. ⁊ hāc gl. itellige vt. ḋ. declaraui.

d **Pro coliberti.** ¶ Societas lucri ⁊ q̄ſtus nō extēdiſ ad intrīſecus queſita. h. ḋ. in ſi. ſʒ ſolū ad lucrū ex opa. ſpēs ergo appoſita iuxta genus reſtringit genus ⁊ qualitatem ſm ſe nō ad numerū ſpecierū. nā nō ſolum ſpēs numerate ꝯtinētur ſed etiam ſimiles expreſſis vt ſupra. e. l. ſed ſi adijciſ. vbi de hoc de le. ij. l. cū ita legaſ. §. in fideicōmiſſi de vino tri. ⁊ oleo le. l. ſi. §. cui dulcia ibi de hoc. j. de ver. ſi. l. ſeruus. ⁊ hic pōt nō eſſe alia rō quia copula ⁊ hic videtur apponi inter eadem. ⁊ ſic ſm ꝓpͥam naturam ſuam non poteſt ꝯiungere ſʒ quādā reſolutioneʒ operatur vt ſupra de pac. l. i. §. pactum ⁊ hoc ꝓut habes in littera cōpendij. quidā tamen non hʒ copulā ⁊ ꝑdicta verā quādo genus ꝑcedit ⁊ ſpecies ſequiſ. ſed vbi genus ꝑcedit ⁊ ſequiſ indiuidua. tunc genus reſtringitur ad indiuidua expreſſa. de hoc vide ꝑ Dy. ⁊ alios in. c. generi. per ſpeciem. de regu. iur. li. vi. in glo. Idem ſignificatur in ſi. Sed ſo. vt dixi in. l. ſed ſi adijciatur. ḋ. e.

r **Socius ſocio.** ¶ In ſocietate venit culpa leuis non leuiſſima. h. ḋ. ⁊ quidam ſumunt in ver. huius. l. diffinitionē culpe. ⁊ dicūt ꝙ vbi. l. ſimpliciter facit mentionē culpe intelligiſ de leui. de quo dixi plene. ḋ. depo. l. q̄ḋ nerua. ⁊ vide in glo. inſti. qui. mo. re. contra. ob. §. ac ie. ⁊. j. de iureiurā. l. cōtractus.

r **In ſocietatem** ¶ Vniuerſarū in ſocietate omniū bonorū veniunt vndecūqʒ queſita ꝑ ſocios. hoc dicit.

Si ſocietaſ. ¶ Hic eſt largior ſocietas q̄ʒ. ḋ. pͥ. ⁊ facit ꝙ ſi vnus ex fratribus cōmunis faciat expenſas in lite ꝙ frater cōicare teneaſ ſed hic erant ſocij fratres non de hoc vide. ḋ. e. l. cum duobus. §. ſi frēs. in glo. ſ. poſt in ſi. ⁊ ꝓbaſ rō. ḋ. e. l. ij.

r **Jeo ita** ¶ Monio arbitratori non recurriſ ad alium arbitrium hoc dicit. nō ob. l. ſequens. ꝙ ibi fuit arbitratus vt ibi no. ibi actū eſt. i. e. vi. ⁊ expone vt. l. ſicut. ⁊ vide ḋ hac materia j. l. pͥ. Albe.

r **Societaſ.** ¶ Vtilis eſt hec. l. ⁊ cine materia. ⁊ breuiter dicit vſqʒ ad. l. ſi ſocius ꝙ in ſentētia arbitri non recurriſ ad arbitriū boni viri in ſentētia arbitraria ſic. ⁊ ad hoc vide extra de arbi. c. expoſita. cū ibi notatis. ⁊ diuide quia in pͥma parte thema in ſcḋa queſtio. in tertia reprehendit modū formandi q̄onem. in quarta a bonis exordiſ vt plenius decidat. in quinta decidit. ſecunda ibi queris. tertia ibi. exiſtimo. quarta ibi. arbitroꝝ. quinta in l. i. ꝑpoſita. Ibi ea cōditione expone vt glo. q᷑ verbū cōditio ſumitur multis modis. vt. j. de cōdi. ⁊ de. l. i. ⁊ no. C. de his que ſub mō. l. i. ⁊ dixi in alphabeto dictione ꝯditio. ibi tertentes. ſ. tertia parte. ibi exhibiſſe. i. duabus partibus. ⁊ habētur hec verba. inſti. ḋ here. inſti. §. hereditas. Ibi ⁊ tamen eſt ſuper aliqua lite. ḋ. de arbi. l. i. ꝑ declaratiōe huius. l. ⁊ ſo. op. ꝙ non ſolum duo ſunt genera arbitrorum imo ſex vt. ḋ. qui ſatiſda. cog. l. arbitro. C. de iudi. l. pe. de poſtu. l. quiſquis ⁊ mandati. l. in re mandata. nam illa ſunt quattuor. ⁊ iſti duo ergo ſex. ſo. quidam ſunt arbitri in quibus fit ꝯpromiſſum ſuper lite. ⁊ iſti ꝓprie dicuntur arbitri. quidam ad quos recurritur vt arbitrentur ſuper ꝯtem. ⁊ iſti ꝓprie dicūtur arbitratores ⁊ ḋ his loquitur hic. ¶ Aliquādo arbiter ſumiſ improprie ꝓ iudice delegato vt dicta. l. arbitro. aliquādo pro eius ſurrogato in locū iudicis delegati. vt dicta. l. penul. C. de iudi. ¶ Aliquando ꝓ iudice ordinario vt dicta. l. quiſquis. de poſtulā. ¶ Aliquādo pro quolibet domino in re ſua vt dicta. l. in re mādata. C. mā. ¶ Sit op. ꝙ non recurraſ ad arbitrium alterius boni viri. j. de ver. ob. l. ſi quis arbitratu. ⁊. ḋ. l. pͥma. dic aut nullo mō arbitratur. ⁊ tunc loquiſ. ⁊. C. de ꝯtrah. emp. l. ſi. aut eſt arbitratus inique. ⁊ tunc recurritur ad arbitriū boni viri vt hic. aut arbitrabiſ cū ⁊ eius arbitrio ſtatur. ⁊ de hac materia ſatis dixi in dicta. l. ſi quis arbitratu. ⁊ C. e. ſuper rubrica. ⁊ in ſpeculo de arbitro. §. ſequiſ per totum. §. ij. q. ij. c. a iudicibꝰ. extra de elec. c. cūm que. de iureiur. c. venientes. ⁊ plenius in. c. quintauallis. in glo. ⁊ per Inno. ⁊ alios ⁊ bene in ſumma feudorum de pace tenenda. §. queſitum. ⁊. §. ſequentibus. Querit glo. an is qui inique arbitratus eſt poſſit iterum arbitrari. dic ꝙ aliquādo ſentētia arbitri eſt nulla aliquando eſt reſcindenda. pͥmo caſu aut dī nulla ꝓpter errorem iudicis ⁊ tunc hic vt. ḋ. de arbitris ꝑ totum. ⁊ infra diceſ. ¶ Aliquando dī nulla ꝓpter ſolēnitatem non ſeruatā. tunc aut eſt iudex ordinarius. ⁊ idem iterato cognoſcit vt. l. ſi preſes. q̄ḋ ⁊ quando iudex aut delegatus ⁊ iſte delegatus cognoſcit. e. a. l. ſi vt ꝓponis. ¶ Si vero ſententia dīcitur reſcindenda ꝓpter iniquitatē. tunc ſuperior adiſ vt per totuʒ

ti.de ap. Si vero dicit̄ ānullanda tunc aut fauore perſone ⁊ adit̄ idem iudex vt. ff. de mino. l. in cāc. §. fi. ⁊ l. preſecti. ¶ De arbitro vero dic q̄ aut peccauit in forma ꝯpromiſſi ⁊ iterum pōt vt dicta l. diceret. ⁊ ll. ſequentib⁹. vbi de hoc notaui ⁊ dixi. ff. de arbi. l. ſi vero dī nulla ex quo vicet̄ ꝓceſſus ⁊ tunc cū cogat̄ delegato vt ſupra de his qui no. infa. l. ſui. §. qui iuſſu. nō poterit amplius ꝓnūciare vt dicta. l. ſi vt ꝓponis. quō ⁊ quādo iudex. Si vero dī reſcindēda ꝓp̄ eius iniquitatē. tūc nō recurrit̄ ad eū ſed ad arbitriū. l. iudicio. vt hic dī ꝓ primā ſniam corrigit non ſolū mutando in totum ſʒ et reformando. lʒ glo. innuat falſum q̄ debeat ſolum primā collere. ⁊ idō non puto verum q̄ quidā dicunt ſ. q̄ ſnia ſecūda poſſit peti reduci ad arbitrium boni viri quaſi ⁊ ſcdus ſit arbiter quod non eſt verꝫ. Immo iudex ⁊ eius ſententia ꝓducit actionē in factū qō non facit prima ꝓdicta vera niſi actum eſſet in cōpromiſſo q̄ poſſet pluries ꝓnūciare ſm Mar. ſil. ar. j. l. ſi ſocius. ver. q̄ ſi ſalua. ff. de arbi. l. ſi duo. ⁊ quēad. ſer. amit. l. nam ſatis. §. j. ¶ Itēʒ querit gl. an pignora primo data poſſunt retineri pro ſcda ſentētia ⁊ rʒ bene q̄ non lʒ Ja. de ra. ꝯ qui dicit ſcdam ſententiam ſuccedere loco prime. Sed Ja. bu. ⁊ Ray. tenent ꝓ rōnes glo. ⁊ q̄ repetitio ꝓcedentium in ſequentibus dʒ ceſſare quando ſuperuenit iuſta cā ex qua pōt dici ceſſare vt. j. de leg. i. l. ij. ſed hic ſuperuenit q̄ ſentētia primi nullam inducit act̄. vt. C. de arbi. l. prima. Sed ſententia iudicis reducentis ad arbitrium boni viri ſic. vt de re. cre. l. actori. Itē fortior eſt ꝓrogatio pſone ad pſonam q̄ tpis ad tempus vel ſaltem parificat̄ vt. ff. de iudi. l. ij. §. ſi ⁊ iudex. Sed ꝓrogatio tpis facit vt pignora non teneant̄ pro ſcdo tpe vt ſupra ff. arbitrio. l. labeo. §. fi. ⁊ ar. j. locati. l. item querit̄. §. qui impleto. multo ergo fortius vbi fit ꝓrogatio perſone vt dicta. l. iij. ⁊ penul. j. iudicatū ſolui. ⁊ ꝓ hoc j. de cōdi. ⁊ de. l. multa ⁊ quod ibi notaui ⁊ dixi. ¶ Itēʒ quero in quibus differant arbiter ⁊ arbitrator. dic q̄ in pluribus vna dicta ponitur in hac. l. Secūda eſt quia arbiter habet ſequi ordinem iudiciarium vt. C. de iudicijs. l. rem non nouā arbitrator non ar. eius quod notatur ſupra de arbitris. l. ſed ⁊ ſi in ſeruum. §. fi. ⁊ in auct. vt diffe. iudi. §. ſi vero cōtingerit. Item in ſentētia q̄ arbiter dʒ pronunciare ſm iura vt dicta. l. rem non nouam ⁊ no. ſupra de arbi. l. diem proferre. §. ſtari arbitrator non. ſed de iure vnius poteſt alteri dare vt notat̄ dicto. §. ſi vero cōtingerit. ⁊ pro hoc infra locati l. ſi in lege. quātum autem poſſit auferre vtriq̄ vſq̄ ad dimidiaʒ vel vltra vide pulchram glo. inſti. de ven. ⁊ emp. §. preciū. ¶ Itē differt q̄ arbiter cogitur ꝓnunciare vt. ff. de arbi. l. iij. §. tam ⁊ ſi. ſed arbitrator non etiam ſi ſuſcepit ſm And. vt. C. de ꝯhem. emp. l. fi. vbi de hoc dixi ⁊ l. ſi quis arbitratu de ver. ob. ¶ Contrariuʒ tenet ſpeculator in dicto. §. ſequitur ver. ſed nūquid arbitrator.

¶ Item differt ſm Ja. de are. quia arbiter ſumitur ſuper lite vt ff. de arbi. l. i. arbitrator ſuper contractu vt hic de hoc tamen ſtatiʒ dicam ⁊ vide de iſtis differentijs quod notatur i dicta. l. i. ſupra de arbi. ⁊ in ſpeculo de arbi. §. differt autem. ¶ Itē quero infra quātum tps debeat peti fieri hec reductio ad arbitrium boni viri q̄dam infra decē dies quia reductio ſimilis eſt appellationi ſupra ff. arbi. l. nos diſtinguemus. §. cum quidam vbi de hoc ⁊ dixi. C. de precibus impe. offe. auct. que ſupplicatio. doctores cōmuniter tenent q̄ vſq̄ ad. xxx. ānos. per. l. vnde ⁊ ſi nerue in fi. que dicitur q̄ corrigitur per iudicium bonefidei quod durat. xxx. ānis vt inſti. ff. perpe. ⁊ temp. act̄. ⁊ pro hoc infra locati. l. ſi in lege in prin. aut ergo preceſſit contractus ⁊ petitur reductio per act̄. ex eo contractu ⁊ etiam per officium iudicis deſeruiens actioni vt ſupra de rei ve. l. i. §. per hanc ⁊ ibi no. Si vero contractus nō ꝓceſſit quia forte aſſumptus eſt arbitrator ſuper iniurijs vel damnis. tunc aut cōpromiſſum eſt cum ſtipulatione ⁊ ex ſtip. petitur inſti. de ver. oblig. in princi. Si autem ſine ſtip. tunc dicit̄ partium ſtare tenetur vt. C. de arbi. l. penul. §. altera aūt. poteſt etiam dici q̄ vbi cōtractus nō preceſſit q̄ poſſit reduci de equitate per officium iudicis ar. infra de in. ⁊ l. quintus vel per act̄. in factum generalem infra de preſcrip. ver. l. quotiens. Et ſic ſemper vſq̄ ad. xxx. ānos ſpeculator tamē dicit tutius eſſe ſi petatur infra decem dies vt no. per eum de arbitro. §. ſequit̄. ver. ſed quo iur̄. ⁊ ver. ſe. ⁊ id quod prius dixi ſeruatur. ⁊ ꝓ hoc pʒ q̄ tps ꝓſequēdi iſtā reductionē nō ē biēnij ſicut i appellatōe. ſʒ ē inſtātia triēnalis ſicut in alijs cāis ꝓ l. ꝓperandū. ⁊ ita et tenet ſpeculator de arbitro. §. i. ver. ſed quid ſi a tempore.

¶ Sed quando dicitur arbitrium iniquum ita quod reduci debeat ad arbitrium boni viri dicunt quidam quādo eſt iniquū vltra dimidiam eius quod agitur argu. l. ij. C. de reſcin. vendi. tu dic contra etiam ſi ſit infra dimiduʒ dūmtamē ſit manifeſta iniquitas vt dicitur infra vnde ⁊ ſi nerue. ſecus ſi eſſet ſuper modico ꝯ hoc vide pulchram glo. inſtitu. de emp. ⁊ vendi. §. precium. ⁊ ad hoc ſupra de arbi. l. ſed ⁊ ſi in ſeruum. §. ſiquid iudex ⁊ l. ſi de meis. §. recepiſſe. ⁊ dicto. §. ſi vero contingerit in auct. vt diffe. iudi. ⁊ ad hanc materiam vide quandam queſtionem. Rai. quam in hac queſtione diſputauit Bononie. Item quero an renūciari poſſit q̄ non reducatur ad arbitrium boni viri vide Bu. extra de regulis iur. c. ſcienti. Et ſi ſit iuratum vide extra de iureiurando. capitulo quintauallis. ⁊ quod dixi ſupra. de arbi. ſuper rubrica circa principium ⁊ plene infra de verbo. oblig. l. ſiquis arbitratu Jaco. bu. hic reducit hanc queſtionem ad ſimilem que notatur infra de reſcin. vendi. l. ij. vʒ ſi renūciatum eſt cum iuramento beneficio illius legis an teneat renūciatio. ⁊ dicit q̄ ſi dolus vel iniqtas contingit re ipſa ſine dolo arbitratoris. tunc videtur poſſe renūciari ſi dolo ⁊ ex animo arbitratoris tunc nō. ⁊ videtur probare infra vnde ⁊ ſi nerue dum dicit ita primum eſt ⁊c. q̄ videt̄ notare dolum ex animo arbitri ꝓueniente cōmuniter tamen tenetur q̄ renūciatio non valeat ſiue ſit iniquum re ipſa ſiue etiam ex dolo animo arbitratoꝛ ꝓueniente. ¶ An autem modus aliqs poſſit reperiri per quem iſta renūciatio valeat dic vt plene dixi in dicta. l. ſiquis arbitratu. ⁊ vide in ſpeculo de arbitro. §. ſequit̄. verſi. item quid ſi compromiſſum. ⁊ verſi. ſeq. ⁊ ibi per Joannem An. in additionibus ſuis. ⁊ ad hoc etiam facit quod dixi de remiſſiōe doli futuri de pactis. l. ſi vnus. §. illud. ⁊ bene facit ad hanc queſtionem infra de oper. liber. l. ſi libertus iurauerit ⁊ extra de renunciā. c. veniens de iureiuran. c. quemadmodū ⁊ c. ad noſtram. Et vide cardinalem in clemētinis de ſepulturis. c. ſuper cathedram. vi. columna. et in q̄ōnibus Bartholomei brix. xxxvij. q̄ōne que incipit cum cauſa. ⁊ per Archi. vi. q. iij. c. quod bene in fi. Item quero cui incūbit ꝓbatio in reductiōe ad arbitrium boni viri quidam q̄ illi qui defendit arbitrium ſicut dicitur in cauſa app. C. de app. l. ſi qui ad ciuilia verius eſt q̄ ille qui dicit iniquum per. l. vnde ⁊ ſi nerue. nam debet eſſe iniquitas manifeſta vt ibi dicitur. ⁊ q̄ arbitrator habet poteſtatem auferendi vni ⁊ dandi alteri dūmō non ſit manifeſte iniquū vt no. d. §. ſi vero contingerit vt differentes iudi. ⁊ dicta. l. ſed ⁊ ſi in ſeruum. §. fi. ſupra de arbi. ¶ Item quero nūquid arbitrator ſeu amicabilis compoſitor per viam compromiſſi poſſit eligi ſuper litem an vero ſuper contractu. Ja. de are. Ubertus de bobi. tenēt quod non quia omnes leges loquentes ꝯ arbitratore ſolum de contractibus loquūtur. Rai. ⁊ Jaco. bu. tenent contrarium ⁊ totus mundus ⁊ allegat̄ ſupra de iudi. l. i. cum ibi notatis ⁊ prealegato. §. ſi vero contingerit in auct. vt diffe. iudi. ex quo. §. ⁊ glo. ibi poſtea dicit Jaco. bu. q̄ compromittēs primo videntur inuicem tranſigere ſm formam quam arbitrator arbitrabitur ⁊ ſic potius ſuper tranſactiōe ⁊ cōtractu trāſactōis videtur arbitrator aſſumptus q̄ ſuper lite. ſed de hoc vide qō plene dixi ſupra de arbi. l. ſi de meis. §. recepiſſe ⁊ dicta. l. ſiquis arbitratū in fine de verbo. ob. ⁊ extra de tranſac. c. penul. in glo. parua ⁊ bene. C. legi. here. l. fi. in fine. Ibi amicabilem tranſactionem.

¶ Item quero an arbitrator poſſit arbitrari abſentibus partib⁹ dic quod ſic quia non tenetur ſeruare ordinem iudiciariū vt ꝓdixi. ⁊ quia iſta lex ⁊ l. fi. C. de contrahē. emp. non exigunt q̄ partes ſint preſentes. ¶ Sed quid ſi eſt electus arbiter ⁊ arbitrator quaʒ formam ſeruabit videtur quod ſeruare debeat iurꝭ formam ꝓpter coniunctionem formam. ⁊ que requirit exiſtentiam omnium copulatiuarū vt. l. heredi plures. de condi. inſti. dic q̄ poteſt eligere quam vult ar. j. de ſolu. l. cum qui edes. ⁊ de tributo. l. quod in heredꝭ. §. eligere. ⁊ vide Inno. extra de ꝑſcrip. c. ex officij. ⁊ de verb. ſigni. c. abbate. Sed quomodo ſcietur quam viam ipſe eligat dic quod hoc cognoſcitur ex forma ꝓceſſus. ſi enim ſeruat ordinem iudiciarium videt̄ eligere viam arbitri. alias viam arbitratoris. ar. j. de penis. l. ſi preſes. ⁊ plene dixi. C. de teſtamentis. l. non codicillum. ⁊ ibi per Ci. ¶ Sed quid ſi eligit vnam viam nunquid poterit iſtam dimittere ⁊ aliam aſſumere de hoc tetigi in. d. l. non codicillum. ⁊ vide in ſpeculo de arbitro dicto. §. ſequitur. ver. ſed pone ſicut quotidie. ⁊ ver. ſeq. ⁊ q̄ mutari poſſit bene facit de teſtamēto mili. l. iij. multas alias queſtiones ad materiam arbitrato

rum pertinētes habetis dicto.§.ſequitur in ſpeculo de arbitro.
¶ Item quero ille qui petiſt reduci ad arbitrium boni viri i parte obtinuit ⁊ in parte ſuccubuit quia cū eſſet cōdemnatus in quinquaginta reducta fuit cōdēnatio ad.xxv.nūquid incidit in penā ex eo ꝙ nō ſoluit ipſa.xxv.in quib⁹ erat iuſtū arbitriū.vr ꝙ ſic.ar.ſ.ő bo. liber.l.patronus teſtō.§.fi.⁊.ſ.fa.her.l.ex parte.cōtrarium puto quia habuit iuſtam cām litigandi.⁊ neſciebatur pars in qua eſſet iuſte arbitratum.de quo dic vt in ſumma feu.de pace tenēda.§.ſʒ quid quinta cauſata.⁊ ad hoc facit ꝙ in pte obtinuit.l.generaliter.cum gl.ſua.C.de re.cre.⁊ iureiur.Si autē ſuccubuit in totū an incidat in penā.dic vt dixi.C.de arbi.ſup rubrica.¶ Quid ſi dictū fuit ꝙ arbiter ꝓnunciet ſicut ſibi viſum fuerit dic ꝙ tenet iudicare ſm iura in auct.iuſiurā.qō preſtat ab his qui admi.ſuſti.prima col. Ibi equus ero ⁊ ſm ꝙ viſuʒ fuerit rē.⁊ de deſen.ciuitatū.§.iuſiuran.
¶ Et facit ꝑdicta ad qōem quā aliquādo vidi.ſi ꝯpromiſſum ē in aliquē illiteratū vt ꝓnūciet ő iure ⁊ ſpe ꝓnūciet ſicut ſibi equū vr.nō tamē de iure.an valeat qr vr ꝙ non.⁊ ad hoc facit qō no. ꝑ Gof.in ſumma de arbi.§.item agi pōt.⁊ in vſib⁹feu.de conſue. recti feu.c.ſacramentum.⁊ quod notatur per Ber.⁊ Inno.extra ő conſti.c.primo.

i **Mpropoſita.** ¶ Hec.l.ő.declarata ē ſed vſqʒ ad quod temp⁹ expectabit iſte arbitrator vt arbitret dic ꝙ ſi determinatum eſt tunc ꝑ partes.ſ. ꝙ arbitrari debeat illi ſtabitur.Si vero videtur ꝙ vſqʒ ad annum poſſit arbitrari.C.cōmunia de le.l.fi.§.ſed ⁊ ſi quis.⁊ infra ad mu.l.filij mater in fi. Et hoc quādo cōmiſſum eſt arbitrio tertij.Si autem arbitrio alicuius contrahētium dic vt infra ti.prxi.l.hec venditio. Et nota.ex glo.quod bonus vir qui habet reducere iniquitatem ad equitateʒ eſt iudex vt infra de verbo.obliga.l.continuus.§.cum ita.ſ.familias hercif.l.cetere.§.primo.⁊ eſt expreſſum infra de vſuris.l.cuʒ quidam.§.reſpondeo.⁊ facit iudi.ſol.l.vir bonus.⁊ in alphabeto in glo.l.iudic.vbi loquitur hec glo.⁊ adde quod notat de regulis iur.l.in perſonam.ſ.l.qui per ſalutem.prima vera.⁊ ad.l.iiij.quomodo ⁊ quādo iudex dic ꝙ loquunt in ordinario.cuius ſententia erat nulla ad.l.quid tamē dic ꝙ ibi non erat ſeruata forma compromiſſi vt ibi patet in littera.⁊ ad.l.hec conditio.⁊.l.qui ꝓ ſalutē. dic ꝙ ibi nec de facto fuit ꝯpleta ꝯditio.an.

q **Nid enim.** ¶ Ibi ſecus eſſet ſubaudi iniquum eſt ⁊ corrigitur niſi alter plus conferat in ſocietatem vt ſequitur ibi collaturus eſt quo caſu maior pars lucri ſibi poteſt aſſignari.

o **I ſocius.** ¶ Dos de ſocietate ſoluta matrimonio ſoluto per mortem ad ſocietatem reddit ſecus ſi promiſſa tantum hoc dicit.ibi que poſtea ſeparata a viro.ibi ꝓ ſocio ageret contra ſocium patris generaliter .⁊ iudex ſocietatis portiones cōſtitueret vt ſupra.e.l.ꝓ ſocio arbiter.ibi liberata eſt ꝑ maritū a promiſſione patris ſui cui ipſa ſucceſſit.ibi ꝑcipere dʒ ⁊ dic ꝙ nō vt ī fi.ibi dixi pactū dotale filie.ibi nō intereſſe.nota ꝙ pactū in ſui cōceptione equum ex cauſa ſuperuenienti non dʒ iudicari iniquum vt.C.de pac.l.ſ.⁊ de vſuris.l.ſi caſ.ſecus eſt in reſcripto principis. vt.ſ.de vulga.⁊ pupi.ſubſti.l.ex facto.ibi ceterum pro certe.ibi debuiſſet pare ⁊ ſimpliciter.ibi vero in ꝓpoſito vbi ſola filia heres ſupereſt tempore matrimonij.ibi heres extitit per cuius mortem ſocietas fuit finita in fi.ratio eſt quia pater in ipſa ſibi deberent imputare cur ſocietate durante non petierunt ſolui dotem de cōmuni.⁊ facit hec.l.quod ſi frater dotet filiam de communi quod ſibi poſſit computari per alium fratrem tempore diuiſionis niſi aliud pactum eſſet inter eos vt hic dicitur.⁊ ad hoc vide quod dixi ſupra.e.l.cum duobus.§.ſi fratres.

i **Are ſocietatis.** Ibi in eo poneat ſic obligat ſocio nō aūt creditori directo.ſʒ ille ſolus qui debitū ꝯxit vt.ſ.e.l. omne eo alienū.⁊.l.ſe.in fi.ſecus ſi in ꝯpriā vtilitatē illius qui accep.

i **Llud.** ¶ Ibi in confinio fundorū duorū dominorum.ibi pro ea quoqʒ.hec eſt ſecūda queſtio.ibi cōis eſt pro indiuiſo lʒ prius dū cohe rebat terre eſſet cōis ꝑ indiuiſo in glo.vl.in fi.⁊.ſ.ő acqui.re.do.l.ꝑ regione.

q **Notiens.** ¶ Duas hʒ lecturas ſcōa cōmunior.Ibi agi actōe ꝓ ſocio.

Explicit liber.xvij.Incipit.xviij.de ꝯhen.emp.rē.

¶ Super rubrica vide Azo.in ſumma Gofre.⁊ Hoſti.⁊ ſpeculatorem.e.ti.⁊ Gofre.in libello.¶ In gl.rubrice. Ibi pīcipus vt no.ſ.ꝓ ēp.l.ij.vel cōtinua ad ꝓxi.vt Azo in ſumma ⁊ vide pulcre de iſta materia in ſuā ꝯfeſſionali.le.ij.ti.viij.rubricella de emp.⁊ ven.⁊ ſcōo alphabeto dictōe emptio.Albe.de ro.

o **Rigo.** ¶ Ibi nūmis regij in ſcriptura anctētica ꝙ prima moneta que fuit fabricata in mundo fuit facta per thares patrem Abrae q erat optimus artifex.⁊ eam fabricauit ad petitionē regis Nini qui regnabat in niniue.⁊ fuerūt primi.xx.quos fabricauit illi idem dati fuerunt vide per iudeos ꝓ ꝓditione Chriſti.⁊ vide in alphabeto dictione moneta.ibi permutabat.⁊ hec fuit tertia lex ligurij de cuius legibus dixi.C.ő legibus ſuper rubrica ⁊ in alphabeto dictione lex.Ibi notat.⁊ ſic emptio ⁊ venditio hodie ꝯtrahitur in ver.ſed an.ibi hominib⁹.ſ.ſeruis.ibi vt.ſ.ſicut.ibi preciū in nūmis ex parte emptoris.ibi merx ex parte venditoris.ibi emptor ſit ⁊ vide.C.de rerū permu.l.ſ.allegatur pro.huius.l.ꝙ ſi ſtatuto caueatur ꝙ bāniti non poſſunt contrahere in fauorem eorum ꝙ ſicut non poſſunt emere ita nec vendere.ꝓ hoc.ſ.de ac.⁊ obl.l.actionum genera.§.actionū.⁊ de verbo.ſig.l.labeo.Item per illa verba forma publica ꝑcuſſa tenēt quidā ꝙ quelibet ciuitas poſſit facere fieri monetam.vnde an ſit ibi publica forma.alij ⁊ forte meli⁹ ꝙ non ſine licentia principis.⁊ hoc dixi.C.de fal.mo.l.ſ.⁊.ij.⁊ ad hoc in vſibus feu.que ſint regalie.⁊.C.de iure rei pub.ſuper rubrica.⁊ de veteris nūmiſmatis ꝑtāe in rubrica.¶ Quid de ꝯtractibus qui pergami frequentant talis vendidit centū flo.ꝓ ducentis libris.nūquid eſt vera venditio.vr ꝙ ſic quia florenus ſuccedit loco mercis ſeu rei vendite ⁊ ducente libre loco precij.Alij dicunt ꝙ eſt permutatio.ar.ſ.locati.l.inſulam.Ja.bu.¶ Item allegatur hec.l.ꝙ dicto vni⁹ teſtis quādoqʒ credit.nam hic ſolus omerus in teſtem inducit ⁊ ei credit.ibi homero teſte.Sed non ꝓprie inducitur in teſtem.ſed eius actoritas allegatur ſicut ⁊ hipocbratis ⁊ de iſta ho.l.ſemptimo menſe.Sed de hoc vni teſti credat plene dixi.C.de teſtib⁹.l.iureiur.circa fi.

Eſt autem. ¶ Cōtractus emptōis ē iurigētiū.⁊ iō cōſenſu inter abſentes perficit eſt bona conſequentia ꝯhitur cōſenſu.ergo eſt iurigentium.⁊ no.ꝙ vbicūqʒ requirit alicuius non refert vtrum preſens illud preſtet an per nūcium vel litteras vt hic.⁊ no.lxiiij.di.c.i.⁊.lxv.c.non debet in glo.⁊ per Archi.¶ Pro declaratōe huius.§.nota.ꝙ notaui.ſ.de conſti. pe.l.ſi tinus.in glo.vt.ſ.de act.ibi ꝙ non puto verum.⁊ idem no. C.de ſacroſan.eccle.l.illud.⁊ de act.⁊ oblig.l.cōſenſu.in fi.gl.hec opi.falſa eſt ſm Ray.ꝙ nūcius non ꝯhit ſed dominus vt ſupra ꝙ iuſſu.l.vlti.⁊.C.ſi quis alteri vel ſibi.l.multuʒ intereſt.vt ibi no. Cum ergo deficiat conſenſus domini ꝯctus nullus eſt.vt infra de act.⁊ ob.l.in omnibus.⁊.l.in quibuſcūqʒ.vt no.per Ja.de bel. dicto.§.ſi ego.⁊ pe.C.man.l.de hoc.⁊.ſi cer.pe.l.eius qui in ꝓuincia.⁊ plenius.ſ.de offi.ꝓcur.ceſaris.l.i.ver.quinto querit.Ja.bu. dicit aut queſitum eſt ius aduerſario ⁊ non poſſum voluntatē mutare.ſ.de le.ij.l.ſtatu liberū.§.ſtichum.⁊.ſ.ti.ꝓxi.l.ſed ⁊ ſocius.§. i.aut non eſt ius aduerſario queſitum.tunc aut ex mutatione proprie voluntatis alius dānum pateret ⁊ non poſſum mutare vt.ſ.de inſtito.l.ſed ⁊ ſi quis.§.proſcribere cum ſi.aut nullus eſt paſſurus damnū.⁊ tunc poſſum mutare vt.ſ.de ma.vin.l.ſi pater.⁊ iō prima opi.glo.verior ꝙ ꝯctus non teneat cum aduerſari⁹ damnum nō patiat.In mrīmonio dic vt extra de ꝓcur.c.fi.in fi.li.vi.⁊ vide e.ti.c.mandato.in ꝯpilatōe antiqua.